

JAARVERSLAG

VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN

2020

Vlaams Fonds voor de Letteren * Jaarverslag 2012

120

JAARVERSLAG

VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN

Inhoudsopgave

Woord vooraf	9
Inleiding	11

1 Organisatorisch kader	14
1 1 VFL-bestuur	15
1 2 Dagelijks bestuur	16
1 3 Adviescommissies	17
1 4 Beslissingscollege	17
1 5 Beroepscommissie	18
1 6 VFL-secretariaat	18

2 Subsidies en projecten	20
2 1 Binnenland	21
2 1 1 Binnenland subsidies	21
2 1 1 1 Auteurs	21
2 1 1 2 Strips	26
2 1 1 3 Vertalers in het Nederlands	29
2 1 1 4 Literaire tijdschriften	31
2 1 1 5 Digitale literaire projecten	32
2 1 1 6 Productiesubsidies voor uitgevers	33
2 1 1 7 Literaire oeuvres	35
2 1 1 8 Literaire manifestaties en organisaties	35
2 1 1 9 Auteurslezingen	38
2 1 1 10 Boekhandels	39
2 1 2 Binnenland projecten	40
2 1 2 1 Literaire tijdschriften	40
2 1 2 2 Gedichtendagessay	41
2 1 2 3 Vlaamse Auteursvereniging	42
2 1 2 4 Literaire vertalers	42
2 1 2 5 Literair middenveld	43
2 1 2 6 Staat van het Boek	43
2 1 2 7 Biografendag	44
2 1 2 8 Nolens 65	44
2 1 2 9 Diwans	44
2 1 2 10 Crowdfunding	45

2 2	Buitenland	46
2 2 1	Subsidies buitenland	46
2 2 1 1	Vertalingen uit het Nederlands	47
2 2 1 2	Productiesubsidies	52
2 2 1 3	Geïllustreerde boeken	53
2 2 1 4	Auteursbezoeken	55
2 2 1 5	Vertalershuis	57
2 2 2	Buitenland projecten	59
2 2 2 1	Buitenlandse beurzen	59
2 2 2 2	China	61
2 2 2 3	Publishers tour kinder- en jeugdliteratuur	61
2 2 2 4	Buitenlandpromotie non-fictie	62
2 2 2 5	Poetry International Web	63
2 2 2 6	Lyrikline	63
2 2 2 7	Vertaalprijzen	63
2 2 2 8	Deskundigheidsbevordering buitenlandse vertalers	64
2 2 2 9	Helsinki	65
2 2 2 10	Denktank buitenlandbeleid	65

3	Samenwerking	68
3 1	Het VFL als aanspreekpunt Letteren	69
3 2	Vlaamse Overheid – IVA Kunsten en Erfgoed	69
3 3	Nederlands Letterenfonds	70
3 4	ELV	71
3 5	Nederlandse Taalunie	72
3 6	Kunstenloket	72
3 7	Boek.be, VUV en VVB	73
3 8	VAV	73
3 9	BoekenOverleg	74
3 10	Steunpuntenoverleg	75
3 11	Stichting Lezen	75
3 12	Flanders Investment and Trade	76

4	Financieel overzicht	78
4 1	Jaarrekening 2012 (balans en resultatenrekening)	79
4 1 1	Resultatenrekening 2012	80
4 1 1 1	Opbrengsten	80
4 1 1 2	Kosten	80
4 1 1 3	Toelichting jaarrekening 2012 en vergelijking met 2011	81
4 2	Balans per 31.12.2012 en toelichting	83
4 2 1	Balans per 31.12.2012 (na bestemming resultaat)	83
4 2 2	Toelichting	84
4 3	Overzicht van de subsidietoezeggingen naar hoofdgroepen	85
5	Beleid en interne werking	86
5 1	ICT auteurslezingen	87
5 2	Interne studiepunten	87
5 3	Stages en onderzoeksprojecten	89
6	Communicatie	92
6 1	Website	93
6 2	Pers	93
6 3	Publicaties	94
7	Uitdagingen voor 2013	100
7 1	Grondige evaluatie van bestaande subsidielijnen	101
7 2	Geïntegreerd Letterenbeleid	102
7 3	Andere prioritaire doelstellingen	103
7 4	Buitenlandbeleid	104
	Bijlagen	106
	Bijlage I – Samenstelling bestuur, commissies en secretariaat	107
	Bijlage II – Realisaties 2012	109
	Bijlage III – Beheersovereenkomst 2012–2015 tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Fonds voor de Letteren	118
	Bijlage IV – Lijst van afkortingen	127
	—	
	Colofon	128

Woord vooraf

2012 was een uitstekend jaar voor het Vlaams Fonds voor de Letteren.

- * Het VFL keert andermaal méér geld uit voor de auteurs, ondanks de blijvende besparingen.
- * We ondertekenden met de minister een ambitieuze beheersovereenkomst voor de volgende jaren.
- * Het geïntegreerd letterenbeleid komt op kruissnelheid, onder meer dankzij de samenwerking met Strip Turnhout, Passa Porta, Poëziecentrum en Behoud de Begeerte.
- * Met de Stichting Lezen bereikten we een ambitieuze samenwerkingsovereenkomst om ‘leesbevordering’ nog meer aandacht en focus te schenken die het verdient.
- * Via de Publishers Tour voor Kinder- en Jeugd uitgevers en onze aanwezigheid op buitenlandse beurzen realiseerden we veel vertalingen in dit segment.
- * *Congo* van David Van Reybrouck begint nu ook aan een triomftocht in het buitenland en we vonden een prestigieuze Chinese uitgever voor *Het verdriet van België* van Hugo Claus.
- * We staken behoorlijk wat tijd in een nota voor de minister over ‘Gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse 2016’ en hopen op een positieve beslissing in 2013.
- * De terugkeer van de auteurslezingen werd grondig voorbereid, de reglementering aangepast en klantvriendelijker gemaakt.

Kortom, we hebben getracht de inzet op continuïteit te combineren met de aanzet tot nieuwe ambitieuze projecten, onder andere in het kader van armoedebestrijding en interculturaliteit.

Want ook in 2013 geldt: alles kan beter!

Jos Geysels – Voorzitter ✦ Koen Van Bockstal – Directeur

Inleiding

Een goed jaar voor auteurs, een uitdagend jaar voor vertalers

Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) investeert elk jaar meer in rechtstreekse steun aan auteurs, en dat ondanks blijvende druk op zijn dotatie van de Vlaamse Overheid. In 2012 kent het VFL 1.156.026,30 euro toe aan werkbeurzen en stimuleringsbeurzen voor literaire auteurs, stripauteurs, biografen en illustratoren. Dat is een lichte stijging met 40.872,30 euro ten opzichte van 2011 en geeft aan dat ondanks de budgettaire en economische context het VFL méér dan ooit voor haar missie blijft gaan: de ondersteuning van de Nederlandstalige literatuur in de breedste zin van het woord met een directe impact op de sociaal-economische positie van auteurs en vertalers.

Het VFL kent elk jaar werkbeurzen toe aan auteurs voor de verwezenlijking van hun creatieve plannen. Behalve auteurs van literair proza, poëzie, essay, theater en kinder- en jeugdliteratuur kunnen ook illustratoren van prentenboeken, stripauteurs en biografen een beurs aanvragen. Dit jaar dienden 162 auteurs een aanvraag in. 121 onder hen ontvingen een beurs, dat is drie op vier. Een beurs varieert van 5.000 tot 20.000 euro, gemiddeld bedraagt ze 9.100 euro.

Een werkbeurs geeft auteurs de mogelijkheid om een gedeelte van het jaar tijd te kopen om ongestoord te kunnen werken aan hun literaire creaties. De toekenning ervan is steeds het resultaat van een nauwkeurig afgewogen beslissing door diverse commissies van experts waarbij literaire kwaliteit (beoordeeld op een aantal relevante criteria zoals stijl, beheersing of vernieuwing van het genre, ...) en professionaliteit steeds voorop staan.

De toekenning van de Prijs der Nederlandse letteren in het najaar van 2012 aan Leonard Nolens is een mooi recent voorbeeld van hoe het VFL via dergelijke werkbeurzen écht talent de tijd en de ruimte geeft om zich te ontwikkelen en op die manier ook onmiskenbaar een marktcorrigerende rol speelt.

De verbeterende situatie voor auteurs, biografen en illustratoren staat in schril contrast met die van de vertalers. Projectbeurzen, stimuleringssubsidies, vergoedingen voor vertalers in het vertalershuis en vertalingen uit het Nederlands staan onder druk. In 2012 spendeerde het VFL in totaal 209.729,50 euro ten opzichte van 262.581,80 euro in 2011. Dat is een daling met bijna 53.000 euro. In dit segment van het letteren- en boekenvak valt de invloed van het algemene economische klimaat en de crisis in het boekenvak duidelijk af te lezen. Voor de meeste uitgevers (zowel in binnen- als buitenland) betekent een 'vertaald' boek – vandaag méér dan vroeger – vooral een extra kostenpost. De beslissing om boeken te vertalen wordt erg kritisch afgewogen of publicatie wordt over een langere periode uitgespreid. Het risico op een verschraling van het aanbod aan kwalitatieve en literair hoogstaande boeken is allesbehalve denkbeeldig. Verder marktonderzoek is wenselijk en noodzakelijk, maar uit persoonlijke contacten met uitgevers valt af te leiden dat een aanbodbeperking van vertalingen van 15 à 20 % een realistisch scenario is. Vertalers zitten dus duidelijk in de hoek waar de klappen vallen.

De Vlaamse boekenmarkt*

De markt gaat achteruit

De boekenverkoop in Vlaanderen ging in 2012 licht achteruit met 1,4 %. Het is de eerste daling in de boekenverkoop in Vlaanderen sinds 2006. Vergeleken met de crisis in vele andere sectoren valt de daling van de boekenverkoop echter opvallend mee. De teruggang manifesteert zich bij zo goed als alle genres. Het enige genre dat een stijging kent, is de literaire fictie. In dit genre verdringt *Vijftig tinten grijs* alle andere titels naar de achtergrond. Bijna alle verkoopkanalen kennen een lichte groei, behalve de boekhandel die verder terrein verliest.

Terwijl de boekenverkoop in de eerste 6 maanden van 2012 vrij fors daalde, heeft de tweede helft van het jaar dit verlies bijna volledig goed kunnen maken. Dit is voor een belangrijk deel te danken aan twee titels: de *Vijftig tinten*-reeks van E.L. James en de *Dagelijkse kost*-reeks van Jeroen Meus. De absolute topweek in Vlaanderen was week 51 (17-23 december), de week voor Kerstmis: tijdens deze week werd de recordverkoop van de laatste 3 jaar gerealiseerd met 10,07 miljoen euro. Ook gingen er voor het eerst in 3 jaar meer dan 700.000 boeken in één week over de toonbank. Het boek handhaaft zich dus ook als het cadeau-artikel bij uitstek.

Literaire fictie is populair

Quasi alle genres kennen een daling in hun omzet. Enkel literaire fictie kent een groei met 10,8 %. Deze is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de *Vijftig tinten*-trilogie van de Britse auteur E.L. James. Opvallend is de daling in de non-fictie vrije tijd (kookboeken) van 9 %. Terwijl vorig jaar Jeroen Meus, Sofie Dumon en Piet Huysentruyt samen aan de top stonden, is het in 2012 tv-kok Jeroen Meus die met 2 titels de top-10 van de kookboeken domineert. De verkoop van de kookboeken valt terug op het niveau van 2010, na de sterke stijging in het recordjaar 2011. Het is dus ietwat voorbarig om gewag te maken van het einde van de kookboekenhype in Vlaanderen. De stripverkoop blijft op hetzelfde niveau als in het erg succesvolle jaar 2011. De uitblinker was *Merho*: niet minder dan 4 strips van zijn hand halen de top-20 van de meest verkochte boeken.

Marktkanalen

Hoewel de boekhandel veruit het grootste marktkanaal blijft, daalt hun marktaandeel met 3 %. De grootste stijging in de verkoop situeert zich bij de internetwinkels, maar lang niet meer zo spectaculair als in 2011. De stijging bedraagt 7 %, waardoor de internetverkoop uitkomt op 8,7 % van de boekenmarkt. In vergelijking met onze buurlanden is dit nog altijd laag. De grootwarenhuizen en de entertainmentstores weten hun marktaandeel te vergroten, mede door het grote succes van een aantal bestsellers die gemakkelijk door sporadische lezers worden meegenomen tijdens het shoppen (de zogenaamde impulsverkoop).

Opmerkelijk: aandeel van top-100-boeken fors gestegen

Het aandeel van de top-100 in de totale boekenverkoop stijgt jaar na jaar. In 2012 zijn de 100 best verkochte titels goed voor 17,8 % van de omzet. In 2010 was dat nog maar 14 %.

De stijging van het aandeel van de top-10 titels is zelfs nog groter: van 6,2 % in 2011 is het marktaandeel van deze 10 titels gestegen tot 7,5 %. Het is een evolutie die de boekensector als creatieve industrie best tot nadenken stemt en die aantoont dat de diversiteit van het aanbod potentieel onder druk staat.

En het e-boek?

Hoewel de e-boekenverkoop in Vlaanderen in 2012 gestegen is met 74 % blijft dit maar een zeer klein gedeelte van het aantal verkochte boeken, namelijk 0,72 %. In Nederland is de e-boekenverkoop al goed voor 2,7 % van het totaal aantal verkochte boeken. Vlaanderen blijft op dit vlak dus behoorlijk achter ten opzichte van de Noorderburen en zeker ten opzichte van internationale ontwikkelingen in Engeland of de Verenigde Staten van Amerika waar e-boeken momenteel (november 2012) goed zijn voor 29,5 % van de netto-omzet.

De gemiddelde prijs van een e-boek is met 3 % gedaald en bedraagt nu 9,76 euro. Vergelijken met de gemiddelde prijs van een papieren boek (12,66 euro) ligt de prijs van een e-boek dus op 77 % van een papieren boek.

Conclusie

Niettegenstaande het algemene crisisklimaat en het wisselend consumentenvertrouwen in de toekomst blijft de boekenverkoop behoorlijk goed op peil. Overigens wijzen de cijfers van 2012 ook wel een aantal pijnpunten aan. Het toenemend aandeel van de top-10 in de totale boekenverkoop vraagt bijvoorbeeld om een alerte houding. Deze tendens zou wel eens, als hij zich in dezelfde mate doorzet, nefaste gevolgen kunnen hebben voor het brede gediversifieerde aanbod van boeken. Ook het dalende marktaandeel van de boekhandel, gedeeltelijk ook een ongewenst neveneffect van de 'bestselleritis', verdient de nodige aandacht van iedereen die het boek een warm hart toedraagt.

* Met dank aan 'boek.be'

ORGANISATORISCHER KADEHR

Het Vlaams Fonds voor de Letteren is een Vlaamse Openbare Instelling (VOI), opgericht op 30 maart 1999 en actief sinds 1 januari 2000. Het steunt de Nederlandstalige letteren en de vertaling in en uit het Nederlands van literair werk in de brede zin van het woord. Op die manier helpt het de sociaaleconomische positie van Vlaamse auteurs en vertalers te verbeteren.

Het VFL-beleid is gericht op de ondersteuning van literaire creatie, productie, presentatie en omkadering. Hiertoe verleent het VFL subsidies, informatie en documentatie. Het organiseert en financiert ook projecten, samenwerkingsplatforms en andere initiatieven.

De interne werking van het VFL wordt geregeld door het oprichtingsdecreet van 30 maart 1999 (*Belgisch Staatsblad* 27 augustus 1999), het decreet van 30 april 2004 houdende wijziging van het oprichtingsdecreet (*Belgisch Staatsblad* 29 juni 2004), het *Huishoudelijk Reglement* van december 2009 en de specifieke reglementeringen per subsidievorm. Deze teksten zijn raadpleegbaar op www.vfl.be. Als uitvoerder van het letterenbeleid van de minister van cultuur gelden de beleidsnota cultuur 2009–2014, de beleidsbrief 2012–2013 en de beheersovereenkomst 2012–2015 met de Vlaamse Overheid (Zie bijlage III) als werkingskader.

Kwaliteit is het belangrijkste inhoudelijk criterium in het beleid van het Vlaams Fonds voor de Letteren: bewuste aandacht voor vernieuwing, lef, durf, literair avontuur en authenticiteit.

Het VFL subsidieert projecten die blijf geven van een **professionele aanpak** met aandacht voor objectieve positionering in het literaire veld, zelfevaluatie en effectmeting. Ze moeten mee het imago en de plaats van literatuur en professionele literatuurbeoefenaars in de kunstensector versterken.

Diversiteit in het literaire landschap is cruciaal. Het VFL besteedt extra aandacht aan de verschuiving, vervaging en uitwissing van grenzen tussen genres en is alert voor experimenten met digitale media. Er moet ook diversiteit zijn in beoogde doelgroepen en ingezette instrumenten.

11 VFL-bestuur

In 2012 bleef de samenstelling van het VFL-bestuur ongewijzigd. Als regeringscommissaris treedt Mieke Van Hecke op, sinds september 2010 aangesteld door de Vlaamse regering, en als niet stemgerechtigde leden nemen Joris Gerits, voorzitter van het Beslissingscollege, en de directeur, Koen Van Bockstal, deel aan de vergaderingen van het VFL-bestuur.

Volgens het decreet is het VFL-bestuur bevoegd voor:

- de jaarlijkse begroting, de jaarrekening, het jaarlijkse actieplan, het meerjarenplan en het jaarverslag;
- de benoeming en het ontslag van de leden van Adviescommissies, Beslissingscollege en Beroepscommissie;
- de installatie van en het toezicht op het Dagelijks Bestuur;
- de bekrachtiging en de uitvoering van de beslissingen van het Beslissingscollege en de Beroepscommissie.

Belangrijke thema's in 2012:

- beheersovereenkomst 2012–2015;
- beleidsvisie literaire organisaties
- nota beleidsvisie literaire tijdschriften vanuit de ontwikkelingen in het tijdschriftenlandschap (met o.m. aandacht voor digitalisering en positionering)
- nota auteurslezingen;
- nota Gastland Frankfurter Buchmesse voor minister Schauvliege;
- samenwerking Nederlands Letterenfonds;
- informatie over BoekenOverleg, VFL-VAV-overleg, tijdschriftenforum, Kunstensteunpuntenoverleg,...;
- aanpassing subsidiereglementen 2013
- begroting 2013.

Daarnaast houdt de bestuursvergadering onder leiding van voorzitter Jos Geysels een aantal vaste agendapunten in:

- een financieel overzicht van de door het Beslissingscollege genomen beslissingen;
- een overzicht van de betalingen, opgesplitst volgens werkingskosten, nieuwe subsidie-engagements, subsidie-engagements voorgaande jaren, investeringen;
- organisatie en werking van het VFL-secretariaat;
- voorbereiding, inhoudelijke discussie en afwerking van (deel)beleidsplannen;
- budgetopvolging en herschikking van het budget op basis van tussentijdse overzichten;
- informatieve rapportering van vertegenwoordigingen en overlegbesprekingen.

Het VFL-bestuur telt minstens negen leden met literaire kennis en bestuurlijke ervaring. De bestuurders worden benoemd voor vier jaar. Hun mandaat kan eenmaal worden verlengd. Het VFL-bestuur vergaderde zeven maal in 2012.

De samenstelling van het Fondsbestuur is opgenomen als bijlage I. achter in dit jaarverslag.

12 Dagelijks bestuur

Het DB bleef in 2012 ongewijzigd. Rita De Graeve (ondervoorzitter) en Rik Vandecaveye vormden samen met voorzitter Jos Geysels het Dagelijks Bestuur. De directeur is secretaris van het overleg en heeft een adviserende functie zonder stemrecht.

Het Dagelijks Bestuur is binnen de VFL-structuren verantwoordelijk voor de opvolging van de beslissingen van het VFL-bestuur en bereidt de bestuursvergaderingen voor. Het vergadert maandelijks en heeft als vaste agendapunten: personeelszaken, het uittekenen van personeelsvacatures na de openstelling door het VFL-bestuur, beslissen over de aanwerving van personeelsleden en de tewerkstellingsvoorwaarden, preselectie van leden van adviescommissies en colleges, vaststelling van de agenda van het VFL-bestuur, externe vertegenwoordiging in afstemming met het VFL-bestuur.

Het Dagelijks Bestuur heeft de leiding over het dagelijkse beheer en werkt onder het toezicht van het VFL-bestuur.

De samenstelling van het Dagelijks Bestuur is opgenomen als bijlage I. achter in dit jaarverslag.

13 Adviescommissies

De Adviescommissies geven inhoudelijk advies over de subsidieaanvragen, de projectvoorstellen en de beoordelingsprocedures. Elke Adviescommissie wordt ondersteund door een VFL-stafmedewerker en heeft de beschikking over alle elementen van de aanvraag, inclusief de historiek van de aanvrager bij het VFL. De gedetailleerde verslaggeving gebeurt door het VFL-secretariaat. De commissies leggen hun adviezen voor aan het Beslissingscollege. Via mail en schriftelijk wordt tussentijds beroep gedaan op de specifieke expertise van de commissieleden voor bijvoorbeeld de titelselectie voor buitenlandacties, een inhoudelijk advies over productiesubsidies, de ontwikkeling van beleidsnota's, ...

De Adviescommissies tellen vier leden en een voorzitter, die ook lid is van het Beslissingscollege. Het VFL-bestuur benoemt de commissieleden voor een termijn van maximaal vier jaar. Hun mandaat is niet verlengbaar. De leden van de Adviescommissies zijn auteur, vertaler, criticus of essayist, academicus, uitgever of bestuurslid van een literaire vereniging of organisatie.

Commissieleden die betrokken zijn bij een aanvraagdossier nemen niet deel aan de advisering over dit dossier. Een aanvraag van een commissielid wordt steeds behandeld door een andere Adviescommissie. Juryleden van een belangrijke literaire prijs (Gouden Uil, AKO, Libris, Jan Campertprijs) kunnen geen deel uitmaken van een Adviescommissie of Beslissingscollege. Commissieleden die zich in een recensie uitgesproken positief of negatief hebben uitgelaten over het literaire werk van een auteur, adviseren niet over zijn of haar aanvraag.

Naast de acht vaste Adviescommissies kunnen voor specifieke of occasionele subsidieregelingen ook ad hoc Adviescommissies worden samengesteld. In 2012 werd een beroep gedaan op twee ad hoc Adviescommissies: de Adviescommissie e-literatuur en de Adviescommissie culturele biografieën.

Naar aanleiding van de overname van de organisatie van de auteurslezingen door het VFL werd in 2012 ook een negende vaste Adviescommissie opgericht: de Adviescommissie auteurslezingen.

De samenstelling van de Adviescommissies is opgenomen als bijlage I. achter in dit jaarverslag.

14 Beslissingscollege

Het Beslissingscollege beslist over de subsidieaanvragen op basis van de gemotiveerde adviezen van de Adviescommissies. Het evalueert jaarlijks de regelingen, signaleert nieuwe behoeften en reflecteert via zogenaamde denktankthema's over ontwikkelingen in het literaire veld. In 2012 kwamen aan bod: aanzet beleidsvisie literaire organisaties, literaire tijdschriften, de situatie van de poëzie, de nota leesbevordering en lopende beleidsdossiers...

Het Beslissingscollege bestaat uit negen leden: de acht voorzitters van de Adviescommissies en een onafhankelijke voorzitter die deskundig is op literair vlak. De leden van het Beslissingscollege hebben een mandaat van vier jaar dat niet verlengd kan worden.

Om belangenconflicten te vermijden wordt bij het begin van elke vergadering de directe en indirecte betrokkenheid van elke aanwezige bij een dossier vastgesteld. Een lid kan nooit deelnemen aan de bespreking en besluitvorming over een aanvraag waarbij hij of zij betrokken is.

Het Beslissingscollege vergaderde zes keer in 2012 en besliste één keer via mailronde.

De samenstelling van het Beslissingscollege is opgenomen als bijlage I. achter in dit jaarverslag.

15 Beroepscommissie

De Beroepscommissie telt vier leden en een voorzitter. Ze zijn deskundig op literair gebied en maken geen deel uit van de andere VFL-organen. Ze hebben een mandaat van vier jaar dat niet kan worden verlengd.

De Beroepscommissie behandelt de gemotiveerde bezwaarschriften tegen de besluiten van het Beslissingscollege. Ze gaat na of de Adviescommissie(s) en het Beslissingscollege alle relevante elementen in rekening hebben gebracht, of ze consistent hebben geadviseerd en gemotiveerd, en of ze het aanvraagdossier objectief hebben beoordeeld.

Na onderzoek van alle onderdelen van het dossier, ook de contextuele gegevens, het budget, voorgaande beslissingen over gelijkaardige dossiers of andere door de Beroepscommissie relevant geachte elementen, beslist ze autonoom om het besluit van het Beslissingscollege te bevestigen of geheel of gedeeltelijk te herzien. De Beroepscommissie is geen 'second opinion commissie' die het inhoudelijke advies overdoet vanuit een eigen, tweede lezing.

Behandelde dossiers in 2012:

- Werkbeurzen voor literaire auteurs: 5 dossiers – 1 herziening
- Productiesubsidies voor literair werk en strips: 2 dossiers – geen herziening
- Subsidies voor literaire manifestaties en organisaties: 4 dossiers – 1 herziening
- Subsidies voor auteursgenootschappen: 1 dossier – geen herziening
- Subsidies voor culturele biografieën: 2 dossiers – 1 herziening

De samenstelling van de Beroepscommissie is opgenomen als bijlage I. achter in dit jaarverslag.

16 VFL-secretariaat

Het VFL-secretariaat bereidt het beleid van het Vlaams Fonds voor de Letteren voor en voert het ook uit. Het verzorgt de administratie, volgt de dossiers op en staat in voor de interne en externe communicatie.

Het secretariaat vertegenwoordigt het VFL bij delegatie van het VFL-bestuur. Het zet proefprojecten op, voert studieopdrachten uit en evalueert de werking en de instrumenten.

Het secretariaat wordt geleid door een directeur. Het VFL-bestuur benoemt hem op basis van een externe selectieprocedure. Hij moet deskundig zijn in bedrijfsbeheer en een brede culturele en literaire interesse hebben.

Vacatures voor VFL-medewerkers worden bekend gemaakt via de VFL-website en relevante sites in de boeken- en cultuursector. Op basis van het competentieprofiel en de functiebeschrijving gebeurt de selectie met de hulp van een extern assessmentbureau.

Eind 2012 werkten op het VFL-secretariaat 14 vaste medewerkers, van wie 4 deeltijds. In totaal bedraagt het personeelsbestand 12,3 voltijdse equivalenten.

SUBSIDIES PROJECTIONS

21 Binnenland

211 Binnenland subsidies

2111 Auteurs

Werkbeurzen literaire auteurs

Een werkbeurs is een subsidie aan een auteur van literair werk met als doel hem of haar economische ruimte te bieden voor het schrijven van kwalitatief hoogstaand literair werk. Een werkbeurs is geen prijs voor literaire verdiensten, noch een subsidie achteraf voor een gepubliceerd boek of een financiële tegemoetkoming in materiële werkomstandigheden. Een werkbeurs wil de auteur financiële ruimte bieden om aan het schrijfproject te werken: het is 'geld voor tijd'. Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in twee tot acht eenheden en kan gelden voor één of meerdere jaren. In 2012 stond een eenheid gelijk aan 2.500 euro. Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van 39.200 euro individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Voor Belgische rijksingezetenen is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting.

De formele voorwaarden, de algemene beoordelingscriteria en de specifieke criteria voor proza, kinder- en jeugdliteratuur, poëzie, essayistiek, prentenboeken/illustraties en toneelteksten, zijn te vinden op de website van het VFL. Het kerncriterium is steeds literaire kwaliteit.

Een auteur die meerdere genres beoefent, dient één aanvraag in. Het volledige dossier met de ingediende publicaties en de deelwerkplannen wordt naargelang het genre door de desbetreffende Adviescommissie gelezen en beoordeeld. De voorzitters van deze Adviescommissies formuleren een geïntegreerd advies voor het Beslissingscollege.

In 2012 dienden 137 een ontvankelijke aanvraag in: 36 auteurs met een werkplan proza, 21 auteurs met een werkplan poëzie en/of essay, 10 auteurs met een werkplan theater, 50 auteurs met een werkplan kinder- en jeugdliteratuur. 20 auteurs dienden een meervoudige aanvraag in met een werkplan voor twee of meer genres.

In totaal werden 403 eenheden toegekend aan 106 auteurs: 103 eenheden voor 29 proza-auteurs; 65 eenheden voor 16 auteurs met een werkplan poëzie en/of essay; 27 eenheden voor 8 theaterauteurs; 120 eenheden voor 34 kinder- en jeugdauteurs en 88 eenheden voor 19 auteurs met een meervoudige aanvraag. Het brutobedrag van de totale toekenning was 1.007.500 euro.

7 toekenningen maakten onderdeel uit van een continueringsregeling voor meerdere jaren. In de overzichtstabel zijn ze gemarkeerd met een ✱.

21 auteurs ontvingen ook een projectbeurs van het Nederlands Letterenfonds voor hetzelfde werkplan. Zij zijn gemarkeerd met een ✱. Tot 2012 konden literaire auteurs immers ook een aanvraag voor een projectbeurs indienen bij het Nederlands Letterenfonds. Het Nederlands en het Vlaams Fonds beslisten elk autonoom over de aanvragen. Indien beide Fondsen een beurs toekennen voor hetzelfde project, wordt deze gecofinancierd: het gemeenschappelijk toegekende bedrag wordt gedeeld, de extra toezegging wordt betaald door het betreffende Fonds. In 2012 bedroeg de vrijval voor het VFL door cofinanciering 90.209 euro.

De komende jaren zal het systeem van cofinanciering echter uitdoven: als gevolg van een door de Nederlandse overheid opgelegde besparing worden de modaliteiten van de werkbeursregeling van het Nederlands Letterenfonds in 2013 zodanig aangepast dat een dubbele aanvraagmogelijkheid bij beide Fondsen niet meer mogelijk zal zijn.

Netto – na aftopping op basis van het inkomensplafond en cofinanciering met het Nederlands Letterenfonds – werd 918.972 euro uitbetaald aan werkbeurzen voor literaire auteurs.

Tabel werkbeurzen literaire auteurs (alfabetisch op naam auteur)

Auteur	Genre(s)	Aantal eenheden
Frank Adam	proza, kinder- en jeugdliteratuur	3*
Frank Albers	proza	2
Paul Baeten Gronda	proza	3
Guus Bauer	proza	2
Paul Bogaert	poëzie	6*
Stefan Boonen	kinder- en jeugdliteratuur	2
Diane Broeckhoven	proza	2
An Candaale	kinder- en jeugdliteratuur	2
Hendrik Carette	poëzie	2
Paul Claes	proza, essay	6
Sabien Clement	kinder- en jeugdliteratuur	6
Carl Cneut	kinder- en jeugdliteratuur	8
Geertrui Daem	proza	4
Yannick Dangre	proza	2
Johan de Boose	proza, poëzie	4*
Saskia De Coster	proza	4
Peter De Graef	theater	5
Jan De Kinder	kinder- en jeugdliteratuur	2
Jan De Leeuw	kinder- en jeugdliteratuur	6
Paul De Moor	kinder- en jeugdliteratuur	2
Gerda De Preter	kinder- en jeugdliteratuur	3*
Marita De Sterck	kinder- en jeugdliteratuur	5*
Evelien De Vlieger	kinder- en jeugdliteratuur	4*
Stijn Devillé	theater	3
Goele Dewanckel	kinder- en jeugdliteratuur	4
Elsje Dezwarde	kinder- en jeugdliteratuur	2
Kristien Dieltiens	kinder- en jeugdliteratuur	2
Noëlla Elpers	kinder- en jeugdliteratuur	2*
Pieter Gaudesaboos	kinder- en jeugdliteratuur	6
Koenraad Goudeseune	proza, poëzie	2
Hans Groenewegen	essay, poëzie	6*
Luuk Gruwez	proza, poëzie	7*
Abke Haring	theater	4
Johan Heldenbergh	theater	2
Peter Holvoet-Hanssen	poëzie	8
Pol Hoste	proza	4
Lucas Hüsgen	essay, poëzie	6*
Maarten Inghels	poëzie	3
Lieve Joris	proza	4*
Hester Knibbe	poëzie	5*

Bart Koubaa	proza	4*
Marc Kregting	essay	3
Rachida Lamrabet	proza	5
Ruth Lasters	poëzie	2
Delphine Lecompte	poëzie	3
Riske Lemmens	kinder- en jeugdliteratuur	2
Simone Lenaerts	proza	2
Benjamin Leroy	kinder- en jeugdliteratuur	4
Pepijn Lievens	proza	2*
Freek Mariën	theater	3
Paul Mennes	proza	4
Bart Meuleman	proza, poëzie, theater	4
Rudi Meulemans	theater	2
Bruno Mistiaen	theater	3
Bart Moeyaert	kinder- en jeugdliteratuur, proza	8
Thomas Möhlmann	poëzie	2
Tine Mortier	kinder- en jeugdliteratuur	2
Marleen Nelen	kinder- en jeugdliteratuur	2*
David Nolens	proza	6**
Leonard Nolens	poëzie	8**
Jeroen Olyslaegers	proza	4
Joseph Pearce	proza	3
Elvis Peeters	proza, kinder- en jeugdliteratuur	6*
Yves Petry	proza	6*
Leo Pleysier	proza	6**
Bart Plouvier	proza	2*
Marjolein Pottie	kinder- en jeugdliteratuur	2
Anne Provoost	proza	2
Marc Reugebrink	proza, essay	5*
Pjeroo Roobjee	proza	3
Aline Sax	kinder- en jeugdliteratuur	3
Tom Schamp	kinder- en jeugdliteratuur	8
Tom Schoonooghe	kinder- en jeugdliteratuur	2
Arne Sierens	theater	6
Peter Smink	proza	3
André Sollie	kinder- en jeugdliteratuur	3
Mathilde Stein	kinder- en jeugdliteratuur	
Peter Terrin	proza	6
Jeroen Theunissen	proza	4
Peter Theunynck	poëzie	4
Leo Timmers	kinder- en jeugdliteratuur	4
Marc Tritsmans	poëzie	3*
Chika Unigwe	proza	3
Dirk van Bastelaere	poëzie, essay	3
Jo Van Damme	proza	2
Joris Van Den Brande	theater	2
Laure Van den Broeck	kinder- en jeugdliteratuur	3
Walter Van den Broeck	proza, theater	5
Pieter Van Eenoge	kinder- en jeugdliteratuur	3
Lies Van Gasse	poëzie	2
Myriam Van hee	poëzie	7
Judith Vanistendael	kinder- en jeugdliteratuur, strips	6
Peter Van Kraaij	proza	2
Jan Van Loy	proza	5*

Monika van Paemel	proza	3
Do Van Ranst	kinder- en jeugdliteratuur	3
Ivo Victoria	proza	3
Mark Van Tongele	poëzie	3
Willem van Zadelhoff	proza	6
Hilde Vandermeeren	kinder- en jeugdliteratuur	2
Margot Vanderstraeten	proza	3
Annelies Verbeke	proza	5*
Kathleen Vereecken	kinder- en jeugdliteratuur	3
Kaatje Vermeire	kinder- en jeugdliteratuur	4
Klaas Verplancke	kinder- en jeugdliteratuur	8
Paul Verrept	kinder- en jeugdliteratuur, theater	6
Vanessa Verstappen	kinder- en jeugdliteratuur	3

Stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Een stimuleringsbeurs is bedoeld om een gedebuteerde schrijver extra te motiveren om nieuwe literaire schrijfprojecten aan te pakken. Het gaat hierbij vooral om een aanmoediging, een expliciet signaal naar aankomend talent, dan om een vorm van literaire bekroning. Het toegekende bedrag van minimaal 3.500 euro en maximaal € 10.000 euro is immers bedoeld om de realisatie van een tweede boek mee mogelijk te helpen maken. Deze vorm van subsidiëring bewijst daardoor pas ten volle haar nut op langere termijn, in de verdere literaire carrière van de opgemerkte auteurs. Tot de auteurs die al een stimuleringsbeurs van het VFL hebben gekregen, behoren: Annelies Verbeke, Saskia de Coster, Margot Vanderstraeten, Jeroen Theunissen, Pieter Gaudesaboos, Eva Cox en Joost Vandecasteele.

Het belangrijkste beoordelingscriterium voor de Adviescommissies is de literaire kwaliteit van het debuut. Het ingediende werkplan kan voor de commissies een indicatie zijn of de literaire belofte die uit het debuut spreekt, verder kan worden waargemaakt in het tweede literaire werk.

In 2012 werd de regeling voor de elfde keer uitgevoerd. 12 literaire debutanten dienden een aanvraag in. Het VFL kende aan 7 van hen een stimuleringsbeurs toe, voor in totaal 31.000 euro.

Tabel stimuleringsbeurzen literaire auteurs

— Proza —

Auteur	Titel en uitgeverij debuut	Subsidie
Bouke Billiet	<i>In de naam van Tien Kamelen</i> (Wereldbibliotheek)	€ 7.500
Ilka De Bisschop	<i>Er is tenminste kaffie</i> (Linkeroever Uitgevers)	€ 3.500
Korneel De Rynck	<i>De tuin van Tito. Een reis langs de spoorlijn Belgrado-Sarajevo</i> (EPO)	€ 5.000
Totaal		€ 16.000

— Poëzie —

Auteur	Titel en uitgeverij debuut	Subsidie
Michaël Vandebril	<i>Het vertrek van Maeterlinck</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	€ 3.500
Reinout Verbeke	<i>De achterkant van flatgebouwen</i> (De Bezige Bij Antwerpen)	€ 3.500
Totaal		€ 7.000

— Kinder- en jeugdliteratuur —

Auteur	Titel en uitgeverij debuut	Subsidie
Inge Bogaerts*	<i>Mevrouw Ja & Meneer Nee</i> (Lannoo)	€ 4.500
An Verstraete	<i>Lola en Papa Pol en hun reizen-van-één-dag</i> (Lannoo)	€ 3.500
Totaal		€ 8.000

* illustrator

Algemeen Totaal: € 31.000

Biografiebeurzen

Tot 2011 organiseerde het VFL in oneven jaren een tweejaarlijkse regeling voor culturele biografieën – over belangwekkende Vlaamse figuren – en in even jaren een tweejaarlijkse regeling voor literaire biografieën – over Vlaamse schrijvers en letterkundigen. In 2012 werden beide regelingen samengevoegd in één subsidieronde voor biografiebeurzen. Met zo'n biografiebeurs kunnen biografen zich voor een bepaalde tijd vrijmaken om zich aan hun biografieproject te wijden. Ze kan ook dienen om research- en reiskosten te dekken.

In 2012 werden zeven ontvankelijke biografieprojecten ingediend. Het totaal van de gevraagde beursbedragen bedroeg meer dan 225.000 euro, een ruime overschrijding van het beschikbare subsidiebudget. Uiteindelijk werd aan vier biografen een beurs toegekend.

Tabel biografiebeurzen

Biograaf	Gebiografeerde	Uitgeverij	Subsidie
Paul Demets	Paul Snoek	De Bezige Bij Antwerpen	€ 25.000
Bert Govaerts	Ernest Claes	Houtekiet	€ 30.000
Bart Hellinck	Karel Van Miert	Manteau	€ 25.000
Elisabeth Leijnse	Maurice Maeterlinck	De Geus	€ 40.000
Totaal			€ 120.000

7 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

4 biografiebeurzen werden toegekend.

Reisbeurzen literaire auteurs

Een reisbeurs is een bijdrage in de reiskosten voor een reis naar het buitenland. Deze beurs kan worden aangevraagd voor reizen in het kader van research, deelname aan literaire activiteiten, studie ter plaatse, verdieping van het literaire werk of reflectie daarop ... met het oog op de publicatie van nieuw werk of een vertaling die in boekvorm verschijnt of met het oog op de opvoering van een nieuw theaterstuk. De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld door de bevoegde Adviescommissie.

Wegens de budgettaire mogelijkheden werden de reisbeurzen in 2012 beperkt tot een maximumbedrag van 500 euro.

Tabel reisbeurzen literaire auteurs

Auteur	Bestemming	Werktitel	Genre	Subsidie
Peter Verhelst	Kaapstad	<i>Olifant</i>	Kinder- en jeugdliteratuur	€ 500
Johan de Boose	Turkije	<i>Het vloekhout</i>	Proza	€ 150
Laure Van den Broeck	Amherst, Massachusetts	<i>De Bruidsbroom</i>	Kinder- en jeugdliteratuur	€ 500
Johan de Boose	Rome, Napels	<i>Het vloekhout</i>	Proza	€ 500
Pieter Gaudesaboos	Dublin	/	Kinder- en jeugdliteratuur	€ 250
Evelien De Vlieger	Canada	<i>Canadese eiken</i>	Kinder- en jeugdliteratuur	€ 500
Peter Terrin	York	<i>Monte Carlo</i>	Proza	€ 500
Peter Terrin	Monte Carlo	<i>Monte Carlo</i>	Proza	€ 500
Totaal				€ 3.400

11 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

8 reisbeurzen werden toegekend.

2112 Strips

Al snel na zijn oprichting is het VFL begonnen met het uitbouwen van een stripbeleid. In 2001 werkte het een productiesubsidieregeling uit voor de uitgave van stripalbums en -tijdschriften. Sinds 2003 kunnen stripauteurs ook werk- en reisbeurzen aanvragen. In 2006 startte het VFL met de uitbouw van een actief buitenlandbeleid voor strips. Jaar na jaar heeft het zijn stripbeleid verder ontwikkeld en verfijnd met een steeds zichtbaarder resultaat. Er is een groeiende productie van uiteenlopende, kwaliteitsvolle en eigenzinnige stripalbums, die steeds meer hun weg vinden naar buitenlandse vertalingen. De media, het leespubliek en de boekhandels pikken dat meer en meer op.

Op de website van het VFL staat een uitgebreide toelichting bij de doelstellingen, de beoordelingscriteria en de toekenningsvoorwaarden van de verschillende subsidieregelingen voor strips.

Werkbeurzen voor stripauteurs

Beginnende stripauteurs die tien stripplaten hebben gepubliceerd in diverse media, kunnen een startbeurs aanvragen. Een startbeurs kan worden gekoppeld aan een mentoraat door een ervaren stripauteur. Stripauteurs die al een of meer stripalbums hebben gepubliceerd, kunnen een scheppingsbeurs aanvragen. Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in één tot acht eenheden. In 2012 stond een eenheid gelijk aan 2.500 euro. Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van 39.200 euro individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Voor Belgische rijksingezetenen is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting.

Startbeurzen

Naam	Aantal eenheden
Dieter van der Ougstraete	2
Totaal	2

Scheppingsbeurzen

Naam	Aantal eenheden
Ivan Adriaenssens	2
Frodo De Decker	2
Lode Devroe	2
Brecht Evens	6
Jeroen Janssen	3
Wauter Mannaert	2
Steve Michiels	1
Marcel Rouffa	1
Simon Spruyt	3
Chris Van Brussel	1
Constantijn Van Cauwenberge	3
Maarten Vande Wiele	2
Judith Vanistendael	6*
Stijn Verhaege	1
Joris Vermassen	2
Totaal	37

* Meervoudige toekenning voor strips en kinder- en jeugdliteratuur

.....
 Algemeen totaal: 39

26 auteurs dienden een ontvankelijke aanvraag in.

39 eenheden werden toegekend aan 16 stripauteurs: er werd 1 startbeurs en 15 scheppingsbeurzen toegekend voor in totaal 97.500 euro.

Stripmentoraten

Op initiatief van de Adviescommissie strips kan een werkbeurs worden gekoppeld aan een mentoraat. Via het mentoraatschap wordt een stripauteur begeleid bij het maken van zijn of haar eerste album. De mentoren zijn ervaren strip-tekenaars en/of -scenaristen die in opdracht van het VFL op een aantal tijdstippen met debuterende stripauteurs samenkomen om hun *work in progress* grondig te bespreken. Het VFL staat in voor de vergoeding van de mentor.

In 2012 werd de werkbeurs van Chris Van Brussel en Stijn Verhaege gekoppeld aan een mentoraat door Pieter van Oudheusden.

Reisbeurzen stripauteurs

Een reisbeurs is een bijdrage in de reiskosten voor een reis naar het buitenland. Deze beurs kan worden aangevraagd voor reizen in het kader van research, deelname aan literaire activiteiten, studie ter plaatse, ... met het oog op de publicatie van nieuw werk. De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld door de bevoegde Adviescommissie strips.

Auteur	Bestemming	Titel	Subsidie
Judith Vanistendael	Costur, Spanje	<i>El Salto</i>	€ 330
Totaal			€ 330

1 ontvankelijke aanvraag werd ingediend.

1 subsidie werd toegekend.

Productiesubsidies voor uitgevers van strips

Een productiesubsidie richt zich tot professionele (Vlaamse of Nederlandse) uitgevers van het werk van Vlaamse stripauteurs en is bedoeld om weinig commerciële, maar waardevolle en bijzondere publicaties mee mogelijk te maken. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan kwaliteitsuitgaven met een beperkt verkooppotentieel en waar bijgevolg een marktcorrigerende financiële bijdrage wenselijk is. Een productiesubsidie maakt niet alleen deze producties mogelijk, maar helpt ook de verkoopprijs op een marktconform niveau te houden zodat een grotere verspreiding van de uitgave mogelijk wordt.

Uitgeverij	Auteur	Titel	Subsidie
De Bezige Bij / Oog & Blik	Ever Meulen	<i>Automotiv</i>	Geen
Syndikaat	Frodo De Decker	<i>Otto 2, op hete kolen</i>	€ 1.500
De Bezige Bij / Oog & Blik	Shamisa Debroy	<i>De wandelaar en meer</i>	€ 2.500
Bllloan	Nix	<i>Billy Bob</i>	€ 3.500
Bries	Brecht Vandebroucke	<i>White Cube</i>	€ 2.750
Syndikaat	Pieter Rosseel	<i>Struikelen</i>	€ 2.750
Oogachtend	Bart Schoofs	<i>Morgen weer een dag</i>	€ 2.750
Oogachtend	Maarten Vande Wiele	<i>Monsieur Bermutier</i>	€ 3.800
Oogachtend	Delphine Frantzen	<i>Madame Pipi</i>	€ 4.000
Bries	Wide Vercnocke	<i>Mijn muze ligt in de zetel</i>	€ 2.900
Bries	Céline Hudréaux en Geert Ooms	<i>Geen oceaan</i>	Geen
Totaal			€ 26.450

11 aanvragen werden ingediend.

9 subsidies werden toegekend.

Striptijdschriften

Er werden geen aanvragen ingediend.

Stripmanifestaties

Een stripmanifestatie is een eenmalig evenement met een bovenlokaal karakter en een bovenlokaal publieksbereik. De manifestatie getuigt van dynamiek, heeft een unieke uitstraling en een eigen gezicht. Een stripmanifestatie kan ook over verschillende momenten verspreid zijn of kaderen in een reeks van gelijkaardige activiteiten.

Activiteit, locatie	Organisator	Subsidie
Groot Vlaamse Ardennen Stripfestival	Route 42	€ 1.500
Stripfestival Ganshoren Brussel	Strip Ganshoren	Geen
Graphixx	Villanella	€ 4.000
Stripfestival	Autonoom Gemeentebedrijf CC De Abdij	Geen
Totaal		€ 5.500

4 aanvragen werden ingediend, er werden 2 subsidies toegekend.

2113 Vertalers in het Nederlands

Projectbeurzen literaire vertalers

Een projectbeurs is een subsidie voor een literaire vertaler die hem/haar betere kansen moet bieden om zijn/haar literaire werkzaamheden te realiseren. De literaire vertaler kan een aanvraag indienen voor de vertaling van anderstalige literaire werken in het Nederlands met het oog op een publicatie in boekvorm of de opvoering door een professioneel toneelgezelschap. De subsidie wordt uitgedrukt in een geldbedrag.

Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van 39.200 euro individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Deze subsidie is vrijgesteld van inkomstenbelasting voor rijksingezetenen. In 2012 werden er drie aanvraagrondes per jaar ingevoerd. Omwille van de behandelbaarheid van de dossiers werd over de aanvraagdossiers die in de derde ronde werden ingediend pas in 2013 een subsidiebesluit genomen. Bij de beoordeling van de aanvraag is de kwaliteit van het recente vertaalwerk het hoofdcriterium. Voorts worden ook de literaire kwaliteit van het huidige project, de omvang en het genre, de haalbaarheid, de moeilijkheidsgraad en de kwaliteitsverwachting en de mate van realisatie van vroegere vertaalwerkplannen bij de evaluatie van de aanvraag betrokken.

Bruto werd voor 45.050 euro aan projectbeurzen toegekend. Na aftopping omwille van het overschrijden van het individueel netto belastbaar inkomen werd 34.959 euro uitbetaald aan projectbeurzen voor literaire vertalers.

Tabel projectbeurzen literaire vertalers

Vertaler	Auteur, titel en uitgever	Brontaal	Subsidie
Peter Bergsma	JM Coetzee, <i>The Childhood of Jesus</i> (Uitgeverij Cossee)	Engels	€ 6.600
Peter Bergsma	Graham Greene, <i>A burnt-out case</i> (De Bezige Bij)	Engels	uitgesteld
Reintje Ghoos	André Aciman, <i>Alibi's</i> (Ambo/Anthos)	Engels	€ 2.250
Reintje Ghoos	Andrew Miller, <i>Pure</i> (Xander)	Engels	€ 3.300
Reintje Ghoos	Jérôme Ferrari, <i>Le sermon sur la chute de Rome</i> (De Bezige Bij)	Frans	uitgesteld
Reintje Ghoos	Twa Tan Eng, <i>The garden of evening mists</i> (Xander)	Engels	uitgesteld
Hilde Keteleer	Juli Zeh, <i>Nullzeit</i> (Ambo/Anthos)	Duits	uitgesteld
Patrick Lateur	Homeros, <i>Odyssee</i> (Athenaeum – Polak & Van Gennepe)	Oud-Grieks	€ 11.000*
Lies Lavrijsen	Saci Lloyd, <i>Momentum</i> (Manteau Jeugd)	Engels	€ 2.850
Jan H. Mysjkin	Diverse, <i>Diverse</i> (Poëziecentrum)	Roemeens	€ 7.500
Greet Pauwelijn	Ewa Solarz, <i>D.E.S.I.G.N.</i> (Book Island)	Pools	uitgesteld
Katrien Vandenberghe	Eric Reinhardt, <i>Le système Victoria</i> (De Arbeiderspers)	Frans	€ 6.000
Bart Vonck	Guy Vaes, <i>Poésie complète</i> (Uitgeverij P in coproductie met Ed. Le Cormier)	Frans	uitgesteld
Jan Pieter van der Sterre	André Aciman, <i>Alibi's</i> (Ambo/Anthos)	Engels	€ 2.250
Jan Pieter van der Sterre	Andrew Miller, <i>Pure</i> (Xander)	Engels	€ 3.300
Jan Pieter van der Sterre	Jérôme Ferrari, <i>Le sermon sur la chute de Rome</i> (De Bezige Bij)	Frans	uitgesteld
Jan Pieter van der Sterre	Twa Tan Eng, <i>The garden of evening mists</i> (Xander)	Engels	uitgesteld
Luk Van Haute	Keigo Higashino, <i>Seijo no hyusai</i> (De Geus)	Japans	uitgesteld
Totaal			€ 45.050

* €36.000 over drie jaar (2011–2013). € 11.000 is het aandeel 2012.

18 aanvragen werden ingediend.

18 aanvragen waren ontvankelijk.

9 subsidies werden toegekend.

9 dossiers werden uitgesteld.

Stimuleringssubsidies literaire vertalers

Een beginnende Vlaamse literaire vertaler kan een stimuleringssubsidie aanvragen nadat hij/zij de eerste literaire vertalingen heeft gepubliceerd. De gepubliceerde literaire vertalingen kunnen zowel in boekvorm als in cultureel-literaire tijdschriften en/of verzamelbundels verschenen zijn. Ook niet in boekvorm gepubliceerde vertalingen van theaterteksten, opgevoerd door een professioneel theatergezelschap, komen in aanmerking. Deze subsidie moet de vertaler de financiële slagkracht en extra motivatie geven om zich verder te bekwamen in het vak van het literair vertalen en zo zijn positie op de literaire uitgevermarkt te versterken.

Een stimuleringssubsidie bedraagt minimaal 500 euro en maximaal 5.000 euro. Het subsidiebedrag is verbonden met de kwaliteit van de vertaling in relatie tot de gerealiseerde vertaalinspanning (waarbij de literaire kwaliteit van de brontekst, het genre, de moeilijkheidsgraad en de omvang van het project mee in rekening gebracht worden).

Daarnaast kan de Adviescommissie vertalingen in het Nederlands een vertaler voordragen voor een ontwikkelingsbeurs, een gemeenschappelijke regeling van het VFL en het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV). Een ontwikkelingsbeurs biedt beginnende Vlaamse literaire vertalers de mogelijkheid om hun deskundigheid te bevorderen en in het bijzonder hun kansen op toegang tot de

Nederlandse uitgevermarkt te vergroten. De beurs bestaat uit een bedrag van maximaal 1.000 euro dat aangewend wordt om de beginnende vertaler zowel vertaaltechnisch als zakelijk te begeleiden.

Tabel stimuleringsubsidies literaire vertalers

Vertaler	Auteur, titel en uitgever	Taal	Subsidie
Isabelle Schoepen	Milena Michiko Flašar, <i>Niemand Nirgendwo en Leb wohl</i> (De Buren – CityBooks)	Duits	€ 500
Katrien Vandenberghe	Mathias Enard, <i>Parle-leur de batailles, de rois et d'éléphants</i> (De Arbeiderspers)	Frans	€ 1.850*
Totaal			€ 2.350

* Deze vertaler werd ook voorgedragen voor een ontwikkelingsbeurs.

4 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

2 stimuleringsubsidies werden toegekend.

Reisbeurzen literaire vertalers

De vergoeding van (een deel van) de reis- en verblijfskosten voor een verblijf in het buitenland kan worden aangevraagd voor research, deelname aan literaire activiteiten, studie ter plaatse, contact met de auteur van de brontekst, verdieping van het literaire werk of reflectie erop. De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld door de Adviescommissie vertalingen in het Nederlands.

Reisbeurzen literaire vertalers

Vertaler	Bestemming	Vertaling	Genre	Subsidie
Guy Posson	Mexico	Juan José Aureola <i>La Feria</i>	Proza	€ 500

1 ontvankelijke aanvraag werd ingediend.

1 reisbeurs werd toegekend.

2114 Literaire tijdschriften

Het tijdschriftenreglement voor de meerjarige periode 2010–2013 is gebaseerd op vier uitgangspunten in het tijdschriftenbeleid: kwaliteit, diversiteit, stabiliteit en vernieuwing. De subsidie voor de literaire tijdschriften bestaat uit een basis-subsidie en eventueel een aanvullende subsidie. De basissubsidie omvat een productiesubsidie, een tussenkomst in de auteurshonoraria en een beperkte forfaitaire vergoeding voor de onkosten van een website. Ze wordt toegekend voor vier jaar en kan verhoogd worden met een aanvullende subsidie. De aanvullende subsidie wordt jaarlijks bepaald en is afhankelijk van elementen zoals de literaire kwaliteit van het tijdschrift (inhoudelijke kwaliteit, taal en stijl van de bijdragen, evenwicht en samenhang binnen de individuele nummers en de jaargang, de realisatie van de redactionele ambities, bereikte respons in het literaire milieu...)

en het zorgvuldig beheer. In 2012 ontvingen acht tijdschriften een basissubsidie. Zes tijdschriften ontvingen ook een aanvullende subsidie.

Naar jaarlijkse gewoonte nam de Adviescommissie tijdschriften de voorbije jaargang van de literaire tijdschriften die door het VFL gesubsidieerd werden onder de loep. In het *Tijdschriftenrapport* worden de kwaliteitscriteria getoetst aan de voorbije jaargang. De bevindingen over de jaargang 2012 worden aan de redacties bezorgd en zijn ook integraal raadpleegbaar op de VFL-website. In een inleidende tekst verwoordt de commissie haar globale evaluatie van de voorbije jaargang en formuleert ze haar visie over de betekenis van literaire tijdschriften in het huidige literaire landschap.

Tabel literaire tijdschriften

Tijdschrift	Bedrag basissubsidie	Bedrag aanvullende subsidie	Totaal
De Brakke Hond	€ 22.000	€ 3.500	€ 25.500
De Leeswelp	€ 15.000	Geen	€ 15.000
Deus ex Machina	€ 11.000	€ 11.500	€ 22.500
DW B	€ 31.000	€ 32.500	€ 63.500
Kluger Hans	€ 9.000	€ 1.000	€ 10.000
nY	€ 21.000	€ 29.500	€ 50.500
Spiegel der Letteren	€ 17.000	Geen	€ 17.000
Zacht Lawijd	€ 16.500	€ 5.500	€ 22.000
Totaal			€ 226.000

2115 Digitale literaire projecten

Ook in 2012 voorzag het VFL projectbudgetten voor inhoudelijk en vormelijk vernieuwende literaire projecten met digitale media. Niet zozeer het medium en de technologie op zich staan daarbij centraal, wel de vernieuwende wijze waarop ICT wordt aangewend. Onder digitale literaire projecten verstaat het VFL kwaliteitsvolle initiatieven die een relatie leggen tussen literatuur en een digitale omgeving. De projecten hebben een meerwaarde ten opzichte van de klassieke printmedia en laten verschillende functies aan bod komen: bijvoorbeeld het creëren van nieuwe literatuur in een digitale omgeving, het selecteren van digitale literaire inhoud of het structureren en duiden van die inhoud.

Het VFL ontving vier aanvragen voor digitale literaire projecten. Aan slechts één project werd een subsidie toegekend. De projecten werden beoordeeld op literaire kwaliteit en de digitale en inhoudelijke meerwaarde. Bij de beoordeling werd ook aandacht besteed aan de promotie en de bekendmaking van het ingediende project om zo een ruimer publiek te bereiken.

Tabel digitale projecten

Aanvrager	Project	Subsidie
My Poetry Place	<i>My Poetry Place</i>	Geen
Creatief Schrijven	<i>Schrijfcommunity</i>	Geen
Cox & Grusenmeyer	<i>Zichtboek</i>	Geen
De Reactor	<i>De Reactor</i>	€ 4.000
Totaal		€ 4.000

4 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

1 subsidie werd toegekend

2116 Productiesubsidies voor uitgevers

De productiesubsidie richt zich tot professionele (Vlaamse of Nederlandse) uitgevers van het literaire werk van Vlaamse auteurs en is bedoeld om weinig commerciële, maar waardevolle en bijzondere publicaties van literair werk mee mogelijk te maken. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan kwaliteitsuitgaven met een beperkt verkooppotentieel en waarvoor een marktcorrigerende financiële bijdrage wenselijk is. Een productiesubsidie maakt niet alleen deze producties mogelijk, maar helpt ook de verkoopprijs te drukken zodat een grotere verspreiding van de uitgave mogelijk wordt.

In 2012 werden zeven dossiers voor inhoudelijke beoordeling voorgelegd aan de Adviescommissie poëzie en essay, zeven dossiers aan de Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur, vijf dossiers aan de Adviescommissie proza en drie dossiers aan de Adviescommissie theater. Het zakelijke luik werd beoordeeld door het VFL-secretariaat. De productiesubsidie wordt bepaald op basis van een gestandaardiseerd calculatieschema voor inkomsten en uitgaven en kan maximaal 50 % van de directe productiekosten bedragen, na controle van de facturen.

Tabel productiesubsidies voor uitgevers

— Biografie —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Linkeroever Uitgevers	Bert Govaerts	<i>Ik alleen! Een biografie van Albert De Vleeschauwer</i>	€ 4.212
Maklu & Garant Uitgevers	Paul Servaes	<i>Emile Verhaeren, Vlaams dichter voor Europa</i>	Geen
De Bezige Bij Antwerpen	Ludo Stynen	<i>Jan Frans Willems. Vader van de Vlaamse beweging</i>	€ 4.350
Totaal			€ 8.562

— Kinder- en jeugdliteratuur —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Querido	Leo Timmers	<i>De kar van de koning</i>	Geen
Lannoo	Judith Vanistendael en Stephan Dierickx	<i>De kronieken van Qrom</i>	Geen
WPG Uitgevers België	Stefan Boonen en Tom Schoonooghe	<i>De reus van de zomerflat</i>	Geen
Querido	Imme Dros en Ingrid Godon	<i>Dit is Oele</i>	€ 2.500
Querido	Imme Dros en Ingrid Godon	<i>Dit is Lila</i>	€ 2.500
Querido	Gerda Dendooven	<i>Het takkenkind</i>	€ 2.500
Ballon Media	Sabine Devos	<i>Dag meester Raveel</i>	Geen
Totaal			€ 7.500

— Poëzie —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Van Halewyck	Jozef Deleu	<i>Het liegend Konijn voorjaar 2012</i>	€ 650
Van Halewyck	Jozef Deleu	<i>Het liegend Konijn najaar 2012</i>	€ 650
Lannoo	Paul Mommaers	<i>Hadewych - Brieven</i>	Geen
Wereldbibliotheek	Lies van Gasse	<i>Zand op een zeebed</i>	€ 5.000
Totaal			€ 6.300

— Proza —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
De Arbeiderspers	Louis Paul Boon	<i>Het Geuzenboek</i>	€ 1.500
Het Balanseer	Pol Hoste	<i>99</i>	€ 2.300
Voetnoot	Elvis Peeters	<i>Ouradour - Belgica deel 10</i>	€ 1.250
Voetnoot	Maarten Inghels	<i>Landloper op batterijen - Belgica deel 11</i>	Geen
Voetnoot	André Baillon, vertaald door Frans Denissen	<i>Woorden - Belgica deel 12</i>	€ 1.000
Totaal			€ 6.050

— Theater —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Bebuquin	Yves Petry	<i>De misdaad</i>	Geen
Bebuquin	Johan Heldenbergh	<i>The Broken Circle Breakdown featuring the Cover-Ups of Alabama / Massis the Musical</i>	€ 1.400
Bebuquin	Pjeroo Roobjee	<i>Faust</i>	Geen
Totaal			€ 1.400

.....
Totaal: € 29.812
.....

22 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

13 subsidies werden toegekend.

Tabel productiesubsidies dossiers 2011 met voortgang in 2012

— Kinder- en jeugdliteratuur —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Poëziecentrum	Albert Bontridder	<i>Wonen in de vloed</i>	€ 1.365
Atlas	Charles Ducal	<i>Verzamelde gedichten</i>	€ 2.600
Totaal			€ 3.965

Tabel productiesubsidies dossiers 2009 met voortgang in 2012

— Poëzie —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Poëziecentrum	Michel Bartosik	<i>Termen van onbevattelijkheid.</i> <i>Verzamelde gedichten en berichten</i> <i>uit het sorteercentrum</i>	Inhoudelijk goed- gekeurd; subsidie bedrag moet nog bepaald worden

2117 Literaire oeuvres

De uitgave van het literaire oeuvre van een auteur bevat voor zowel de editeur(s) als de uitgever aanzienlijke technische, inhoudelijke en budgettaire uitdagingen. Via een tijdelijke oevreregeling maakt het VFL de uitgave van het oeuvre van klassieke Vlaamse auteurs mee mogelijk. Tot 2009 verleende het VFL al steun in de vorm van een projectsubsidie aan de editie van het Verzameld Werk van Louis Paul Boon. In 2009 heeft het VFL die inspanning verder uitgebouwd tot een structurele (weliswaar in de tijd beperkte) subsidieregeling die openstaat voor editoren en uitgevers van het oeuvre van Vlaamse auteurs. Editeur(s) en uitgever konden toen gezamenlijk een aanvraag indienen voor een editoren- en productiesubsidie voor een oeuvreproject.

Het VFL streeft met deze subsidieregeling naar een maximaal rendement voor de lezers, de literatuur en de gemeenschap. Het resultaat van een oeuvreproject moet bereikbaar zijn voor de modale lezer en voor het onderwijs, en moet erop gericht zijn het oeuvre in kwestie opnieuw onder de aandacht te brengen of levend te houden. Als de papieren editie uitgeput is, moet de uitgever blijvende beschikbaarheid van de uitgave voorzien via *print on demand* of op digitale wijze.

Binnen deze subsidieregeling werd in 2009 beslist om het Louis Paul Booncentrum een editeurssubsidie toe te kennen van 60.000 euro. Die gold voor de periode 2009–2012, mits de jaarlijkse voortgangsrapporten positief geëvalueerd werden. In 2012 werd het editiewerk voor dit project zoals gepland voltooid. De laatste delen van het Verzameld Werk worden gespreid gepubliceerd over de komende jaren in 2013, 2014 en 2015.

Totaal: € 60.000.

2118 Literaire manifestaties en organisaties

Naast een beleid dat gericht is op de professionalisering en de ondersteuning van de creatie en de productie van oorspronkelijk Nederlandstalig literair werk en van vertalingen van literair werk in en uit het Nederlands, vormen voor het VFL de presentatie en de omkadering van de Vlaamse letteren evenwaardige doelstellingen. Die worden gerealiseerd door initiatieven en organisaties te ondersteunen die de verspreiding bevorderen van de Nederlandstalige literatuur en hun scheppers en door (financiële) hulp aan instellingen en organisaties die een kwaliteitsvolle en bovenlokale literair-maatschappelijke of literair-culturele functie vervullen. Concreet wordt dit vertaald in regelingen voor literaire organisaties, auteursgenootschappen en literaire manifestaties.

Literaire organisaties

Een literaire organisatie heeft een permanente en (semi)professionele werking. Haar betekenis en bereik zijn bovenlokaal. Ze beschikt over expertise en know-how in het literaire veld en zorgt voor dynamiek in dat veld of in een specifiek onderdeel ervan. Aan aanvragers wordt verzocht op te geven welke functies zij in het literaire veld vervullen en hoe ze dat concreet doen. De functies die aan bod kunnen komen zijn: creatie en ontwikkeling, presentatie, reflectie en experiment, informatie en documentatie en ten slotte dienstverlening. Literaire organisaties konden in 2010 een aanvraag indienen voor drie jaar. Bij een positief subsidiebesluit voor drie jaar moet de organisatie jaarlijks een geactualiseerd inhoudelijk plan en een geactualiseerde begroting indienen.

De Adviescommissie literaire manifestaties en organisaties houdt bij de advisering over de aanvraagdossiers van literaire organisaties rekening met de volgende elementen: de literaire en culturele relevantie van de organisatie, de professionaliteit en doelmatigheid van de werking, de keuze en invulling van bovengenoemde functies en de dynamische omgang met het hedendaagse literaire landschap. Ook de samenwerking met andere literaire en culturele organisaties, de haalbaarheid van de plannen, het publieksbereik en de publiekswerking worden als belangrijke criteria meegenomen in de beoordeling. De Adviescommissie geeft jaarlijks feedback op het ingediende jaargetieplan, het VFL-secretariaat concentreert zich op de financiële afrekening en koppelt terug naar de Adviescommissie.

Tabel literaire organisaties

Literaire organisatie	Subsidie
Het beschrijf	€ 273.000*
PEN Vlaanderen	€ 19.000
Schrijverspodium	€ 63.000*
Strip Turnhout	€ 117.000
Totaal	€ 472.000

*Deze organisaties kregen een subsidietoekenning voor drie jaar (2010-2012).

Auteursgenootschappen

Auteursgenootschappen zijn gericht op de bekendmaking, de actualisering en de studie van de persoon en het werk van een Vlaamse literaire auteur. In de regeling voor de auteursgenootschappen wordt er een onderscheid gemaakt tussen de basissubsidie en de aanvullende projectsubsidie. De basissubsidie bedraagt 750 euro en wordt toegekend indien het auteursgenootschap voldoet aan een aantal basisvoorwaarden. De aanvullende projectsubsidie kan aangevraagd worden voor een specifiek project en wordt beoordeeld op basis van de literaire kwaliteit of meerwaarde.

Tabel auteursgenootschappen

Auteursgenootschap	Basissubsidie	Aanvullende projectsubsidie	Totaal
Ernest Claes Genootschap	€ 750	Geen subsidie	€ 750
Felix Timmermans Genootschap	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
Gerard Walschap Genootschap	€ 750	€ 750	€ 1.500
Guido Gezellekring	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
Koninklijke Hoofdkamer van Retorica 'De Fonteine'	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
Louis Paul Boon Genootschap	€ 750	Geen subsidie	€ 750
Reynaertgenootschap	€ 750	€ 750	€ 1.500
Stijn Streuvelsgenootschap	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
Willem Elsschot Genootschap	€ 750	Geen aanvraag	€ 750
Totaal	€ 6.750	€ 1.500	€ 8.250

Voor de basissubsidie werden 9 ontvankelijke aanvragen ingediend; 9 basissubsidies werden toegekend.

Voor de aanvullende projectsubsidie werden 4 ontvankelijke aanvragen ingediend. 2 subsidies werden toegekend.

Literaire manifestaties

Een literaire manifestatie is een eenmalig literair evenement met een boven-lokaal karakter en een bovenlokaal publieksbereik. De manifestatie getuigt van dynamiek, heeft een unieke uitstraling en een eigen gezicht. Een literaire manifestatie kan ook over verschillende momenten verspreid zijn of kaderen in een reeks van gelijkaardige activiteiten.

Tabel literaire manifestaties

Manifestatie, locatie	Organisatie	Subsidie
TAZ#2012 (literatuurluik), Oostende	TarTarT	€ 20.000
ArtsElingen 2012, Elingen	Kunstencentrum Mansveld	€ 1.500
'Nuff Said, Berchem	'Nuff Said	€ 3.000
Dichter in de tuin, Lommel	Stichting Charlotte van der Seijs	Geen
Het Groene Boek, Antwerpen	Het Groene Boek	€ 5.500
Kunstenfestival Watou 2012, Watou	P'ART	€ 12.500
Schrijfdag, Mechelen	Creatief Schrijven	€ 4.000

Poemtata en..., Ertvelde	Oemtata	Geen
Zuiderzinnen 2012, Antwerpen	Woordfeest	Geen
Boekenweekend Hamme, Hamme	Boekenweekend Hamme	Geen
De Jacht op de Verloren Paling, Antwerpen	VONK & Zonen	€ 5.500
Het Betere Boek, Gent	Willemsfonds	€ 6.000*
Zebra Crossing - Tegendraads, Aalst	ZebrArt	€ 6.000
Werktitel, Antwerpen	VONK & Zonen	€ 5.000
Poëzieweek, Leuven	Urban Wo(o)rden	Geen
Hukafest, diverse locaties	Vzw De Ambassade	Geen
PAK.MEE, Gent	VictoriaNieuwpoort	Geen
De Tip van je Tenen, diverse locaties	4-Hoog Productiehuis	Geen
De Nacht van De Lezer, Brasschaat	De Lezer vzw	Geen
Mind the Book, Antwerpen	Mind the Book	€ 25.000
Literaire Living, Ardooie	Cultuurkapel De Schaduw	€ 1.250
Nacht van de Debutant, Antwerpen	Karkas vzw	€ 3.750
European Slam & Poetry Network Days, Antwerpen	Creatief Schrijven	€ 7.000
Het mannetje met de bolhoed, diverse locaties	het betoog vzw	Geen
Weg Met Dichters, Vlaams-Brabant	Poëzie Aarschot	€ 6.000
Interlitratuur, Brussel	Masereelfonds	Geen
Zin in Zomer 2013, Genk, Hasselt, Sint-Truiden	Literair Museum	€ 10.000
Picturale 2013, Ronse	Picturale vzw	€ 5000
LIBERTY/CONDITIONS Geel '13... en schetst een plan in lucht, Geel	PROKC vzw	Uitgesteld
Heimwee naar Wilrijk, Wilrijk	VONK & Zonen	Geen
'Nuff Said, Berchem	'Nuff Said	€ 2.450
Week van de Urban Poëzie, Leuven	Urban Wo(o)rden	Geen
Het Groene Boek, Brussel	Het Groene Boek	€ 7.750
Er zit poëzie in Sint-Gillis, Sint-Gillis	Openbare Bibliotheek Sint-Gillis	Geen
Totaal		€ 132.700

* Subsidiebedrag na beroep.

34 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

19 subsidies werden toegekend.

1 advies werd uitgesteld.

1 dossier is nog in behandeling bij de Beroepscommissie.

2119 Auteurslezingen

Voor de auteurslezingen was 2012 een sleuteljaar. De verantwoordelijkheid voor de subsidies voor auteurslezingen werd overgeheveld van Stichting Lezen naar het Vlaams Fonds voor de Letteren. Sinds oktober 2012 verwelkomt het VFL organisatoren en auteurs op de website www.auteurslezingen.be, waar zij auteurslezingen voor 2013 kunnen aanvragen, bekijken en beheren.

Nieuw reglement

Het Vlaams Fonds voor de Letteren streeft naar een verdere professionalisering van de auteurslezingenpraktijk in Vlaanderen. Om tegemoet te komen aan de noden van zowel organisatoren als auteurs, ontwierp het VFL een nieuw reglement. Het reglement is van toepassing sinds oktober 2012 en kwam tot stand dankzij een nauwe samenwerking met de Vlaamse Auteursvereniging. Enkele belangrijke wijzigingen:

- Het VFL werkt met een open auteurslijst. Dit houdt in dat de auteurs van Nederlandstalig werk met een literair karakter die opgenomen worden op de auteurslijst niet onderworpen zijn aan een kwalitatieve selectie. De Adviescommissie auteurslezingen screent de aanvragen drie keer op een jaar. Ook debutanten komen nu in aanmerking voor de auteurslijst.
- Het VFL werkt niet met aanvraagrondes. Aanvragen voor auteurslezingen kan het hele jaar door, zij het minstens 2 en maximaal 8 maanden op voorhand.
- De socio-economische positie van auteurs verbeteren behoort tot de kerntaken van het VFL. Een degelijke vergoeding voor een auteurslezing is dan ook belangrijk. Vanaf 2013 gelden hogere minimumbedragen die de organisatoren bovenop de subsidie moeten toeleggen:
 - 30 euro voor lezingen aan een schoolpubliek of een interculturele of (kans)arme doelgroep;
 - 50 euro voor lezingen aan een algemeen publiek;
 - 100 euro voor specifieke opdrachten aan de auteur.

Naast deze eigen bijdrage betaalt de organisator ook de vervoersonkosten van de auteur.

Toekomstplannen

In 2013 werkt het VFL verder aan zijn auteurslezingenbeleid. Het VFL wil zijn bemiddelende functie meer in de verf zetten. Bij de ontwikkeling van het ‘bemiddelingsbureau voor auteurslezingen’ zal het VFL blijvend afstemmen met de Vlaamse Auteursvereniging en Nederlandse organisaties zoals het advies- en bemiddelingsbureau Stichting Schrijvers School Samenleving (www.sss.nl). Het VFL onderneemt in 2013 al zeker volgende stappen:

- Het VFL ontwikkelt een nieuwe, gebruiksvriendelijke website, die in het najaar van 2013 online gaat.
- Om een correcte uitbetaling van de auteur te garanderen, zal het VFL niet alleen de subsidie (100 euro) bezorgen aan de auteur. Het VFL zal ook de extra bijdrage en de onkosten van de organisator innen en vervolgens samen met de subsidie uitbetalen aan de auteur.
- Klantvriendelijkheid draagt het VFL hoog in het vaandel. Daarom wil het VFL organisatoren met advies ondersteunen. Organisatoren kunnen bij het VFL terecht voor tips omtrent doelgroep, leeftijd, thema, budget...

21110 Boekhandels

De kwaliteitsboekhandel is binnen de waardeketen van het boek een economisch kwetsbare schakel met een hoge culturele meerwaarde. De betrachting van het letterenbeleid om een gevarieerd en kwaliteitsvol boekenaanbod mee tot stand te brengen, boet aan kracht in wanneer boekhandels als tussenschakel het brede aanbod niet (meer) voorstellen aan een ruim publiek. Uitgevers en boekhandels zijn meer dan ooit belangrijke bruggenbouwers tussen de auteur en de lezer. Daarom ontwikkelde het VFL in 2008 in overleg met de minister van Cultuur een ondersteuningsregeling voor de boekhandel. In 2010 werd de regeling uitgebreid naar stripboekhandels.

De regeling wil kwaliteitsboekhandels ondersteunen die een ruim, divers en kwaliteitsvol assortiment nastreven, extra aandacht besteden aan informatieverstrekking en dienstverlening aan de lezer en literaire activiteiten organiseren. Kwaliteitsboekhandels die aan de voorwaarden voor het label 'A-Boekhandel' voldoen, kunnen aanspraak maken op gratis exemplaren van titels die productie steun hebben ontvangen van het VFL. Ook kunnen literaire activiteiten in de boekhandel worden gesubsidieerd.

De steunmaatregelen hebben positieve effecten voor alle betrokken partijen. Allereerst voor het publiek: er ontstaat extra zichtbaarheid voor een aantal moeilijk beschikbare titels. Die liggen nu gegarandeerd in de boekhandel, voorzien van een 'BoekWijzer'-sticker. Bovendien kan de bezoeker nog meer genieten van de aangename leescontext van de boekhandel door deel te nemen aan literaire activiteiten in die boekhandel. Ten tweede kunnen de boekhandels door de onrechtstreekse ondersteuning via gratis boeken en de activiteitensubsidie hun publieksbereik vergroten. Ten derde kunnen de auteurs het publiek in een boekenomgeving bereiken en een (beperkte) bijkomende inkomstenbron aanboren dankzij de literaire activiteiten. Ten slotte zet de Vlaamse Gemeenschap als subsidiënt de laatste stap in het traject van creatie tot lezer door de gesubsidieerde titels gemakkelijker bereikbaar te maken.

Eind 2012 waren er 78 A-Boekhandels en 14 A-Stripboekhandels. In 2012 werden 1.490 exemplaren van 14 verschillende titels gratis aan de A-(Strip)Boekhandels bezorgd. 89 boekhandelsactiviteiten konden rekenen op een subsidie van 350 euro.

.....
Budget: € 42.716
.....

2 1 2 Binnenland projecten

2 1 2 1 Literaire tijdschriften

CeLT

De literaire en culturele tijdschriften hebben eind 2000 hun krachten gebundeld in de vzw Culturele en Literaire tijdschriften (CeLT). Sinds 2002 wordt de gemeenschappelijke distributie ondersteund (verzending, retourverwerking, facturatie aan de boekhandel, afrekening met de tijdschriften) en in de praktijk uitgevoerd door distributiecentrum EPO. De 23 literaire en culturele tijdschriften zijn op die manier beschikbaar voor de lezers bij een dertigtal Vlaamse en enkele Nederlandse boekhandels.

De collectieve promotieacties, zoals aanwezigheid op de Boekenbeurs en Mind The Book, worden deels opgezet met eigen middelen van de tijdschriften en deels met de toegekende subsidie. Sinds 2009 verstuurt CeLT een maandelijks elektronische nieuwsbrief om geïnteresseerde lezers attent te maken op nieuwe nummers. CeLT werkt in 2012 aan een nieuwe website die in het voorjaar van 2013 gelanceerd zal worden.

.....
Subsidie: € 29.500.
.....

Steunaankoop tijdschriften

Commissievoorzitters en bestuursleden ontvangen een abonnement op een beperkte individuele selectie van Vlaamse literaire tijdschriften. Daarmee kunnen ze de vinger aan de pols houden van wat er beweegt en zich ontwikkelt op literair gebied in deze media die nog zelden in de kranten en tijdschriften aandacht krijgen, en hun blik op het literaire landschap vervolledigen. Tegelijk is het een vorm van extra ondersteuning voor de tijdschriften.

Budget: € 1.700

Nieuw tijdschriftenbeleid

Het VFL-secretariaat, de Adviescommissie tijdschriften en een werkgroep met leden van het Fondsbestuur werkten in 2012 aan een nieuwe visie op het VFL-tijdschriftenbeleid. Deze visie zal in de loop van 2013 vormgegeven worden in een subsidiereglement voor de periode 2014–2015. De regelingen voor literaire tijdschriften en voor digitale literaire projecten zullen in het nieuwe subsidie-reglement geïntegreerd worden.

De nieuwe visie van het VFL gaat uit van het belang van het literaire tijdschrift of digitaal initiatief om nieuw en gevestigd talent kansen te geven op publicatie of om een publiek te laten kennis maken met literair talent, ook wat betreft kwetsbare literaire genres, zoals poëzie of essay. Tijdschriften fungeren als literaire vrijplaats of kweekvijver voor talent. Ze zijn ook een ontmoetingsplaats voor auteurs of vertalers en hebben potentieel een leesbevorderend aspect.

Het VFL is van mening dat tijdschriften ook midden in de tijd staan en de nodige aandacht moeten opbrengen voor de uitdagingen van vandaag. Aandacht voor het bereiken van een groter publiek is wenselijk. Het VFL wil ook dat tijdschriften grondig nadenken over de gekozen drager voor de publicatie en verspreiding van hun literaire inhoud. Aan de redacties wordt gevraagd om de meerwaarde van de gekozen drager met precieze argumenten te verantwoorden.

De Adviescommissie literaire tijdschriften zal in de toekomst werken met een set van criteria: zowel formele voorwaarden, als inhoudelijke, vormelijke en kwalitatieve voorwaarden worden in rekening genomen bij het beoordelen van een aanvraagdossier. Naast subsidies aan tijdschriften wil het VFL ook een actiever beleid voeren voor de promotie van het literaire tijdschrift.

2122 Gedichtendagessay

Erik Spinoy, *As/zteken*

Het VFL geeft sinds 2008 jaarlijks een dichter de opdracht om voor een breed publiek een essay te schrijven over wat poëzie voor hem betekent. Het essay functioneert daardoor als een ware 'defence of poetry'. Het Gedichtendagessay is een samenwerking tussen het VFL, het Poëziecentrum en de uitgever van de dichter in kwestie (voor Erik Spinoy is dat De Bezige Bij Antwerpen) en wordt elk jaar gepresenteerd op de vooravond van Gedichtendag. Paul Bogaert beet in 2008 de spits af met het essay *Verwondingen*, in 2009 volgde Luuk Gruwez met *Pizza Peperkoek & andere geheimen* en in 2010 verzorgde Charles Ducal het Gedichtendagessay onder de titel *Alle poëzie dateert van vandaag*. Het Gedichtendagessay van 2011,

getiteld *De smaak van het geluid van het hart*, nam Jan Lauwereyns voor zijn rekening. In 2012 schreef Erik Spinoy *As/zteken*.

Het Gedichtendagessay was te koop in de boekhandel aan 2,50 euro. Op Gedichtendag zelf werden vijfduizend exemplaren gratis verspreid op een zestigtal locaties in Vlaanderen en Nederland waar een Gedichtendagactiviteit werd georganiseerd.

Omdat Erik Spinoy genomineerd was voor de VSB-poëzieprijs met zijn bundel *Dode kamer* was er ook heel wat belangstelling uit Nederland voor het Gedichtendagessay. Zowel bij de uitreiking van de VSB-poëzieprijs in Rotterdam als op een lezing in Amsterdam op Gedichtendag las Erik Spinoy voor. Hij verzorgde bovendien lezingen en workshops aan de Universiteit van Leuven, de Universiteit van Antwerpen, de Universiteit van Brussel, de Universiteit van Leiden en de Universiteit van Utrecht. Via CANON Cultuurcel en het tijdschrift *Klasse* werden gratis exemplaren van het essay aan leerkrachten bezorgd. De presentatie van het Gedichtendagessay vond plaats tijdens een gesmaakt optreden in Literatuurhuis Passa Porta waar Els Moors en Xavier Roelens hun reacties op het essay voorstelden en een geanimeerd gesprek met Erik Spinoy ontstond.

.....
Budget: € 9.724,07
.....

2123 Vlaamse Auteursvereniging

Sinds haar oprichting in 2006 ontvangt de VAV jaarlijks een projectsubsidie van het VFL. In 2012 42.000 euro. Een samenwerkingsconvenant bepaalt duidelijk dat het VFL geen invloed kan en zal uitoefenen op de concrete werking en de standpunten van het VAV. Wel ontvangt het VFL jaarlijks een financiële verantwoording van de aanwending van de subsidie. Een tweemaandelijks overleg dient om actuele thema's te bespreken en wederzijds informatie uit te wisselen over topics in de relatie tussen auteurs en het VFL, de overheid en de markt.

2124 Literaire vertalers

In samenwerking met het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) en met extra middelen van de Nederlandse Taalunie tekende het VFL een traject uit om de positie van Vlaamse literaire vertalers te versterken. In 2012 werd de regeling van de ontwikkelingsbeurs verder gezet. Aansluitend bij de stimuleringsubsidies kunnen beginnende Vlaamse vertalers met de ontwikkelingsbeurs voor maximaal 1.000 euro extra expertise 'inkopen' door een bijkomende opleiding te volgen, een duoproject met een ervaren vertaler te starten of een coachingtraject bij een uitdagend vertaalwerk door te lopen.

Op donderdag 14 juni 2012 organiseerde het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) in samenwerking met het VFL en de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) een studiemiddag in Antwerpen speciaal voor beginnende literair vertalers. De middag had als doel de obstakels weg te nemen die specifiek gelden voor Vlaamse vertalers. Na een korte presentatie van het VFL en het ELV lichtte de VAV een aantal zakelijke aspecten in verband met het vertalerschap toe. Vertalers Katrien Vandenberghé (Frans) en Tjadine Stheeman (Engels) vertelden over hun ervaringen met het werven van opdrachten, het binnenkomen bij een uitgeverij, het opbouwen van een netwerk, et cetera. Tot slot sprak Lidewijde Paris (uitgeef-

directeur Nieuw Amsterdam) over haar ervaring met het redigeren van teksten en de relatie tussen uitgever en vertaler.

Op 14 en 15 december vonden in Amsterdam de veertiende Literaire Vertaaldagen plaats, het jaarlijkse ontmoetingsevenement voor vertalers uit en naar het Nederlands. Op de symposiumdag op vrijdag waren er lezingen en debatten over het als thema 'Schaduw of schijnwerper – de zichtbaarheid van de vertaler'. Zaterdag was traditioneel gewijd aan vertaalworkshops. Het VFL maakt deel uit van het programmatie- en organisatie-team van de Vertaaldagen. Vlaamse vertalers die deelnemen, krijgen reis- en eventuele verblijfskosten vergoed door het VFL.

Budget: € 3.492,10

2125 Literair middenveld

Voor het VFL vervullen de literaire organisaties een of meerdere deelfuncties in een literair veld dat voortdurend in ontwikkeling is. De intermediaire, ondersteunende en producerende organisaties evolueren immers mee met het lezerspubliek, het aanbod en de literaire infrastructuur.

De kerngroep van het Platform literair middenveld (Het beschrijf/Passa Porta, Stichting Lezen, Behoud de Begeerte, Poëziecentrum, Strip Turnhout, PEN Vlaanderen en Schrijverspodium) kwam in 2012 drie keer samen. Op de bijeenkomsten werd er van gedachten gewisseld over de doelstellingen en werkwijze van het Platform, de relatie tussen het Platform en het BoekenOverleg, auteurslezingen, leesbevordering en beleidsevaluatie en ontwikkeling van het letterenveld. Op initiatief van het Platform literair middenveld werd er een opinie-stuk gepubliceerd in De Standaard, waarin het middenveld minister Schauvliege oproept om het VFL voldoende middelen te geven om de ambitieuze beheers-overeenkomst tussen het VFL en de Minister van Cultuur uit te voeren.

2126 Staat van het Boek

Hoe staat het boek er voor vandaag? Welke uitdagingen stellen zich voor auteurs, vormgevers, uitgevers, boekhandelaars, bibliothecarissen, lezers, media en beleidsmakers? Op 23 april, Werelddag van het Boek, werd hierover gedebatteerd in deSingel op de Staat van het Boek: een ontmoetingsmoment voor mensen uit het ruime boekenvak. In 2012 werd de Staat van het Boek voor de tweede maal gezamenlijk georganiseerd door het BoekenOverleg (zie ook 39). De praktische organisatie was in handen van een stuurgroep die bestond uit het VFL, Boek.be, Stichting Lezen en LOCUS.

Dit jaar stond de vraag centraal welke meerwaarde de verschillende actoren in de waardeketen van het boek voor zichzelf en de anderen zien weggelegd in de toekomst. In de plenaire openingssessie schetsten Marc Reugebrink (auteur), René Bego (uitgever), Daniël Ropers (boekverkoper), Krist Biebaw (bibliothecaris) en Fien Sabbe (lezer) op een TED-talk-achtige wijze hoe zij hun rol en waarde in de keten zien evolueren en wat ze van de andere spelers verwachten. Daarna werd dit in parallelsessies verder uitgediept door middel van debatten tussen verschillende actorenparen. In een opgemerkte plenaire slotlezing somde Dirk De Clippeleir, directeur van de Ancienne Belgique, enkele lessen voor de boeken-sector op uit de muzieksector.

In 2012 werd voor dit evenement voor het eerst samengewerkt met de Nederlandse Koninklijke Vereniging van het Boekenvak (KVB). Op 24 april, de dag na de Vlaamse Staat van het Boek, vond ook in Amsterdam een Staat van het Boek plaats, met een gelijkaardig programma dat aangestuurd was door een Vlaams-Nederlandse werkgroep.

Naast inhoudelijke en logistieke steun investeerde het VFL 1.000 euro in de organisatie van dit evenement.

2127 Biografendag

Het VFL en het Nederlands Letterenfonds hebben beide een subsidieregeling voor biografen (zie 2111). Het schrijven van een biografie is echter vaak een eenzaam werk van lange adem. Daarom organiseerden beide Fondsen in 2010 een informeel colloquium om het contact met de biografen aan te halen en hen samen te brengen om van gedachten te wisselen over de uitdagingen die het schrijven van een biografie meebrengt.

De eerste Biografendag vond plaats in het Letterenhuis in Antwerpen. Dit jaar was het Nederlands Letterenfonds in Amsterdam gastheer. Onder leiding van moderator Piet Piryns debatteerden 40 biografen aan de hand van een aantal korte lezingen over mythevorming, vergetelheid, 'de cruciale foto' voor een biografie, en andere aspecten van het vak. Tijdens de afsluitende borrel bleek dat de biografen nog lang niet uitgepraat waren. Het initiatief van de Fondsen werd dan ook opnieuw als heel positief geëvalueerd. In 2014 vindt wellicht een volgende editie plaats.

.....
Budget: € 800
.....

2128 Nolens 65

In april werd Leonard Nolens, een van de meest markante dichters uit ons taalgebied, vijftenzestig jaar. Op woensdag 25 april trommelden 'Behoud de Begeerte' en 'Toneelhuis' enkele met Nolens bevriende of verwante schrijvers op om speciaal voor de gelegenheid geschreven verjaardagsgedichten voor te lezen. Dirk van Bastelaere, Johan de Boose, Paul Claes, Y.M. Dangre, Paul Demets, Bernard Dewulf, Charles Ducal, Anna Enquist, Lies Van Gasse, Luuk Gruwez, Erik Jan Harmens, Kees 't Hart, Miriam Van hee, Maarten Inghels, Jan Kuijper, Wiel Kusters, Gwy Mandelinck, Bart Meuleman, Bart Moeyaert, Hagar Peeters, Erik Spinoy, Maud Vanhauwaert, Jan Vanriet en Peter Verhelst traden op in de Bourla. Enkele acteurs lazen ook dagboekfragmenten van Leonard Nolens voor, die die avond vanzelfsprekend ook voorlas. De uitgesproken gedichten werden verzameld in een gelegenheidsbundel die iedere bezoeker cadeau kreeg. De gelegenheidsbundel kwam mee tot stand met de steun van Uitgeverij Querido en het Vlaams Fonds voor de Letteren.

.....
Budget: € 2.250
.....

2129 Diwans

Diwans.org is een dynamisch web-project dat de gebruiker onderdompelt in audiovisuele poëzie die geïnspireerd is door de ‘Diwans’-gedichten van de Perzische dichter Hafez en de Duitse schrijver Johann Wolfgang von Goethe. Het universum van de website weerspiegelt een interculturele artistieke dialoog, en nodigt de bezoeker uit om te antwoorden via eigen beeld- en geluidscreaties.

Het project werd gelanceerd op 29 september, met een live performance in Bozar in Brussel. In oktober werd het gepresenteerd op het Zebra Poetry Film Festival in Berlijn.

Het VFL kende aan vzw Polymorfilm, de producent van het project, een subsidie toe van € 1.050 voor de literaire vertaling van gedichten van Goethe en Hafez.

21210 Crowdfunding

In het kader van haar beleidsbrief Cultuur Beleidsprioriteiten 2012–2013 (gedateerd 22 oktober 2012) maakte minister Schauvliege bekend onder ‘Operationele doelstelling 13’ dat het Vlaams Fonds voor de Letteren een gericht experiment zal opzetten rond *crowdfunding* in nauwe samenwerking met het departement CJSM.

Op basis van een vraag vanwege het kabinet Cultuur en de passage in bovengenoemde beleidsbrief van minister Schauvliege neemt het VFL de uitdaging aan om “Alternatieve pistes voor financiering te onderzoeken”. Concreet betekent dit dat het VFL met extra middelen (40.000 euro) een experiment rond *crowdfunding* zal opzetten in het letteren- en boekenvak in nauwe samenwerking met het departement CJSM.

Het begrip *crowdfunding* is relatief nieuw. Maar het fenomeen waar het woord voor staat – een groep mensen maakt een project financieel mogelijk – is dat niet. Sinds mensenheugenis wordt voor goede doelen via de deur, de telefoon of een website geld geworven. We kennen allemaal organisaties met brede doelstellingen als Broederlijk Delen, Oxfam Solidariteit, Artsen Zonder Grenzen, Het Rode Kruis, Kom op tegen Kanker, etc. Via allerlei technieken van fondsenwerving doen zij een beroep op het brede publiek voor de financiering van een (groot) gedeelte van hun activiteiten.

Bij *crowdfunding* zoals dat sinds begin deze eeuw in opmars is, ligt de focus niet op brede doelen en financiering door banken of institutionele subsidiegevers, maar op de realisatie van zeer concrete en tastbare projecten die door inbreng van het publiek financieel mogelijk gemaakt worden. Dat mensen geld bij elkaar brengen voor projecten, doelen en idealen is niet vernieuwend. Maar de manier waarop dat nu gebeurt, is dat wel. Het is een rechtstreeks gevolg van de trend waarbij digitalisering voor een democratisering van media en middelen zorgt. Dankzij internet en de sociale media is het eenvoudiger geworden om verhalen te vertellen en ze te verspreiden naar een potentieel enorm groot publiek. Het gemak van communicatie via Facebook, Twitter, ... is een katalysator geweest voor het snel oprukkende succes van *crowdfunding*.

Crowdfunding biedt de mogelijkheid tot een rechtstreekse dialoog tussen creator (bv. de auteur of vertaler) en het publiek (de lezer). Op die manier sluit *crowdfunding* ook aan bij een trend om tussenpartijen (zoals platenmaatschappijen en uitgeverijen) in de digitale wereld weg te snijden en artiesten of schrijvers rechtstreeks te laten verkopen aan hun fans of lezers. Het is op een andere manier ook een verderzetting van de ‘in eigen beheer-’ of ‘do it yourself-’gedachte die niet noodzakelijk een waterdichte garantie biedt op kwaliteit.

Omdat de vraag naar middelen voor ondersteuning van culturele doelstellingen altijd groter zal zijn dan de budgetten die door de overheid kunnen worden ter beschikking gesteld, willen we via een dergelijk gericht *crowdfunding*-experiment bekijken of deze methode voor de cultuursector een aanvullend alternatief zou kunnen bieden. Bovendien – en minstens even belangrijk dan het behalen of realiseren van een specifiek project – willen we proberen te achterhalen en te inventariseren wat een aantal van de kritische parameters en voorwaarden zijn om zo'n alternatieve financiering tot een succesvol resultaat te brengen. Omdat het beschikbare budget eerder beperkt was, heeft de minister ervoor geopteerd om een bescheiden experiment op te zetten in een domein dat zich nadrukkelijk op het snijvlak tussen cultuur en economie bevindt: het letteren- en boekenvak is dan een evidente partner. Ten slotte kan het experiment het VFL ook inzichten opleveren met betrekking tot de vraag: kan *crowdfunding* een additionele methodologie worden om de marktcorrigerende of -aanvullende functie van het VFL te vervullen.

Omdat het experiment raakvlakken vertoont met een behoorlijk aantal domeinen die bijzondere expertise vereisen, willen we het laten begeleiden door een stuurgroep. In de stuurgroep willen we naast het VFL en het departement CJSM graag de volgende partners vertegenwoordigd zien: de VAV voor de auteurs, de VUV voor de uitgevers, CANON Cultuurcel voor het onderwijs, Cultuurnet Vlaanderen voor communicatie en de expertise rond *crowdfunding*, het Agentschap Ondernemen en Cultuurinvest voor hun economische expertise en ervaringen met *crowdfunding* en tenslotte de Erfgoedbibliotheeken omdat zij een soortgelijk project willen opstarten.

In verband met de inhoudelijke invulling van het project ging de voorkeur van de minister uit naar de realisatie van een kinder- en/of jeugdboek, maar dat was geen dwingende voorwaarde. We zullen dit dan ook verder met de stuurgroep bekijken.

2.2 Buitenland

2.2.1 Subsidies buitenland

Het buitenlandbeleid van het VFL is in de eerste plaats een vertaalbeleid: een belangrijke missie is om zoveel mogelijk vertalingen van kwaliteitsvolle Vlaamse literatuur in het buitenland mee mogelijk te maken. Dat gebeurt door het uitbouwen van een internationaal netwerk, met medewerkers voor alle genres, die uitgevers en vertalers ontmoeten op belangrijke internationale boekenplekken, zoals vakbeurzen (Frankfurt, Bologna, Londen, Beijing) en festivals (Angoulême, Helsinki).

In 2012 werd in totaal 237.797 euro besteed aan vertaal- en productiesubsidies en subsidies voor geïllustreerde boeken, of ruim 20.000 euro meer dan in 2011. Het aantal goedgekeurde dossiers lag lager: 98 in 2012 tegenover 111 in 2011. De schommelingen verschillen ook van genre tot genre, wat kan worden toegeschreven aan de productie van een bepaald jaar. Maar het is wel iets om mee te nemen naar 2013 en op te volgen.

Belangrijkste doeltalen waren Duits, Frans, Spaans en Engels, maar ook Chinees. Dat de grote taalgroepen goed scoren is belangrijk, want het maakt de vertaalde boeken toegankelijk voor andere taalgebieden. Dit jaar staat Chinees voor de tweede keer op rij bij de belangrijke doeltalen, met opnieuw 9 vertalingen,

vooral van kinder- en jeugdboeken maar ook één fictieboek, en niet het minste: *Het verdriet van België* van Hugo Claus, in een vertaling van Li Shuangzhi. Dat heeft er alles mee te maken dat deze groeimarkt aan belang wint, maar ook dat het VFL voor de twee maal succesvol aanwezig was op de Beijing Book Fair in september. Na de beurs werden enkele tientallen contracten getekend, waarvan de aanvragen voor vertaalsubsidie te verwachten zijn in 2013 en 2014.

Titels die in vertaling verschijnen, hebben nog meer promotie nodig dan andere om hun lezers te vinden. Om de vertaalde Vlaamse literatuur ook bij een internationaal publiek te krijgen, is promotie ter plaatse, persaandacht en publiekspresentatie van cruciaal belang. Daarom kunnen buitenlandse organisatoren die Vlaamse auteurs uitnodigen om hun vertaalde werk te promoten, een vergoeding van de reiskosten krijgen van het VFL. In totaal werden 44 (33 in 2011) aanvragen gehonoreerd voor een bedrag van 13.515 euro (18.726 euro in 2011). Het aantal reizen werd dus serieus opgedreven, zonder dat dat veel meer hoefde te kosten, wel integendeel. Belangrijkste reisbestemmingen waren Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Daarbovenop nam het VFL drie stripauteurs, Leen Van Hulst, Ivan Adriaenssens en Wauter Mannaert, mee naar het jaarlijkse Festival Internationale de la Bande Dessinée van Angoulême, en het illustratorenduo Geert Vervaeke en Ruth van Wichelen naar de International Children's Book Fair in Bologna. Stripauteurs Herr Seele en Ward Zwart reisden met het VFL naar het internationale stripfestival van Helsinki, waar België gastland was. In de toekomst wil het VFL er steeds meer een punt van maken Vlaamse auteurs actiever te promoten bij internationale festivals, en dus behalve op vertalingen ook meer inzetten op presentatie.

De meest recente buitenlandsubsidieregeling is die van het Vertalershuis: een plek in Antwerpen waar het hele jaar door twee vertalers van Nederlandstalige literatuur naar hun moedertaal kunnen verblijven voor minimaal twee weken en maximaal twee maanden. In 2012 steeg de bezettingsgraad van de twee appartementen tot 100 procent. Het VFL is daarover erg tevreden, omdat het op die manier zijn banden kan verstevigen met de vertalers, stuk voor stuk onmisbare ambassadeurs voor de Nederlandstalige literatuur.

2.2.1.1 Vertalingen uit het Nederlands

De vertaalsubsidie is bedoeld om het economische risico te verminderen van de buitenlandse uitgever die investeert in het vertalen van literatuur van Vlaamse auteurs. Bij de beoordeling van de aanvragen wordt rekening gehouden met de relevantie van het te vertalen werk voor de beeldvorming en de uitstraling van literair werk uit Vlaanderen, de positie van de uitgever in de plaatselijke markt en zijn fondslijst, de kwaliteit van de voorgestelde vertaler (zo nodig wordt een proefvertaling gevraagd) en een voor het betrokken land gebruikelijke vergoeding voor de vertaler.

Vertaalsubsidies kunnen worden aangevraagd voor de genres proza, essay, poëzie, theater en jeugdliteratuur. Voor geïllustreerde kinderboeken en strips geldt een aparte regeling (zie 2.2.1.3).

De subsidie kan tot maximaal 60 procent van de reële vertaalkosten bedragen. Van poëzievertalingen en klassiekers worden in principe de volledige vertaalkosten gesubsidieerd om deze moeilijker verkoopbare genres extra te ondersteunen. Theaterauteurs en theatergezelschappen kunnen een vertaalsubsidie aanvragen voor opvoeringen in het buitenland en/of presentaties

op stukkenfestivals van dramaturgen of op professionele ontmoetingen van theatermakers.

In 2012 werden in totaal 69 aanvragen ingediend. Over 7 aanvragen, ingediend in 2010 en 2011, werd op basis van aanvullende gegevens in 2012 beslist. 15 dossiers, waarvan 2 uit 2011, werden niet gehonoreerd. 5 dossiers zijn nog in behandeling. 2 dossiers werden ingetrokken.

Voor 54 projecten werd een vertaalsubsidie toegekend voor een totaalbedrag van 177.755 euro of gemiddeld 3.292 euro per project. Het gaat om 18 proza- en 10 poëzieprojecten, 9 literaire non-fictieboeken of -teksten, 11 jeugdromans en 6 toneelteksten.

Verdeling naar doeltaal en genre van de goedgekeurde vertaalprojecten

Vertaalprojecten waarvoor ook een productiesubsidie werd toegekend, zijn tussen haakjes vermeld.

Taal/ genre	Proza	Poëzie	Literaire non-fictie	Kinder- en jeugd-literatuur	Toneel	Strips	Totaal	
			Fictie	Prentenboeken				
Duits	1	5		1	4	2	1	14
Engels	2	1			5		2	10
Chinees	1			1	7			9
Frans	1		2	1	1	2	1	8
Spaans	1		2		2	1	1	7
Deens	1		1	4				6
Afrikaans		1		1(+1)	2			4(+1)
Fins			1				3	4
Koreaans					4		1	4
Zweeds	2		1	1				4
Hongaars		1(+1)	1		1			3(+1)
Noors					1			1
Pools			1	2				3
Russisch	2(+2)	1						3(+2)
Italiaans					1	1		2
Servisch	2							2
Ests	1(+1)							1
Japans	1							1
Macedonisch								(+1)
Roemeens		1						1
Sloveens	1							1
Slowaaks	1							1
Tsjechisch	1							1
Turks					1			1
Totaal 2012	18(+3)	10(+1)	9	11(+2)	29	6	9	92(+6)
Totaal 2011	19(+3)	10(+4)	7(+1)	23	18	12	14	103(+8)
Totaal 2010	35(+8)	8(+2)	5(+2)	10	26	9	9	102(+12)
Totaal 2009	28(+9)	19(+2)	3(+1)	14(+1)	18*	6(+2)	9	97(+15)
Totaal 2008	24(+2)	12	6	5(+16)	11	1(+4)	0	59(+22)
Totaal 2007	24	9	1	11	7	0	0	52
Totaal 2006	12	15	1	9	3	1	0	41
Totaal 2005	19	10	3	7	4	-	0	43
Totaal 2004	17	6	3	5	1	-	0	32
Totaal 2003	12	9	4	11	3	-	0	39

Totaal 2002	14	4	7	8	-	-	33
Totaal 2001	8	1	4	11	1	-	25
Totaal 2000	13	4	1	16	1	-	35

* Nieuw sinds 2009: subsidieregeling voor geïllustreerde boeken

Tabel vertaalsubsidies – overzicht naar doeltaal

Auteur	Titel brontekst	Vertaler	Uitgever (land)	Subsidie
Duits				
Studio Orka	<i>Mister More, Lady Less</i>	Marlene Müller-Haas	Studio Orka (BE)	Geen
Jonas Boets	<i>Sam Smith</i>	Verena Kiefer	Random House – CBJ Verlag (DE)	Geen
Jonas Boets	<i>Sam Smith en de diamant van Don Carlos</i>	Verena Kiefer	Random House – CBJ Verlag (DE)	Geen
Paul Bogaert	<i>de Slalom soft</i>	Christian Filips	Roughbooks (CH)	IB
Diane Broeckhoven	<i>Kruisweg</i>	Isabel Hessel	C.H. Beck (DE)	Geen
Marian de Smet	<i>Geen bereik</i>	Andrea Kluitmann	Gerstenberg Verlag (DE)	Geen
Andy Fierens	Selectie gedichten	Ard Posthuma	Freie Universität Berlin (DE)	€ 550
Maarten Inghels	Selectie gedichten	Janet Blanken	Freie Universität Berlin (DE)	€ 400
Rachida Lamrabet	<i>Een kind van God</i>	Heike Baryga	Random House – Btb Verlag (DE)	€ 3.590
Tom Lanoye	<i>De Russen</i>	Rainer Kersten	Verlag der Autoren (DE)	€ 6.000
Jeroen Olyslaegers	<i>Don Quichotte en zijn ijzeren wil</i>	Barbara Buri	Verlag der Autoren (DE)	€ 2.480
Maud Vanhauwaert	Selectie gedichten	Waltraud Hüsmert	Freie Universität Berlin (DE)	€ 375
Reinhout Verbeke	Selectie gedichten	Rainer Kersten	Freie Universität Berlin (DE)	€ 450
Kaat Vrancken	<i>30.000 woorden van Charlie</i>	Kristina Kreuzer- Hoffmann	Oetinger Taschenbuch (DE)	€ 1.580
Frank Dierens en Marc Verstraete	<i>Kopbeest</i>	Marlene Müller-Haas	Kopergietery (BE)	Geen
Frans				
Studio Orka	<i>Warmoes</i>	Monique Nagielkopf	Studio Orka (BE)	Geen
Stefan Brijs	<i>Post voor mevrouw Bromley</i>	Daniel Cunin	Editions Héloïse d'Ormesson (FR)	€ 7.920
Pieter De Buysser	<i>Book Burning</i>	Monique Nagielkopf	Margarita Production (BE)	€ 680
Chris De Stoop	<i>Vrede zij met u, zuster</i>	Marie Hooghe	Mols éditions (BE)	€ 3.650
Luc Devoldere	<i>Wachtend op de barbaren</i>	Monique Nagielkopf	L'instant même (CA)	€ 4.300
Paul Pourveur	<i>Plot Your City</i>	Paul Pourveur		€ 900
Stefaan van den Bremt	<i>Laf van het overbodige</i>	André Doms	Éditions Henry (FR)	Geen
Kathleen Vereecken	<i>Ik denk dat het liefde was</i>	Emmanuèle Sandron	Bayard Jeunesse (FR)	€ 3.480
Frank Dierens en Marc Verstraete	<i>Kopbeest</i>	Monique Nagielkopf	Kopergietery (BE)	Geen
Deens				
Bart Moeyaert	<i>De Melkweg</i>	Aino Roscher	Turbine Forlaget (DK)	€ 1.065
Elvis Peeters	<i>Dinsdag</i>	Kirsten Rahbek	Turbine Forlaget (DK)	€ 1.815
Aline Sax	<i>Schaduwleven</i>	Birthe Lundsgaard	Turbine Forlaget (DK)	€ 3.000
David Van Reybrouck	<i>Congo. Een geschiedenis</i>	Birthe Lundsgaard	Tiderne Skifter (DK)	€ 8.350**

Stefan Boonen en Tom Schoonooghe	<i>De Vindeling van Wammerswald</i>	Naja Mollmann-Ibsen	Turbine Forlaget (DK)	€ 1.595
Pat van Beirs en Jean-Claude Van Rijckeghem	<i>Jonkvrouw</i>	Birthe Lundsgaard	ABC Forlag (DK)	€ 2.180
Engels				
Pieter Aspe	<i>Het vierkant van de wraak</i>	Brian Doyle	Pegasus Books (VS)	€ 3.600
Pieter Aspe	<i>De midasmoorden</i>	Brian Doyle	Pegasus Books (VS)	€ 2.550
Geert Buelens	<i>Europa Europa!</i> <i>Over de dichters van de Grote Oorlog</i>	David McKay	Cambridge University Press (VK)	IG
Bernard Deneckere	<i>Luchtoorlog boven België</i>	Vicky Thomas	Tommies Guides (VK)	Geen
Jan Lauwereyns	<i>Selectie gedichten</i>	Francis R. Jones	Stichting Poetry International (NL)	€ 350
Spaans				
Lieve Joris	<i>Dans van de luipaard</i>	Goedele De Sterck	Revista Altaïr (ES)	€ 5.445
Erwin Mortier	<i>Godenslaap</i>	Goedele De Sterck	Quaderns Crema & Acantilado (ES)	€ 2.870
Mark Nelissen	<i>Darwin in de supermarkt</i>	Goedele De Sterck	Planeta - Editorial Ariel (ES)	€ 1.425
Paul Pourveur, Stefan Hertmans en Claire Swyzen	<i>Tirannie van de Tijd</i>	Micaela van Muylem	Eduvim (AR)	€ 780
Zweeds				
Louis Paul Boon	<i>De Paradijsvogel</i>	Per Holmer	Bokförlaget h:ström - Text & Kultur (SE)	€ 5.530
Hugo Claus	<i>Het laatste bed / Een slaapwandeling</i>	Per Holmer	Malexis Forlag (SE)	€ 1.530
Do Van Ranst	<i>Moeders zijn gevaarlijk met messen</i>	Ingrid Wikén Bonde & Rikard Bonde	Turbine Forlaget (DK)	€ 2.100
David Van Reybrouck	<i>Congo. Een geschiedenis</i>	Joakim Sundström	Natur och Kultur (SE)	€ 12.000**
Hongaars				
Els Beerten	<i>Allemaal willen we de hemel</i>	Erika Winkler	People Team Millennium (HU)	IG
Hadewijch	<i>Liederen</i>	Anikó Daróczi & Zsuzsa Rakovszky	L'Harmattan (HU)	€ 5.775
Mark Nelissen	<i>Darwin in de supermarkt</i>	Tibor Bérczes	Typotex (HU)	€ 2.500
Pools				
Lieve Joris	<i>Het uur van de rebellen</i>	Danuta Dzieglewicz-Suchorowska	Czarne (PL)	€ 1.000
Sylvia Vanden Heede	<i>Tot kijk, Vos en Haas</i>	Jadwiga Jedryas	Wydawnictwo Dwie Siostry (PL)	€ 800
Peter Van Olmen	<i>De kleine Odessa</i>	Jadwiga Jedryas	Egmont Polska (PL)	€ 1.900
Russisch				
Hugo Claus	<i>De geruchten</i>	Irina Grivnina	Text Publishers (RU)	€ 5.250*
Patricia De Landtsheer	<i>Bewaar altijd een stukje brood</i>	Dmitri Silvestrov	Letny Sad Publishers (RU)	Geen
Joseph Pearce	<i>Land van belofte</i>	Irina Grivnina	Optimum Publishers (UA)	€ 4.265*
Servisch				
Hugo Claus	<i>Het verdriet van België</i>	Ivana Scepanovic	Heliks Publishing House (RS)	€ 14.450
Hugo Claus	<i>De koele minnaar</i>	Ivana Scepanovic	Arhipelag (RS)	€ 3.600
Stefan Hertmans	<i>Steden</i>	Bojana Budimir	Karpos (RS)	IB
Amhaars				
Erwin Mortier	<i>Marcel</i>	Addisu Zegeye	Hohe Publisher (ET)	IB
Dimitri Verhulst	<i>Problemski Hotel</i>	Asnake Tesgaw	Hohe Publisher (ET)	IB

Afrikaans

Pat van Beirs en Jean-Claude Van Rijckeghem	<i>Galgenmeid</i>	Daniel Hugo	Protea Boekhuis (ZA)	€ 4.875*
---	-------------------	-------------	----------------------	----------

Arabisch

Chika Unigwe	<i>Nachtdanser</i>	Mona Mohamed	Sphinx Agency (EG)	IB
--------------	--------------------	--------------	--------------------	----

Bulgaars

Hendrik Conscience	<i>Le Lion des Flandres</i>	Zlatko Nikolaev Staikov	Delakort Publisher (BU)	Geen
--------------------	-----------------------------	-------------------------	-------------------------	------

Chinees

Hugo Claus	<i>Het verdriet van België</i>	Li Shuangzhi	Yilin Press (CN)	€ 6.600
------------	--------------------------------	--------------	------------------	---------

Ests

Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Mati Sirkel	Verb Publishers (EE)	€ 1.560*
-----------------	-------------	-------------	----------------------	----------

Fins

David Van Reybrouck	<i>Congo. Een geschiedenis</i>	Antero Helasvuo	Siltala Publishing (FI)	€ 9.250**
---------------------	--------------------------------	-----------------	-------------------------	-----------

Italiaans

Peter Verhelst	<i>Terra Nova</i>	Claudia Cozzi	CREW (BE)	€ 245
----------------	-------------------	---------------	-----------	-------

Japans

Dimitri Verhulst	<i>De helaasheid der dingen</i>	Saki Nagayama	Shinchosha Publishing Co. (JP)	€ 3.700
------------------	---------------------------------	---------------	--------------------------------	---------

Macedonisch

P.J. Cornelissen	<i>Vlaamsche Volksvertelsels en Kindersprookjes</i>	Eli Pujovska	Ikona (MK)	Geen
------------------	---	--------------	------------	------

Sloveens

Peter Terrin	<i>De bewaker</i>	Mateja Seliskar Kenda	Modrijan Zalozba (SI)	€ 780
--------------	-------------------	-----------------------	-----------------------	-------

Slowaaks

Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Adam Bzoch	Európa (SK)	€ 1.190
-----------------	-------------	------------	-------------	---------

Tsjechisch

Annelies Verbeke	<i>Vissen redden</i>	Jana Pellarová	Kniha Zlin (CZ)	€ 960
------------------	----------------------	----------------	-----------------	-------

* Ook productiesubsidie

** De vertaalsubsidies voor Congo van David Van Reybrouck werden mee mogelijk gemaakt door een mecenaat.

Tabel vertaalsubsidies – dossiers 2010 met voortgang in 2012

Auteur	Titel brontekst	Vertaler	Uitgever (land)	Subsidie
Russisch				
Willem M. Roggeman	<i>Portretten</i>	Dmitri Silvestrov	Letny Sad Publishers (RU)	€ 3.000

Tabel vertaalsubsidies – dossiers 2011 met voortgang in 2012

Auteur	Titel brontekst	Vertaler	Uitgever (land)	Subsidie
Duits				
Hadewijch	<i>Liederen</i>	Ingo Breuer	Akademie Verlag (D)	€ 7.300
Engels				
Patrick Conrad	<i>Starr</i>	Jonathan Lynn	Bitter Lemon Press (VK)	Geen
Afrikaans				
Miriam Van hee	Bloemlezing uit het poëziewerk	Daniel Hugo	Protea Boekhuis (ZA)	€ 1.990

Chinees

Jean-Claude Van Rijckeghem & Pat van Beirs	<i>Jonkvrouw</i>	Pan Ting	Liaoning Children's Publishing House (CN)	€ 2.100
--	------------------	----------	---	---------

Roemeens

Jan H. Mysjkin	<i>Rekenkunde van de tastzin</i>	Linda Maria Baros & Jan H. Mysjkin	Editura Exigent (RO)	€ 2.125
----------------	----------------------------------	------------------------------------	----------------------	---------

Faeröers

Willem Roggeman	Bloemlezing uit het poëziewerk	Agnar Artúvertin	Finngerd Hansdóttir (FO)	Geen
-----------------	--------------------------------	------------------	--------------------------	------

2 2 1 2 Productiesubsidies

Sinds 2004 ondersteunt het VFL uitgeverijen in economische groeilanden bij de publicatie van Nederlandstalig literair werk met een productiesubsidie van maximaal 1.400 euro. Het subsidiebedrag wordt bepaald door een weging van relevante elementen zoals de positie van de buitenlandse uitgever in de literaire markt, de inspanningen voor distributie en promotie, de uitgavevorm, het economische risico en de literaire betekenis van de vertaalde titel.

In 2012 werden 12 aanvragen ontvangen. Er werden ook 2 aanvragen met voortgang uit 2010 en 2011 behandeld. 6 aanvragen werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van 4.205 euro (701 euro per dossier). Voor proza gaat het om 3 toekenningen, voor poëzie 1 en voor kinder- en jeugdliteratuur 2. 4 dossiers werden afgewezen; 6 dossiers zijn nog in behandeling, waarvan 2 dossier uit 2010.

Tabel productiesubsidies - in volgorde van behandeling

Auteur	Titel	Uitgever (land)	Subsidie
Stefaan van den Breemt	<i>Lof van het overbodige</i>	Éditions Henry (FR)	Geen
Hugo Claus	<i>De geruchten</i>	Text Publishers (RU)	€ 1.400
Pat van Beirs en Jean-Claude Van Rijckeghem	<i>Galgenmeid</i>	Protea Boekhuis (ZA)	€ 1.345
Erwin Mortier	<i>Marcel</i>	Hohe Publisher (ET)	IB
Dimitri Verhulst	<i>Problemski Hotel</i>	Hohe Publisher (ET)	IB
Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Verb Publishers (EE)	€ 585
Hugo Claus	<i>De koele minnaar</i>	Arhipelag (RS)	IB
Joseph Pearce	<i>Land van belofte</i>	Optimum Publishers (UA)	€ 360
Paul Bogaert	<i>de Slalom soft</i>	Roughbooks (CH)	IB
Bart Moeyaert	<i>De Melkweg</i>	Vermilion (MK)	€ 215
Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Európa (HU)	Geen
onbekend	<i>Beatrijs</i>	L'Harmattan (HU)	€ 300

Tabel productiesubsidies dossiers 2010 met voortgang in 2012

Auteur	Titel	Uitgever (land)	Subsidie
Willem Roggeman	<i>Portretten</i>	Letny Sad Publishers (RU)	Geen
Hugo Claus	Bloemlezing uit het werk	Archipelago Books (VS)	IB
Tom Lanoye	<i>Sprakeloos</i>	Protea Boekhuis (ZA)	IB

Tabel productiesubsidies dossiers 2011 met voortgang in 2012

Auteur	Titel	Uitgever (land)	Subsidie
Miriam Van hee	Bloemlezing uit het poëziewerk	Protea Boekhuis (ZA)	Geen

2.2.1.3 Geïllustreerde boeken

De *grant for illustrated books* is een aparte regeling voor buitenlandse uitgevers die vertaling van een prentenboek of strip willen publiceren. Deze subsidie moet de vertaling en publicatie van prentenboeken en strips bevorderen. Zoals de vertaalsubsidie een middel is om Vlaamse auteurs in het buitenland te promoten, is de subsidie voor de vertaling van geïllustreerde boeken er om vertaald werk van Vlaamse illustratoren en stripauteurs te ondersteunen. Voor de subsidieberekening baseert het VFL zich niet alleen op de vertaalkosten. Die liggen wegens de beperkte tekstomvang meestal erg laag in vergelijking tot de overige kosten. Daarom wordt ook rekening gehouden met de productie- en promotiekosten.

In 2012 werden 38 subsidies voor de publicatie van geïllustreerde boeken in vertaling toegekend, tegenover 4 in 2006, 5 in 2007, 22 in 2008, 27 in 2009, 35 in 2010 en 32 in 2011. 29 subsidies gingen naar prentenboeken, 9 naar strips, voor een totaal bedrag van 55.837 euro of gemiddeld 1.469 euro per project. Ter vergelijking: in 2011 ging het om 49.125 euro en gemiddeld 1.535 euro per project.

Op het gebied van het ondersteunen van strips en prentenboeken, van stripauteurs en illustratoren, is het VFL pionier in de wereld. De meeste literatuurfondsen rekenen geïllustreerde boeken niet tot de literatuur. Uit de grote interesse in de Vlaamse stripauteurs en illustratoren, en de vele lof over de artistieke kwaliteit die ze brengen, blijkt dan ook dat Vlaanderen hier erg sterk staat. Dat heeft wellicht voor een stuk te maken met onze picturale traditie, maar zeker ook met de ondersteuning van bij het creatieproces, door het VFL. Het is dan ook een opsteker dat ook in de buitenlandpromotie het aandeel van deze genres steeds groeit en opvallender wordt.

Tabel subsidies geïllustreerde boeken

Uitgever (land)	Titel	Auteur/Illustrator	Taal	Subsidie
Bookinfish (Korea)	<i>Hoe maak ik tijd?</i>	Evelien De Vlieger en Wendy Panders	Koreaans	€ 2.085
Hayykitap (Turkije)	<i>Rosie en Moussa</i>	Michaël De Cock en Judith Vanistendael	Turks	€ 2.350
Gecko Press (Nieuw-Zeeland)	<i>Meneer René</i>	Leo Timmers	Engels	€ 1.850
Csimota Publishing (Hongarije)	<i>Hart</i>	Emma Thyssen en Eef Rombaut	Hongaars	€ 1.260
Protea Boekhuis (Zuid-Afrika)	<i>Sprookjes voor een prinsesje</i>	Henri Van Daele en Dominique Mertens	Afrikaans	Geen
Protea Boekhuis (Zuid-Afrika)	<i>Don Kameleon en de geheime tempel</i>	Steven Dhondt e.a.	Afrikaans	Geen
Protea Boekhuis (Zuid-Afrika)	<i>Don Kameleon en de toverdrank van professor Croque</i>	Steven Dhondt e.a.	Afrikaans	Geen

Beltz & Gelberg (Duitsland)	<i>Rosie en Moussa</i>	Michaël De Cock en Judith Vanistendael	Duits	€ 1.870
Huuda Huuda (Finland)	<i>De paardenschenkers</i>	Herr Seele en Kamagurka	Fins	€ 1.250*
Mixtvision (Duitsland)	<i>Ik wou</i>	Toon Tellegen en Ingrid Godon	Duits	€ 1.995
Danielstone Publishing (Korea)	<i>Kleintje, of het grote geheim</i>	Annemie Berebrouckx	Koreaans	Geen
Danielstone Publishing (Korea)	<i>De dokter en het leger van Davy</i>	Edward van de Vendel en Pieter Van Eenooog	Koreaans	€ 855
Kustannusosakeyhtiö Kumiorava (Finland)	<i>Boerke in Hollywood</i>	Pieter De Poortere	Fins	€ 425*
Barbara Fiore Editora (Spanje)	<i>De vraag van olifant</i>	Leen van den Berg en Kaatje Vermeire	Spaans	€ 1.300
Barbara Fiore Editora (Spanje)	<i>Jij lievert</i>	Geert De Kockere en Sabien Clement	Spaans	€ 1.050
Cappelen Damm (Noorwegen)	<i>De duif die niet kon duiken</i>	Edward van de Vendel en Alain Verster	Noors	€ 880
Sins Entido (Spanje)	<i>De liefhebbers</i>	Brecht Evens	Spaans	€ 2.800*
Turku Comic Society (Finland)	<i>Melk en sneeuw</i>	Leen Van Hulst	Fins	€ 1.310
Il Castoro (Italië)	<i>Rosie en Moussa</i>	Michaël De Cock en Judith Vanistendael	Italiaans	€ 970
Bloomsbury (Duitsland)	<i>Fluit zoals je bent</i>	Edward van de Vendel en Carll Cneut	Duits	€ 1.930
Beijing 21st Century International Media (China)	<i>Berre en Fleur</i>	Annemie Berebrouckx	Chinees	€ 1.385
Beijing 21st Century International Media (China)	<i>Berre vindt een papiertje</i>	Annemie Berebrouckx	Chinees	€ 1.385
Beijing 21st Century International Media (China)	<i>Rosalie is jarig</i>	Brigitte Minne en An Candaele	Chinees	€ 1.125
Beijing 21st Century International Media (China)	<i>Slaap lekker, Rosalie</i>	Brigitte Minne en An Candaele	Chinees	€ 1.125
Beijing 21st Century International Media (China)	<i>Eefje Donkerblauw</i>	Geert De Kockere en Lieve Baeten	Chinees	€ 1.480
Book Island (Nieuw-Zeeland)	<i>Berre en Fleur</i>	Annemie Berebrouckx	Engels	€ 915
Book Island (Nieuw-Zeeland)	<i>Help! Help!</i>	Dirk Nielandt en Marjolein Pottie	Engels	€ 1.300
Book Island (Nieuw-Zeeland)	<i>Tommie en de Lorraine</i>	Francis en Pieter Gaudesaboos	Engels	€ 950
Carlsen Comics (Duitsland)	<i>Paris</i>	Erika Raven en Maarten Vande Wiele	Duits	€ 2.800*
Protea Boekhuis (Zuid-Afrika)	<i>Mare en de dingen</i>	Tine Mortier en Kaatje Vermeire	Afrikaans	€ 1.965
Editions La Joie de Lire (Zwitserland)	<i>Ik wou</i>	Toon Tellegen en Ingrid Godon	Frans	€ 1.680
Jonathan Cape (VK)	<i>De liefhebbers</i>	Brecht Evens	Engels	€ 1.546*
Drawn & Quarterly (Canada)	<i>De liefhebbers</i>	Brecht Evens	Engels	€ 2.016*
Gecko Press (Nieuw-Zeeland)	<i>Wolf en Hond</i>	Sylvia Vanden Heede en Marije Tolman	Engels	€ 600
Maitian Culture Communication (China)	<i>Otto rijdt heen en weer</i>	Tom Schamp	Chinees	€ 1.100
Maitian Culture Communication (China)	<i>Otto in de luchthaven</i>	Tom Schamp	Chinees	€ 1.100
The Open Books Co. (Korea)	<i>De liefhebbers</i>	Brecht Evens	Koreaans	€ 2.300*
Mixtvision (Duitsland)	<i>De zuurtjes</i>	Jaap Robben en Benjamin Leroy	Duits	€ 1.190

Bookinfish (Korea)	<i>Hoe maak ik een vriend?</i>	Evelien De Vlieger en Wendy Panders	Koreaans	IB
Protea Boekhuis (Zuid-Afrika)	<i>Mama Lucinda</i>	Koen Van Biesen	Afrikaans	Geen
Protea Boekhuis (Zuid-Afrika)	<i>Reinaart de Vos</i>	Henri Van Daele en Klaas Verplancke	Afrikaans	€ 1.180
Editions Wombat (Frankrijk)	<i>Writer's Block</i>	Kamagurka	Frans	Geen*

* stripalbum

Overlopende dossiers 2011

Groundwood Books (CA)	<i>Appelmoes</i>	Klaas Verplancke	Engels	IB
Ass. Les Requins Marteaux (F)	<i>Billy Bob</i>	Nix	Frans	€ 2.265*
Calamus sas (Italië)	<i>Fluit zoals je bent</i>	Edward van de Vendel (samensteller), diverse auteurs en Carll Cneut	Italiaans	IB
Dourei Publication Co. (Zuid-Korea)	<i>Iedereen prinses</i>	Brigitte Minne en Merel Eyckerman	Koreaans	€ 750
Sanha Publishing Co. (Zuid-Korea)	<i>Kleine Adam</i>	Mariette Vanhalewijn en Rita van Bilsen	Koreaans	€ 1.500
7 Dias 6 Noite / Editores Unipessoal (Portugal)	<i>Louis Armstrong</i>	Philip Paquet	Portugees	IB*

2214 Auteursbezoeken

Buitenlandse literaire organisatoren die schrijvers, vertalers, illustratoren of stripauteurs uit Vlaanderen uitnodigen, kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de reiskosten, met een maximum van 500 euro per subsidie. De lezing, de presentatie van de vertaling of de deelname aan een literaire manifestatie moet in principe betrekking hebben op een beschikbare publicatie in de taal van het gastland. Met deze regeling wil het VFL het directe contact van de vertaalde Vlaamse auteur met de buitenlandse lezers, de media en het literaire milieu bevorderen.

Uitnodigingen kunnen uitgaan van organisatoren van literaire festivals, van uitgeverijen die vertalingen van literaire Vlaamse auteurs presenteren, van media en van lectoraten Nederlands in het buitenland, op voorwaarde dat de beoogde doelgroep een algemeen lezerspubliek is.

Voor belangrijke internationale festivals, literaire manifestaties of eigen evenementen, kan het VFL Vlaamse auteurs uitzenden als literaire ambassadeurs om een bijdrage te leveren aan het programma dat in overleg met het VFL tot stand is gekomen.

Er werden 55 dossiers behandeld. 2 aanvragen werden ingetrokken, 3 aanvragen werden niet gehonoreerd en 5 aanvragen zijn in behandeling. Een dossier uit 2011 kende voortgang in 2012 en blijft in behandeling. In totaal werden 44 (2011: 33) aanvragen gehonoreerd voor een bedrag van 13.518 euro (gemiddeld 307 euro per auteursbezoek).

De landen van bestemming waren (alle bezoeken): Zuid-Afrika (1), Nederland (1), Frankrijk (5), Hongarije (2), Italië (1), VK (6), Duitsland (12), VS (1), China (1), Kroatië (2), Roemenië (2), Finland (1), Polen (3), Estland (1), België (1), Spanje (3), Canada (2), Zwitserland (2), Turkije (1), Oostenrijk (1), Tsjechië (1), Mongolië (1), Colombia (1), Libanon (1), Maleisië (1).

3 stripauteurs, Leen Van Hulst, Ivan Adriaenssens en Wauter Mannaert, ontvingen een beurs van het VFL om het Festival International de la Bande Dessinée in Angoulême te bezoeken, goed voor een totaalbedrag van 1.838 euro. De illustratoren Geert Vervaeke en Ruth van Wichelen kregen een beurs voor de International Children's Book Fair in Bologna, voor in totaal 2.506,08 euro.

Herr Seele en Ward Zwart reisden met het VFL naar het internationale stripfestival van Helsinki, waar België gastland was. Hun reiskosten werden vergoed voor twee keer 287,39 euro. Buitenlandmedewerker Els Aerts ging mee en had ter plekke afspraken met Finse uitgevers. Ook Gert Meesters, stripjournalist van Knack en lid van de adviescommissie Strips van het VFL, werd uitgenodigd door het festival, dat zelf zijn reis en verblijf vergoedde. Het festival nodigde ook Ria Schulpen, uitgeefster van Bries, uit om ter plekke een boekverkoopstand te organiseren.

Wally De Doncker ontving voor de laatste keer een structurele subsidie voor zijn deelname aan de werking van de International Board on Books for Young Children (IBBY). De Doncker zat van 2009 tot 2012 in het bestuur van IBBY INTERNATIONAAL. Het VFL droeg jaarlijks 2.500 euro bij, Stichting Lezen financierde alle kosten die boven dat bedrag liggen.

Tabel auteursbezoeken

Auteur	Plaats	Project/Festival	Subsidie
Paul Bogaert	DE, Berlijn	6th Zebra Poetry Film Festival	€ 191
Jan Caeyers	DE, München	Beethovenabend	€ 303
Jan Caeyers	DE, Nürnberg	Voorstelling <i>Beethoven. Der einsame Revolutionär</i>	€ 250
Jan Caeyers	DE, Bonn	Voorstelling <i>Beethoven. Der einsame Revolutionär</i>	€ 173
Carll Cneut	VK, Bexhill on Sea	The Children's Bookshow 2012	€ 415
Marc de Bel	CN, Peking en Xian	Diverse activiteiten	Geen
Frank De Crits	EE, Tartu	Prima Vista	€ 426
Wally De Doncker		Jaarlijkse bijdrage aan het IBBY-bestuurslidmaatschap	€ 2.500
Jan de Leeuw	DE, Berlijn	12th international literature festival berlin	€ 194
Marita de Sterck	VK, Londen	IBBY Congres 2012	€ 170
Andy Fierens	DE, Berlijn	Es Gracht! Spoken Word und Performancelyrik aus den Niederlanden und Flandern	€ 199
Luuk Gruwez	PL, Lublin	Czas Poetow	€ 203
Stefan Hertmans	FR, diverse steden	Passeurs de monde(s)	€ 250
Maarten Inghels	DE, Berlijn	Es Gracht! Spoken Word und Performancelyrik aus den Niederlanden und Flandern	€ 152
Lieve Joris	PL, Warschau, Krakau	Promotie <i>Het uur van de rebellen</i>	€ 291
Tom Lanoye	DE, Frankfurt	<i>Sprakeloos op de planken</i> in het kader van <i>Een Vlaamse lente</i>	Geen
Jan Lauwereyns	NL, Rotterdam	Poetry International Festival	€ 500
Bart Moeyaert	VK, Londen	IBBY Conference <i>Crossing Boundaries: Translations & Migrations</i>	€ 199
Erwin Mortier	ES, Barcelona	Interviews met de media	€ 176
Erwin Mortier	FR, Parijs	Literair debat	€ 138
Jan H. Mysjkin	BE, Luik	La XXVIIème Biennale Internationale de Poésie	€ 85
Nix	FR, Montreuil	Le Salon du livre et de la presse jeunesse	€ 138
Leonard Nolens	VK, Londen	Bespreking van het werk met vertaler Paul Vincent in het Poetry Café	€ 176
Willem Roggeman	RO, Galati	Internationaal Poëziefestival <i>Serile de poezie</i>	€ 371
Olivier Schrauwen	CA, Toronto	The Toronto Comics Arts Festival	IG
Olivier Schrauwen	CH, Lucerne	Fumetto 2013	IB
Olivier Schrauwen	VS, Brooklyn en New York	The Brooklyn Comics and Graphics Festival	€ 500

Herr Seele	TR, Istanbul	Istanbul International Comics Festival	IB
Erik Spinoy	AT, Wenen	Europaïsches Festival der Poesia 2012	€ 295
Peter Terrin	HU, Budapest	Voorstelling Hongaarse editie <i>De bewaker</i>	IB
Peter Terrin	CZ, Praag	Nacht van de literatuur	€ 404
Chika Unigwe	VK, Londen	Litro Live! World Series Presents Double Dutch	€ 110
Dirk van Bastelaere	FR, Parijs	Dichtersavond tijdens <i>Marché de la Poésie</i>	€ 148
Joost Vandecasteele	ES, Madrid, Zaragoza en Huesca	Boekvoorstelling en signeersessie op 3 boekenbeurzen	€ 360
Stefaan van den Bremt	RO, Galati	Internationaal Poëziefestival <i>Serile de poezie</i>	€ 275
Stefaan van den Bremt	CA, Québec	Les poètes de l'Amérique française	Geen
Tom Van de Voorde	HR, Zagreb	7th International Festival of Contemporary Poetry	€ 353
Maarten Vande Wiele	VK, Londen	Comica Comiket	€ 158
Sebastiaan Van Doninck	IT, Rome	On Thousand and one Cinderellas	€ 178
Lies Van Gasse	MN, diverse steden	Altan Guruus Poetry Festival	€ 500
Maud Vanhauwaert	DE, Berlijn	Es Gracht! Spoken Word und Performancelyrik aus den Niederlanden und Flandern	€ 107
Miriam Van hee	PL, Lublin	Czas Poetow	€ 215
Leen Van Hulst	FI, Helsinki	Helsinki Comic Festival 2012	€ 240
Geert van Istendael	CO, Medellín	The 22nd international Poetry Festival of Medellín	€ 500
Judith Vanistendael	LB, Beirut	Hay Festival IG	
Judith Vanistendael	DE, Berlijn	international literatuur festival berlin	€ 314
Peter Van Olmen	ES, Madrid en Barcelona	Tournee ter promotie van <i>De kleine Odessa</i>	€ 243
David Van Reybrouck	DE, Berlijn	Voorstelling <i>Kongo. Eine Geschichte</i>	€ 143
David Van Reybrouck	MY, George Town	The George Town Literary Festival	IB
Reinout Verbeke	DE, Berlijn	Es Gracht! Spoken Word und Performancelyrik aus den Niederlanden und Flandern	€ 200
Dimitri Verhulst	FR, diverse steden	Passeurs de monde(s)	€ 250
Dimitri Verhulst	HR, Zagreb en Pazin	Festival of the European Short Story	€ 282
Dimitri Verhulst	HU, Boedapest	Elckerlijc-avonden	€ 240
Ward Zwart	CH, Lucerne	Fumetto 2013	IB

Tabel auteursbezoeken – dossiers 2011 met voortgang in 2012

Auteur	Plaats	Project/Festival	Subsidie
Pieter Aspe	ZA, diverse steden	Tournee ter promotie van 2 vertalingen	IB

2215 Vertalershuis

In 2012 verbleven 25 vertalers in 16 verschillende talen gemiddeld 1 maand in het Antwerpse Vertalershuis. Net als de voorbije jaren logeerden er vooral veel Duitsers en Centraal- en Oost-Europeanen. Maar ook vertalers uit het Midden-Oosten en Azië vinden stilaan de weg naar Antwerpen.

Het VFL kreeg op 1 januari 2009 het Vertalershuis onder zijn beheer en creëerde twee permanente plekken voor literaire vertalers in hotel Elzenveld. Het doel was om het Vertalershuis te integreren in het buitenlandbeleid van het VFL en meer interactie met de vertalers op te zetten. In Antwerpen wacht de vertalers bovendien een overvloed van culturele activiteiten en bezienswaardigheden. Niet onbelangrijk, want vertalers hebben, behalve aan een rustige werkplek, vooral behoefte aan een cultuur- en taalbad.

Het huis, dat accommodatie biedt aan telkens twee vertalers, vond vier jaar lang een onderkomen in hotel Elzenveld in hartje Antwerpen. Twee volledig uitgeruste duplexkamers boden een rustige, private werkplek aan vertalers uit alle hoeken van de wereld die Nederlandstalig werk omzetten in hun moedertaal. De bezettingsgraad van het Vertalershuis is de afgelopen jaren alleen maar gestegen en bedroeg in 2012 zelfs 100 %.

Het verblijf is kosteloos en de vertalers komen in aanmerking voor een forfaitair leefgeld van 1.000 euro per maand (pro rata). De duur van een verblijf bedraagt minstens twee weken en hoogstens twee maanden. Uit eigen middelen reserveerde het VFL 50.000 euro voor de werking van het Vertalershuis. Antwerpen Boekenstad voegde daar een projectsubsidie van 5.000 euro aan toe.

Door een forse verhoging van de kamerprijzen met ingang van 1 januari 2013, zag het VFL zich genoodzaakt om zijn samenwerking met hotel Elzenveld te beëindigen en uit te kijken naar een nieuw onderkomen vanaf 2013. Verschillende pistes werden onderzocht, de stad Antwerpen werd betrokken bij de zoektocht en bij verwante culturele organisaties werd gepolst naar residentiemogelijkheden, maar de oplossing werd uiteindelijk gevonden op de private huurmarkt. Een stijlvol tweepersoonsappartement op de tweede verdieping van residentie Oostkasteel werd in december 2012 volledig ingericht en uitgerust als woon-en werkplek voor vertalers. De nieuwe locatie ligt vlakbij de kantoren van het VFL, wat de VFL-medewerkers de mogelijkheid biedt om nauw contact te onderhouden met de vertalers en hen met raad en daad bij te staan. De vertalers worden op de hoogte gebracht van de nieuwe literaire oogst en hebben toegang tot verschillende bibliotheken. Midden in de dynamische wijk Zurenborg, vormt het nieuwe Vertalershuis een unieke plek om rustig en geïsoleerd te kunnen werken. Het Vertalershuis komt anderzijds ook tegemoet aan de wens van de vertalers om over een gemeenschappelijke leefruimte te beschikken waar ze elkaar kunnen ontmoeten en vertaalervaringen kunnen uitwisselen. Het Vlaamse Vertalershuis zal vanaf 2013 dus meer dan ooit beantwoorden aan wat een Vertalershuis beoogt.

Het budget van het Vertalershuis bedroeg in 2012 in totaal 57.165,71 euro, waarvan 24.531,43 euro voor de huur van de kamers, 24.000 euro leefgeld voor de vertalers, 2.670,24 euro werkingskosten, zoals ICT-onderhoud, kantormateriaal, aanvullingen aan de bibliotheek en abonnementen op kranten en literaire tijdschriften en 5.964,04 euro voor de verhuizing.

Tabel Vertalershuis – bezetting 2013

Maand	Van/tot	Naam	Taal	Leefgeld
Januari	01/01 – 27/01	Micaela Van Muylem	Spaans	€ 1000
	01/01 – 31/01	Rolf Erdorf	Duits	€ 1000
Februari	01/02 – 29/02	Minya Lin	Complex Chinees	€ 1000
	31/01 – 12/02	Veronika Mathé	Hongaars	€ 500
	14/02 – 12/03	Sam Garrett	Engels	€ 500
Maart	13/02 – 11/03	Sam Garrett	Engels	€ 500
	14/03 – 31/03	David Colmer	Engels	€ 500
	01/03 – 31/03	Julio Grande Morales	Spaans	€ 1000
April	01/04 – 30/04	Julio Grande Morales	Spaans	€ 1000
	01/04 – 29/04	Irina Grivnina	Russisch	€ 1000
Mei	01/05 – 31/05	Marlene Müller-Haas	Duits	€ 1000
	02/05 – 15/05	Eva Schweikart	Duits	€ 500
	16/05 – 31/05	Birgit Erdmann	Duits	€ 500
Juni	01/06 – 29/06	Ivana Scepanovic	Servisch	€ 1000

	02/06 – 14/06	Andrea Kluitmann	Duits	€ 500
	16/06 – 30/06	Antero Helasvuo	Fins	€ 500
Juli	02-07 – 31/07	Bagrelia Borisova	Bulgaars	€ 1000
	02/07 – 15/07	Romana Perecinec	Kroatisch	€ 500
	16/07 – 30/07	Ran HaCohen	Hebreeuws	€ 500
Augustus	02/08 – 01/09	Jerzy Koch	Pools	€ 1000
	01/08 – 31/08	Gheorghe Nicolaescu	Roemeens	€ 1000
September	03/09 – 30/09	Rainer Kersten	Duits	€ 1000
	01/09 – 11/09	Franco Paris	Russisch	€ 500
	16/09 – 30/09	Irina Grivnina	Russisch	€ 500
Oktober	01/10 – 31/10	Per Holmer	Zweeds	€ 1000
	01/10 – 28/10	Samvel Ghratyan	Armeens	€ 1000
November	02/11 – 30/11	Barbara Buri	Duits	€ 1000
	03/11 – 28/11	Marlene Müller-Haas	Duits	€ 1000
December	03/12 – 28-12	Mireille Cohendy	Frans	€ 1000
	01/12 – 21/12	Rolf Erdorf	Duits	€ 1000

2 2 2 Buitenland projecten

2 2 2 1 Buitenlandse beurzen

Het vFL had in 2012 opnieuw een stand op de vakbeurzen in Angoulême (januari), Bologna (maart), Beijing (september) en Frankfurt (oktober), waar het actief nieuwe titels van Vlaamse auteurs promootte. Daarnaast hadden de buitenlandmedewerkers ook afspraken met internationale uitgevers op de London Book Fair (april) en het Salon du Livre in Parijs (maart).

Proza

Het vFL promootte Vlaamse romans op de London Book Fair, de Beijing International Book Fair en de Frankfurter Buchmesse. Persoonlijke contacten met uitgevers van over de hele wereld zijn belangrijk om meer vertalingen te genereren. Op deze beurzen worden tijdens afspraken van een half uur verschillende auteurs en titels voorgesteld – zowel recente als titels die al enkele jaren oud zijn maar interessant blijven voor de buitenlandse markt zoals klassiekers. Engelse informatiefiches, (zie 3 2), de *10 Books from Holland and Flanders* (zie 3 3) en fragmentvertalingen helpen de interesse vanuit het buitenland te wekken.

Naast ontmoetingen op beurzen reisde de buitenlandmedewerker voor proza ook naar Parijs en Londen om er uitgeverijen te bezoeken.

De actieve promotie van proza in het buitenland zorgt sinds de start in 2003 voor een groeiend aantal vertalingen in diverse talen.

Poëzie

In het kader van de poëziepromotie buitenland vonden de volgende prospectie-reizen plaats: de London Book Fair (april), de Poetry International Web-meeting in Rotterdam (juni), de LyrikLine.org-meeting in Berlijn (juni) en de Frankfurter Buchmesse (oktober). Op deze beurzen worden monografische brochures over dichters aan belangstellende uitgevers en tijdschriftredacteurs voorgesteld.

Kinder- en jeugdliteratuur

Het belangrijkste moment van het jaar voor de promotie van kinder- en jeugdliteratuur is de International Children's Book Fair in Bologna. Het VFL was er voor de zesde keer actief aanwezig met een stand en had gesprekken met 60 buitenlandse uitgevers, waaronder nieuwe contacten met uitgevers in Brazilië, Polen, Turkije, Letland en Finland, en deze keer ook opvallend veel grote uitgevershuizen. Zij krijgen graag een overzicht van nieuwe titels van Vlaamse auteurs en illustratoren en kunnen bij het VFL terecht met hun specifieke vragen over de Nederlandstalige boekenmarkt.

Zeer opvallend is dat elk jaar het aantal afspraken toeneemt waarbij het meteen over concrete vertaalprojecten gaat en waarbij de buitenlandse uitgever vertaalsubsidie of productiesubsidie aanvraagt om een prentenboek van een Vlaamse illustrator of een roman van een Vlaamse auteur uit te geven. De volgehouden aanwezigheidspolitiek en naamsbekendheid van het VFL en de rijkdom van Vlaamse jeugd- en kinderboeken werpt duidelijk vruchten af.

Omdat het Nederlandse taalgebied te klein is om te kunnen overleven als illustrator, wil het VFL jonge mensen stimuleren om de blik ook naar het buitenland te richten. In Bologna gaan ze op zoek naar een eigen plaats op de internationale markt, leren ze zichzelf presenteren en verkopen, en worden ze zich meer bewust van de zakelijke kant van de job. Op termijn helpen buitenlandse connecties de illustratoren misschien wel om te kunnen leven van hun werk. In 2012 reisden de illustratoren Ruth Van Wichelen en Geert Vervaeke, een jong talent en een gevestigde waarde, mee met een beurs van het VFL. Zij bezochten samen de boekenbeurs en toonden hun werk aan een tiental geïnteresseerde uitgevers, een verrijkende ervaring voor allebei.

Behalve naar Bologna reisde de buitenlandmedewerker voor kinder- en jeugdliteratuur ook naar de vakbeurzen in Londen, Parijs en Frankfurt.

Strips

Voor de promotie van strips in het buitenland is het internationale stripfestival van Angoulême het hoogtepunt van het jaar. Maar het VFL toonde in 2012 ook graphic novels van Vlaamse auteurs aan buitenlandse uitgeverijen op de boekenbeurzen in Bologna, Londen, Peking en Frankfurt, en tijdens het Belgische gastlandschap op het stripfestival in Helsinki (zie ook 2228).

Tijdens de 39ste editie van stripfestival van Angoulême had het VFL voor de laatste keer een verkoopstand van Vlaamse titels in vertaling in de vorm van een bruin café. De verkoop was in handen van de Antwerpse stripspecialzaak Mekanik. Voor dit deel diende het VFL samen met de Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV) een subsidieaanvraag in bij Flanders Investment and Trade (FIT) (zie ook 312).

Daarnaast lieten de Vlamingen meer dan ooit van zich spreken. De auteurs Brecht Evens en Olivier Schrauwen waren, net als in 2011, genomineerd voor

prestigieuze prijzen, en waren alomtegenwoordig in de Franse pers. Er verscheen een bijzonder lovend artikel in de krant *Le Monde* over ‘Les amateurs’, de Franse vertaling van *De liefhebbers* van Brecht Evens. Art Spiegelman, de juryvoorzitter en Amerikaanse auteur van *Maus*, had het dan weer in het januarinumnummer van het Franse magazine *Zoo* over de Europese strip als een belangrijke inspiratiebron, en noemde Olivier Schrauwen in een adem met Javier Mariscal, Lorenzo Mattotti, Moebius, Lewis Trondheim, Jacques Tardi en José Muñoz.

Op donderdagavond organiseerde het VFL een ‘fête flamande’, samen met Strip Turnhout, Pinceel Stripverspreiding, de Vlaamse vertegenwoordiging in Parijs en Flanders Investment and Trade (FIT). De drie auteurs die met het VFL meereisden naar Angoulême, Leen Van Hulst, Ivan Adriaenssens en Wauter Mannaert, tekenden een uitnodiging in de vorm van een bierkaartje, illustrator Jan Van Der Veken was dj van dienst. De opkomst was enorm, met meer dan 300 uitgevers, auteurs, journalisten en andere professionelen.

Eerder die avond stond Nix, de auteur van *Kinky en Cosy*, op het podium tijdens de openingsceremonie van het festival, verkleed als een van zijn personages. Hij kondigde aan dat nog voor eind dit jaar een animatieserie klaar zal zijn, gebaseerd op zijn populaire stripreeks. De Frans-Belgische coproductie van 500 korte filmpjes zal in het Engels worden opgenomen en wereldwijd worden aangeboden. De eerste Amerikaanse uitgave van *Kinky en Cosy* haalde in 2011 de bestsellerlijsten van *The New York Times*.

2222 China

Na een eerste zeer geslaagde missie naar de Beijing International Book Fair in 2011, was het VFL van 29 augustus tot 2 september voor de tweede keer aanwezig op de belangrijkste beurs in Azië. Ook dit jaar presenteerden drie VFL-medewerkers tijdens heel wat afspraken een tweetalige Engels-Chinese brochure met een selectie titels over alle genres heen (zie 34). Net als in 2011 was de interesse in onze Vlaamse literatuur enorm. Meteen na de beurs werden al heel wat prentenboeken verkocht aan verschillende Chinese uitgeverijen, maar ook op een aantal fictie- en non-fictietitels werd intussen een bod gedaan.

Het unieke karakter van de Vlaamse prentenboeken trok ook de aandacht van de organisatoren van de boekenbeurs: het VFL werd immers gevraagd om in 2013 een workshop rond en met Vlaamse illustratoren te organiseren tijdens de volgende boekenbeurs.

2223 Publishers tour kinder- en jeugdliteratuur

Een van de meest succesvolle instrumenten van het VFL om Vlaamse literatuur internationaal te promoten is de publishers tour, waarbij acht tot tien uitgevers uit de hele wereld een midweek in Vlaanderen worden uitgenodigd om onze boekenwereld van binnenuit te leren kennen. Drie keer vond al een editie plaats voor kinder- en jeugdliteratuur (2008, 2010, 2012), met tot nu al meer dan vijftig vertalingen tot gevolg. In 2011 vond voor het eerst een publishers tour voor proza plaats, in 2013 is een tweede editie gepland.

Acht internationale uitgevers kwamen van 13 tot 17 februari 2012 naar Vlaanderen om het bruisende Vlaamse kinder- en jeugdboekenland te ontdekken tijdens de derde publishers tour. Het VFL bood hen een Vlaams cultureel en (re) creatief programma aan van een midweek. De uitgevers – uit Zweden, Turkije,

Frankrijk, Spanje, Duitsland, China, het Verenigd Koninkrijk en Nieuw-Zeeland – kregen een literaire rondleiding in Antwerpen en Gent, ontmoetten auteurs, illustratoren, specialisten, wetenschappers, uitgevers, boekenorganisaties, enzovoort.

Dit waren de internationale gasten:

- Gill Evans, Walker Books (UK)
- Sarah Yang, literary agent (China)
- Ana Laura Alvarez, Ediciones Siruela (Spain)
- Erik Titusson, Lilla Piratförlaget (Sweden)
- Julia Marshall, Gecko Press (New Zealand)
- Saskia Heintz, Hanser Verlag (Germany)
- Cécile Emeraud, Rouergue (France)
- Esra Okutan, Sarigaga (Turkey)

In de voormiddag stonden telkens afspraken met verschillende Vlaamse uitgevers van kinder- en jeugdliteratuur gepland. Dat resulteerde in veel nieuwe contacten, en afspraken op de beurs van Bologna, die in maart plaatsvindt. In de namiddag leerden ze de literaire kant van de bezochte steden van dichtbij kennen. Hoogtepunten van de volgeboekte week waren de openingsreceptie in de Nottebohmzaal van de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience in Antwerpen, met tal van auteurs en illustratoren, de vertoning van de film Noordzee Texas, ingeleid door auteur André Sollie, en een rondleiding door enkele Vlaamse auteurs in het museum MAS: Kathleen Vereecken, Evelien De Vlieger, Marita De Sterck, Peter Van Olmen, Kristien Dieltiens, Jan De Leeuw, Bart Moeyaert en Do Van Ranst.

Maar het meest spraakmakende moment van de publishers tour voor kinder- en jeugdliteratuur is traditioneel het open atelier in de Gentse Koninklijke Academie voor Schone Kunsten (KASK), waarbij illustratoren hun werkplek reconstrueren. Ze hebben niet alleen hun boeken en origineel werk bij, maar ook work-in-progress, en het materiaal waarmee ze werken. Dat gaat van een hele tafel vol verf en kwasten tot een laptop. Kristien Aertssen, Sabien Clement, Carll Cneut, Ann De Bode, Jan De Kinder, Elsje Dezwarte, Merel Eyckerman, Pieter Gaudesaboos, Ingrid Godon, Benjamin Leroy, Tom Schamp, Tom Schoonooghe, Kaatje Vermeire en Geert Vervaeke toonden originele illustraties, werkten ter plekke aan nieuwe opdrachten en toonden de buitenlandse uitgevers hun specifieke technieken.

2224 Buitenlandpromotie non-fictie

In 2012 werd het buitenlandse promotiebeleid voor kwaliteitsvolle Vlaamse non-fictie verder uitgebreid op de beurzen van Londen, Beijing en Frankfurt. De eerste resultaten van het pilootproject dat een jaar eerder werd aangevat om na te gaan of en hoe het VFL de actieve promotie van non-fictie kan opnemen in zijn buitenlandwerking, weerspiegelden zich in enkele concrete vertaalprojecten (2211). Voor de beurzen van Beijing en Frankfurt werd de eerste selectie van titels uit 2011 uitgebreid met een vijftal extra auteurs (zie 635).

David Van Reybrouck werd door de Frankfurter Buchmesse uitgenodigd om deel te nemen aan het programma van de Weltempfang – Centre for Politics, Literature & Translation, dat dit jaar focuste op Afrika.

Naast het buitenlandse succesverhaal van *Congo. Een geschiedenis* van Van Reybrouck, blijft de interesse van buitenlandse uitgevers vooral groot voor

populairwetenschappelijke titels over samenleving en cultuur, en voor biografieën en historische titels. Het VFL vindt het dan ook heel jammer dat het gedwongen wordt de buitenlandpromotie voor non-fictie op een laag pitje te zetten. Maar zolang hier geen extra budget voor wordt toegekend, is het praktisch niet langer haalbaar hier actief op in te zetten.

225 Poetry International Web

Het VFL ging enkele jaren geleden een partnerschap aan met The Poetry International Web Foundation (PIW) en lanceerde de Belgische domeinnaam <http://belgium.poetryinternational.org>. Het vult die site jaarlijks aan met actuele poëzie-informatie en nieuwe vertalingen van gedichten van Vlaamse dichters.

Inmiddels staan er meer dan veertig dichters uit Vlaanderen op de website. In 2012 werden volgende dichters toegevoegd aan PIW: Maarten Inghels (gepubliceerd op 1 februari 2012), Jan de Roek en Delphine Lecompte. Naar aanleiding van het optreden van VSB Poëzieprijs-winnaar Jan Lauwereyns op het Poetry International Festival werd er eveneens een update uitgevoerd met nieuwe vertalingen van zijn recentste gedichten en een interview. Daarnaast publiceerde Poetry International Web nog een artikel in Engelse vertaling van Benno Barnard, 'Bestaat Belgische poëzie?'

.....
Budget: € 4.000
.....

226 Lyrikline

Lyrikline is een netwerk van veertig internationale partners, met het VFL als Vlaamse partner. Op de website www.lyrikline.org kunnen voordrachten door moderne en hedendaagse dichters worden beluisterd. Daarnaast heeft de site de ambitie om elk opgenomen gedicht in zoveel mogelijk talen aan te bieden. Niet zonder succes: de website bevat inmiddels meer dan 600 dichters met 5.500 gedichten geschreven en/of vertaald in meer dan vijftig talen. Lyrikline heeft jaarlijks meer dan een half miljoen bezoekers uit alle hoeken van de wereld.

In 2010 en 2011 werden opnames en vertalingen gemaakt van acht dichters die in de loop van 2012 online geplaatst worden op de website *Lyrikline.org*: Peter Ghyssaert, Roger De Neef, Paul Claes, Lut De Block, Jeroen Theunissen, Peter Theunynck, Ruth Lasters en Geert Buelens. In 2012 werden er in Berlijn opnames en vertalingen gemaakt van gedichten van Maarten Inghels, Andy Fierens, Maud Vanhauwaert en Reinout Verbeke, die te gast waren op het festival Es Gracht!

LyrikLine.org werkt op dit moment volop aan de vernieuwing van de website waardoor de publicatie van nieuwe dichters en gedichten enige vertraging oploopt.

.....
Budget: € 1.100
.....

2227 Vertaalprijzen

Het VFL bekroont in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds tweejaarlijks vertalingen naar het Duits, het Engels en het Frans van een Nederlandstalig literair werk. In 2012 werd de Else Otten Übersetzerpreis toegekend.

Else Otten Übersetzerpreis

Bekroont een vertaling in het Duits. Er is een bedrag van 5.200 euro aan verbonden.

De prijs van 2012 werd uitgereikt in januari 2013. De laureaat was Christiane Kuby voor de vertaling van *Godenslaap* van Erwin Mortier.

De jury, Prof. Dr. Heinz Eickmans (voorzitter), vertalers Waltraud Hüsmert en Andreas Ecke en recensent Hermann Wallmann, heeft uitgesproken lof voor de stilistische krachttoer die de vertaalster heeft gerealiseerd: “De vertaling van Christiane Kuby treft niet enkel de voor deze roman karakteristieke bedachtzame, melancholisch-berustende toon doorgaans zeer goed, maar gaat ook met de stilistische moeilijkheden op een overtuigende en niet zelden glansrijke wijze om. De vertaling is lexicaal buitengewoon veelzijdig en rijk aan afwisseling en ook de ironie en de humor van het origineel blijven behouden. (...) Samenvattend kan worden gesteld dat Erwin Mortiers roman *Godenslaap* ook als *Götterschlaf*, dat wil zeggen in de Duitse vertaling van Christiane Kuby, als een in alle opzichten indrukwekkend en ontroerend werk van een buitengewone talige kracht moeiteloos overeind blijft.”

Christiane Kuby vertaalt sinds de jaren negentig Nederlandstalige literatuur, poëzie en non-fictie. Ze bouwde een indrukwekkend vertaaloeuvre op dat op dit moment zo'n 40 verschillende titels telt. Naast 'Godenslaap' van Erwin Mortier vertaalde zij onder meer werk van Kader Abdolah, Jeroen Brouwers, Carl Friedman, Marie Kessels, Herman Koch, Tomas Lieske, Tonnus Oosterhoff, Leo Pleysier, Helga Ruebsamen, P.F. Thomése en Jan Verplaetse.

Vondel Translation Prize

Bekroont een vertaling in het Engels. De prijs van 2011 werd uitgereikt in januari 2012. De laureaat is Paul Vincent voor zijn vertaling van *Mijn kleine oorlog* van L.P. Boon (Dalkey Archive Press, US, 2010). De juryleden waren de Engelse literatuurcriticus Paul Binding en de vertaalsters Nederlands- Engels Sam Garrett en Ina Rilke, de vorige winnaars van de prijs. De winnaar ontvangt 5.000 euro.

Prix des Phares du Nord

Bekroont een vertaling in het Frans. De jurering vond plaats in 2011. De prijs werd uitgereikt in januari 2012. De laureaat was Bertrand Abraham voor zijn vertaling van *Op weg naar het einde* van Gerard Reve (Phébus 2010). De juryleden waren Danielle Bourgois, Margot Dijkgraaf en Anita Concas, de laureate van 2009. Aan de prijs is een bedrag van € 5.000 verbonden.

2228 Deskundigheidsbevordering buitenlandse vertalers

Van 20 tot en met 31 augustus 2012 organiseerde het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds en het VFL opnieuw een Zomercursus Literair Vertalen. De cursus vond plaats in Antwerpen en de doeltalen waren het Russisch (ingangsniveau: beginnende professional) en Duits (ingangsniveau: masterclass voor gevorderden).

Tijdens de ochtendsessies werkten de cursisten aan collectieve vertalingen en 's middags vonden er per taalgroep en onder begeleiding van moderatoren en co-moderatoren vertaalateliers plaats waarin fragmenten uit o.a. *Weest manlijk, zijt sterk* van Jolande Withuis en *Grip* van Stephan Enter behandeld en bediscussieerd werden. De moderatoren waren Svetlana Knyazkova en Irina Michajlova voor het Russisch en Andrea Kluitmann voor het Duits.

Tussen het collectief vertalen en de vertaalateliers vonden er regelmatig plenaire colleges plaats: 'Contrastieve stilistiek' door Jattie Enklaar en Arthur Langeveld, 'Vertalen van non-fictie' door Maarten van der Werf, 'Vertalen en stijl' door Hilde van Belle, 'Vertaalwetenschap' door Henri Bloemen, 'Vertaalkritiek' door Ton Naaijken en 'Nieuwe tendensen in de recente Nederlandstalige literatuur' door Frank Hellemans.

Tijdens de slotsessie op vrijdag 31 augustus presenteerden de cursisten per taalgroep hun collectieve vertalingen. Dit jaar waren dat Pieter Buwalda's *Bonita Avenue* en Gerrit Kouwenaars gedicht 'Men moet'.

2229 Helsinki

België was eregast op het 27ste Helsinki Comics Festival in september. Het Finse strippubliek kon genieten van een overzichtstentoonstelling van de nieuwe Belgische strip, met onder anderen werk van Brecht Evens, Brecht Vandenbroucke, Ward Zwart en Judith Vanistendael.

Daarnaast waren nog tentoonstellingen te zien met werk van Leen Van Hulst, en van Dominique Goblet en Herr Seele.

Het VFL regelde de verzending via de diplomatieke koffer en de verzekering van de werken van de groepstentoonstelling en van die van Herr Seele. Ward Zwart en Herr Seele reisden mee en hadden ter plekke publieke optredens, rondleidingen in hun tentoonstellingen, en signeursessies. Het VFL betaalde hun reiskosten.

Op kosten van het festival reisde ook Gert Meesters mee, journalist van Knack en lid van de adviescommissie Strips. Hij gaf twee lezingen over de Belgische strip, die door het Finse publiek erg gesmaakt werden.

Voor de verkoopstand, die voor het Vlaamse gedeelte in handen was van Ria Schulpen, de uitgeefster van Bries, liet het VFL een banner maken naar een ontwerp van Herr Seele.

Van het VFL reisde de buitenlandmedewerker voor strips mee, die ter plekke afspraken had met een vijftal Finse uitgevers, met de collega's van het Finse fonds (FILI) en de mensen van de ambassade in Helsinki, en samen met de hele Vlaamse delegatie een rondleiding gaf in de groepstentoonstelling voor het internationale publiek.

.....
Budget: € 2.779,11
.....

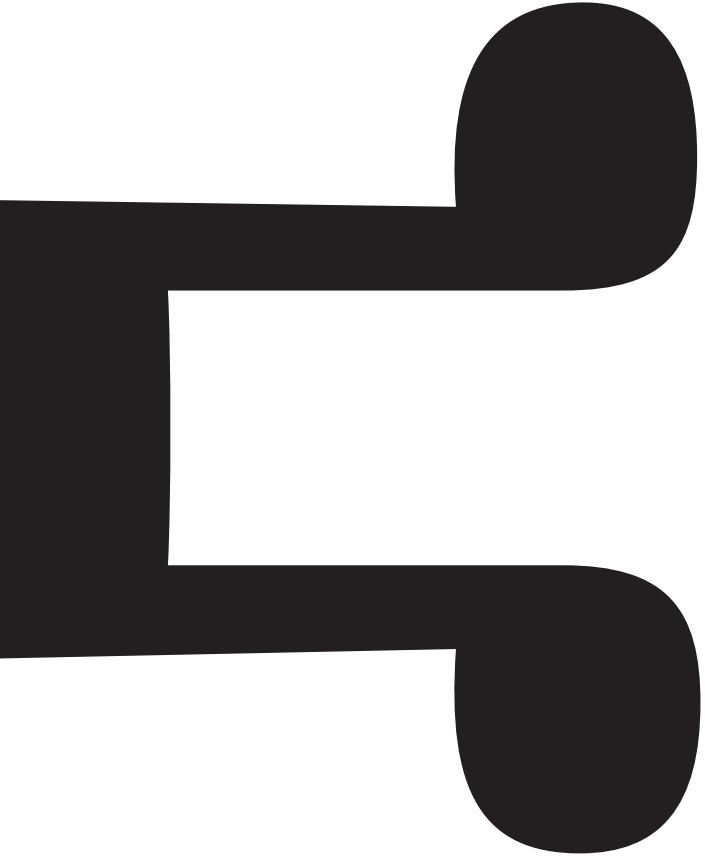
222 10 Denktank buitenlandbeleid

Na 12 jaar werd het tijd om de buitenlandwerking van het VFL eens grondig te analyseren en te evalueren. Sinds 1 januari 2012 werd de buitenlandmedewerker voor strips en kinder- en jeugdliteratuur ook coördinator buitenland, en een van haar belangrijkste taken was om de eerste stappen te doen in de richting van een uitgewerkt beleidsplan voor buitenland. Want de buitenlandwerking van het VFL kwam de afgelopen jaren in een stroomversnelling terecht, onder meer door een bewuste aanwezigheid op een aantal buitenlandse vakbeurzen en middels een doorgedreven vertaalbeleid. Een en ander is vooral op een organische en pragmatische wijze gegroeid, en minder vanuit voorafgaandelijk duidelijk bepaalde doelstellingen. Daar moet nu verandering in komen.

In een eerste fase werd een denktank opgericht met specialisten op verschillende gebieden uit de literaire sector én daarbuiten. De leden zijn: uitgever met pensioen Norbert Vranckx, uitgever met pensioen Jacques Dohmen, directeur van De Bezige Bij en ex-directeur van het Nederlands Letterenfonds Henk Pröpper, manager van Flanders Image Christian De Schutter, directeur van Passa Porta Sigrid Bousset, directeur van Stichting Lezen Majo de Saedeleer, illustrator Carll Cneut, auteurs Tom Lanoye, David Van Reybroeck en Bart Moeyaert en vertalers Michele Hutchison en Patrick De Rynck.

De denktank boog zich eind 2012 een eerste keer over vragen als ‘Bezoekt het VFL de juiste vakbeurzen of moeten bijkomen of verdwijnen?’, ‘Is een vertaalbeleid de enige prioriteit of moeten we daar een presentatiebeleid aan toevoegen?’, ‘Hoe zien we de rol van buitenlandse universiteiten en afdelingen Neerlandistiek in verband met promotie van Vlaamse auteurs en ten opzichte van het VFL?’ en ‘Moeten de BRIC-landen prioritair worden of moeten we ons juist meer concentreren op onze buurlanden?’

In 2013 zal de denktank nog twee keer bijeenkomen. Tegen het najaar van 2013 plant het VFL naar buiten te kunnen komen met een beleidsplan buitenland voor de komende jaren.

SAMENWERKING

3.1 Het VFL als aanspreekpunt Letteren

De relevante spelers in de letterensector vullen elk vanuit hun eigenheid, beoogde doelgroep en actiepunten verschillende deelaspecten in van de behoeften aan informatie, toeleiding en transparantie:

- de VAV als eerste aanspreekpunt voor (strip)auteurs en vertalers;
- Boek.be als eerste aanspreekpunt voor zijn leden: uitgeverijen, importeurs en boekhandelaars en bijkomend, vanuit hun interrelatie met hen, voor auteurs, literaire organisaties, bibliotheken, lezers, ...;
- het Kunstenloket als informatiebron en ondersteuner van de fiscale, juridische, sociaal-rechterlijke en zakelijke aspecten van het kunstenaarschap;
- Stichting Lezen als leesbevorderingsinstelling en intermediair voor gesubsidieerde lezingen;
- het VFL als impulsgever via subsidieregelingen, projecten, samenwerkingsverbanden, onderzoeksplek ...

De facto zijn enkele functies, die in andere sectoren worden ingevuld door de verschillende steunpunten, door deze letterenactoren overgenomen bij gebrek aan een volwaardig Steunpunt Letteren. Ze spelen daarmee maximaal in op de behoeften van hun achterban en versterken de sector. Het VFL heeft in zijn aanzetten voor een meerjarenplan 2011–2015 opnieuw gepleit voor een steunpunt om hiaten in te vullen zoals de ondersteuning van het BoekenOverleg, systematisch beleidsondersteunend onderzoek en sectorcommunicatie.

Door de vele contacten, de opgebouwde knowhow over alle aspecten die de letteren aanbelangen, de doelgerichte verzameling en beschikbaarstelling van informatie en documentatie en het actief uitgebouwde netwerk kan het VFL organisaties, individuen en beleidsinstanties ondersteunen met gerichte kennis, praktijkervaring, internationale introducties ... Het VFL is daardoor ook een van de aangewezen partners geworden om het beleid te adviseren over federale thema's zoals het auteursrecht en het sociaal en fiscaal statuut van auteurs en vertalers, maar evenzeer over cultuurnabije thema's zoals de relatie met het sociaal-culturele veld, met het openbaar bibliotheekwerk en diverse deelaspecten van het erfgoedbeleid.

Het VFL bekleedt een centrale plaats in het netwerk van de letteren. Het door het VFL opgestarte BoekenOverleg (zie ook 3.9) is een verankering van deze verbindingsfunctie.

3.2 Vlaamse Overheid – IVA Kunsten en Erfgoed

Het VFL is verantwoordelijk voor de uitvoering van het letterenbeleid. Daarom is direct contact met de uitvoerende (de minister van Cultuur) en de wetgevende macht (het Vlaams Parlement, meer concreet de Commissie Cultuur) een belangrijk aandachtspunt voor het VFL en in het bijzonder voor de voorzitter en de directeur.

De jaarlijkse ontmoeting met de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement vond plaats op 24 mei 2012.

In de inleiding werd, uitgaande van de decretale opdracht, de verhouding tussen markt en subsidies gedocumenteerd, een specifieke eigenschap van de sterk economisch opererende boekenmarkt. De budgetbesteding van 2011 werd toegelicht en de uitdagingen voor 2012 werden opgelijst. Uit een diachrone budget-analyse en de vaststelling van een aantal extra taken in de beheersovereenkomst,

bleek dat er een budget van 6.000 euro voorhanden is om die extra taken uit te voeren. Daarnaast kwamen nog twee additionele uitdagingen aan bod: het beperken van de effecten van de besparingen bij het Nederlands Letterenfonds en de voorbereiding van het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse.

Zoals de vorige jaren was er algemene waardering voor de werking van het VFL en de rapportering daarover in het jaarverslag: de volledigheid, transparantie, duidelijke verantwoording van gebruikte middelen en de toelichting bij beleidsuitgangspunten konden daarbij op bijval rekenen.

Met het kabinet Cultuur waren er functionele overlegondes over de nieuwe beheersovereenkomst 2012–2015. De nieuwe beheersovereenkomst werd inmiddels goedgekeurd. De tekst van deze beheersovereenkomst is in dit jaarverslag opgenomen als Bijlage III.

Tussentijds wisselde men veel informatie en signalen uit de sector uit en lichtte men beleidskeuzes en concrete dossiers toe. De bereikbaarheid van de kabinetsmedewerkers en de open geest waarin deze besprekingen plaatsvinden, brengen de letteren dichterbij het kunstenbeleid en versterken de wederzijdse inzichten over kansen en noden van een dynamisch letterenbeleid.

Het Agentschap Kunsten en Erfgoed was het aanspreekpunt voor de technische begeleiding van begrotingsprocedures, de uitwisseling van informatie over dossiers in de overgangszone tussen letteren en andere kunst disciplines en het buitenland. In opvolging van het rapport van het Rekenhof werden de grijze zones in de uitvoering van het Kunstendecreet en de VFL-regelingen – residentiebeleid, theaterteksten, letterenorganisaties, publicaties – uitgeklaard en zullen deze in de regelgevingen worden aangepast. Driemaandelijks is er overleg over gemeenschappelijke ontwikkelingsdomeinen zoals digitalisering, artistieke cross-overs, de Nederlandse Taalunie, non-fictiebeleid, schrijfp opdrachten theaterteksten en werkbeurzen.

De VFL-directeur maakte deel uit van de begeleidingsgroep van het onderzoeksproject Lees-, leen- en koopgedrag boeken. Opvolging gebeurde door het departement CJSM. De organisaties Boek.be, LOCUS en Stichting Lezen en de minister van cultuur die een projectsubsidie toekende, brachten de middelen in voor dit onderzoeksproject.

Op initiatief van het kabinet cultuur startte een werkgroep om een charter interculturaliseren uit te werken. Namens het VFL werd dit thema opgevolgd door de directeur. Begin 2012 zal gevraagd worden aan de organisaties om dit charter te ondertekenen en eigen concrete doelstellingen taken in te schrijven.

Door vertraging in de aanbestedingsprocedure is er weinig vooruitgang in het dossier van het VEP (Vlaams E-boekPlatform). Het VFL blijft bezorgd over de kwaliteitsbewaking van de content en de relatie met soortgelijke ontwikkelingen in Nederland. Het VFL hoopt deze thema's dan ook terug te vinden in het verdere ontwikkelingstraject.

3.3 Nederlands Letterenfonds

Op 1 januari 2010 zijn de Nederlandse Stichting Fonds voor de Letteren en het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds juridisch gefuseerd tot het Nederlands Letterenfonds. Daarmee zijn 'binnenland'- en 'buitenland'-activiteiten samengebracht in één Letterenfonds, net als bij het VFL. In februari 2011 verhuisde het fonds naar een gerenoveerd schoolpand in Amsterdam, samen met de Nederlandse Stichting Lezen en de Stichting Schrijvers School Samenleving. Pieter Steinz, de nieuwe directeur van het Nederlands Letterenfonds, staat voor een belangrijke uitdaging. De aangekondigde budgetverlaging van 25 tot 30 %

in het zog van de culturele kaalslag van het nieuwe Nederlandse kabinet heeft inmiddels haar beslag gekregen en zal zonder twijfel ook de samenwerking tussen beide Fondsen beïnvloeden. Een concrete maatregel die inmiddels genomen is, is de geleidelijke afbouw van de cofinanciering.

Voor de buitenlandwerking organiseren het Vlaamse en het Nederlandse Letterenfonds samen drie tweejaarlijkse vertalersprijzen (voor het Franse, het Engelse en het Duitse taalgebied); geven we samen *Ten Books from Holland and Flanders* uit; konden we meezeilen op de organisatie van literaire manifestaties door onze Nederlandse collega's in het buitenland; werd de vertalingendatabank verder gevoed tot meer dan 13.500 vertaalde titels met nieuw verschenen en recent ontdekte vertalingen (ook van prentenboeken) van Vlaamse auteurs; en worden dagelijks informatie, adressen, ervaringen met buitenlandse uitgevers, vertalers en beurzen uitgewisseld.

Het is prettig, verrijkend, stimulerend en efficiënt om op basis van gelijkheid en wederzijds respect over de grenzen heen te werken aan de ontwikkeling en de ondersteuning van een rijk en divers Nederlandstalig literair landschap. Graag danken we de Nederlandse collega's voor de openheid, de inzet, de samenwerking en de collegialiteit

34 ELV

Met de financiële steun van de Nederlandse Taalunie is een Vlaams-Nederlands instituut opgezet om te werken aan de deskundigheidsbevordering van literaire vertalers in en uit het Nederlands, het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV). De dagelijkse werking wordt ingevuld vanuit een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Utrecht en het departement vertalen van de Lessius Hogeschool in Antwerpen.

De Beleidsraad van het Expertisecentrum wordt gevormd door afgevaardigden van het VFL, het Nederlands Letterenfonds en de Nederlandse Taalunie. Naast een klankbord voor de ELV-programma-aanbiedingen aan de vertalers is de Beleidsraad ook een uitwisselingsplatform voor initiatieven in Vlaanderen en Nederland op het vlak van deskundigheidsbevordering voor vertalers én tevens het laboratorium waar nieuwe behoeften gedetecteerd, geëvalueerd en omgezet worden in nieuwe programma's.

In 2012 is, zoals in 2011, dankzij extra middelen van de Nederlandse Taalunie ook extra aandacht besteed aan het ontwikkelen van specifieke ondersteuningsregelingen voor beginnende Vlaamse vertalers (zie ook 2113 Ontwikkelingsbeurzen en 2125 Literaire vertalers).

Terugkerende onderwerpen in de werkvergaderingen waren de ontwikkeling van het curriculum voor de transnationale master literair vertalen en de accreditatie en de inpassing van de opleiding in het Nederlandse en het Vlaamse onderwijssysteem. Omdat nog veel institutionele problemen opgelost moeten worden, is de streefdatum voor de start verschoven naar september 2013. Intussen kunnen studenten al credits verwerven door gericht vakken te selecteren uit het aanbod in Utrecht en Antwerpen.

De Zomercursus (20 tot 31 augustus) in Antwerpen, die focust op vertalers uit het Nederlands, was dit jaar gericht op het Russisch en het Duits. Binnen dit programma volgden vertaalstudenten de algemene hoorcolleges van de zomercursus en combineerden die met praktische vertaaloefeningen en vertaalkritiek tijdens vertaalateliers met het Russisch en Duits als doeltaal.

De intensieve cursus voor vertalers naar het Nederlands (5 tot 9 november) in Utrecht was dit jaar gericht op literaire vertalers uit de brontalen Engels en Portugees.

Op 14 juni 2012 vond een studiemiddag vertalen plaats die gericht was op beginnende literair vertalers en als doel had obstakels weg te werken die specifiek voor Vlaamse vertalers gelden.

In 2012 zijn twee mentoraten voor literaire vertalingen afgerond. Vertaler Jo Govaerts werkte samen met vertaler Ad van Rijsewijk aan de vertaling van *Maluškiewicz i Waloryb* van Julian Tuwin uit het Pools. Vertaler Lies Lavrijsen werkte onder leiding van mentor Aleid van Eekelen-Benders aan een vertaling van Saci Lloyds *Momentum*.

3.5 Nederlandse Taalunie

Door de financiële ondersteuning van het Expertisecentrum Literair Vertalen levert de Nederlandse Taalunie (NTU) een belangrijke bijdrage aan de deskundigheidsbevordering van literaire vertalers uit en in het Nederlands. De beide Letterenfondsen vormen samen met de Taalunie en het ELV-bureau de Beleidsraad waarin het jaarprogramma en de beleidsopties op langere termijn vastgelegd worden.

Op 19 november werd de jaarlijkse Taalunie Toneelschrijfprijs uitgereikt aan Ad de Bont voor *Mehmet de Veroveraar*. Het VFL en de NTU willen met deze prijs de theatertekst als literair genre onder de aandacht brengen. Studenten drama uit Nederland en Vlaanderen gaan aan de slag met de genomineerde teksten en kiezen hun eigen laureaat. Judith Herzberg hield de Taalunie Toneelschrijflezing.

Na de lancering in 2009 van de Vlaams-Nederlandse website voor literaire tijdschriften (zie ook 2.1.2.2), een gemeenschappelijk project van de Letterenfondsen en de Taalunie, werd deze site geüpdatet bij het verschijnen van nieuwe nummers. Door de bestelfunctie, voor zowel losse nummers als abonnementen, kunnen geïnteresseerde lezers alle tijdschriften gemakkelijk in handen krijgen.

3.6 Kunstenloket

Sinds de statutenwijziging en de daaruit volgende veranderde samenstelling van de Beheerraad en de Algemene Vergadering is de letterensector niet meer vertegenwoordigd in de beleidsstructuren van het Kunstenloket. Een gemiste kans om de letterenthemata te confronteren met de behoeften en ontwikkelingen van de andere kunstensectoren. Via informele contacten tracht het VFL mee te wegen op de programmatische keuzes van het Kunstenloket.

Het ontwikkelingstraject rond ondernemerschap voor auteurs zal verder worden uitgebouwd, en gevoed vanuit de resultaten van het lopende inkomensonderzoek van auteurs en vertalers.

37 Boek.be, VUV en VVB

Samen met de muzieksector is de boekensector binnen de kunstendisciplines het segment met de grootste rol voor de economische actoren. Als organisaties met een economische finaliteit spelen uitgeverijen, importeurs en boekhandels een belangrijke rol in de reproductie en de verspreiding van de literaire creaties en brengen materiaal en inhoud aan voor de werking van non-profit literaire organisaties en manifestaties. Het is dan ook logisch dat het VFL direct contact houdt met de koepelorganisatie van de boekensector Boek.be en de deelorganisaties voor uitgevers, de Vlaamse Uitgeversvereniging (VUV) en boekhandels, de Vereniging Vlaamse Boekverkoopers (VVB).

Als deelnemers aan het BoekenOverleg en als direct betrokkenen bij items als VEP, lees-, leen- en kooponderzoek boeken en culturele industrieën, zitten de economische boekenactoren en het VFL regelmatig samen rond de vergadertafel. Voor het project A-Boekhandels (zie ook 2 1 2 1) peilden het VFL en het VVB-secretariaat naar nieuwe behoeften en brachten de drempels voor extra activiteiten in de boekhandel in kaart. Na het opiniestuk over de bedreigingen van de Vlaamse boekhandels in *De Morgen* werkte de VFL-directeur actief mee aan het opmaken van het 'Masterplan Boekhandel' dat op 12 november werd bezorgd aan minister-president Kris Peeters.

Samen met de VUV diende het VFL een aanvraag in bij Flanders Investment & Trade (FIT) voor de ondersteuning van de buitenlandse beurzen in Angoulême, Londen en Bologna. (zie ook 3 12). De stand op de Frankfurter Buchmesse werd ook dit jaar gecoördineerd en deels gefinancierd door FIT. Het VFL heeft zijn eigen stand geïntegreerd in de collectieve stand om de uitstraling en de betrokkenheid vanuit cultuur en letteren duidelijk zichtbaar te maken.

Door deelname aan de Werkgroep Opleiding van Boek.be en de cyclus 'Introductie tot het boekenvak' aan de universiteit Antwerpen door de directeur werkt het VFL mee aan de professionalisering van de sector.

38 VAV

Het VFL lag mee aan de basis van de oprichting van de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) in juni 2008. Met de resultaten van een ruime navraag over de effectiviteit en de werking van de bestaande auteursverenigingen bij auteurs en vertalers ging een werkgroep onder leiding van Jos Geysels aan de slag om de contouren uit te tekenen van een nieuwe auteursvereniging. Gesteund door een grote groep auteurs startte de VAV in het najaar 2008 onder het voorzitterschap van Erik Vlaminck en de door de vergadering verkozen bestuursleden.

Van bij de start heeft het VFL zijn verantwoordelijkheid opgenomen en de werking financieel gesteund (zie ook projecten binnenland 2 1 2 4). Om de onafhankelijkheid te waarborgen is een convenant afgesloten dat vastlegt dat de financiële verantwoording geen aanleiding kan vormen om in te grijpen in de inhoudelijke werking. De inherente spanning tussen de VAV, als belangenbehartiger van auteurs en vertalers, en het VFL, als uitvoerder van het letterenbeleid, inclusief regelingen voor auteurs en vertalers, leidt in de praktijk absoluut niet tot immobilisme of ongelijkheid. Het tweemaandelijks overleg tussen de voorzitter en de stafmedewerker van de VAV en de voorzitter en de directeur van het VFL zijn constructieve bijeenkomsten waarin elke partij vrank en vrij haar argumenten verwoordt, verschillende visies met elkaar confronteert en zoekt naar wat hen verbindt, niet naar wat hen kan scheiden. Moeilijke thema's worden niet ontweken, maar oplossingsgericht aangepakt. Het VFL steunt de ambitie van het

VAV-bestuur om de werkmiddelen structureel te verankeren via een collectieve voorafname op leenrecht. Deze middelen zijn momenteel echter zo laag dat dit niet te verdedigen valt bij de auteurs.

Een belangrijk actiepunt in 2012 was de strijd tegen de verhoging van de bevrijdende roerende voorheffing van 15 % naar 25 %.

3.9 BoekenOverleg

Dit structureel overleg van organisaties* uit alle geledingen van de Vlaamse boekensector, opgericht in 2007 onder impuls van het VFL, ontwikkelt gemeenschappelijke standpunten tegenover het beleid, wisselt aandachtspunten uit waarmee de verschillende organisaties bezig zijn en zet ad hoc werkgroepen op rond strategische thema's. Het overleg werd in 2012 voorgezeten door Erik Vlaminck, voorzitter van de Vlaamse Auteursvereniging. Het secretariaat werd verzorgd door Stichting Lezen.

Het BoekenOverleg kwam zesmaal samen in 2012. Belangrijke vergaderthema's waren de werkplanning 2012, (toekomstige) samenstelling en werkvorm van het Overleg, voorbereiding en opvolging van de actiepunten.

De grote actiepunten in 2012 waren de Staat van het Boek (23.04), het overleg met minister Schauvliege (19.10) en het verweer tegen de verhoging van de bevrijdende roerende voorheffing van 15 % naar 25 %.

Het programma van de Staat van het Boek startte met TED-talks van verschillende actoren uit het veld die reflecteerden over hun meerwaarde in de toekomstige waardeketen van het boek. De afsluitende keynote-lezing van Dirk De Clippeleir had als titel: 'Lessen uit de teloorgang van de muziekindustrie'. Slotwoord was voor Erik Vlaminck, voorzitter van het BoekenOverleg. In zes sessies werden verschillende aspecten uit de actualiteit van de boekensector voorgesteld, becommentarieerd en bediscussieerd. Nieuw dit jaar was het Nederlandse luik van de Staat van het Boek.

De betrokkenheid van de meer dan 250 aanwezigen uit bibliotheken, de economische boekensector, literaire organisaties, de academische wereld, auteurs en vertalers, de erfgoedsector en de media die een staalkaart boden van alle boekbetrokkenen, toonde een concretisering van de groeiende synergie en samenwerking tussen de commerciële en de zuiver culturele spelers.

Het BoekenOverleg leverde de basisgegevens voor een voorstel van resolutie betreffende een actieplan voor de letteren in Vlaanderen. Op 26 oktober werd dit ingediend in het Vlaams Parlement door mevrouw Yamila Idrissi en de heren Philippe De Coene, Paul Delva, Lieven Dehandschutter en Bart Caron. De resolutie schetst de recente onderzoeken en beleidsinitiatieven binnen het letteren- en het ruimere cultuurveld, benoemt de uitdagingen en formuleert elf aanbevelingen voor alle facetten van het letteren- en boekenbeleid (institutioneel, ondersteunend, beleidsoverschrijdend, digitale ontwikkelingen, positie van de boekhandel, netwerk van openbare bibliotheken, noodzaak aan opleidingen, digitaal depot, federale thema's). Op 27 juni 2012 werd deze resolutie door het Vlaams Parlement aangenomen.

Het BoekenOverleg herstructureerde zich dit jaar middels de oprichting van een kerngroep en een forum. Leen Van Dijck werd als nieuwe voorzitter gekozen en het secretariaat verhuisde van Stichting Lezen terug naar het Vlaams Fonds voor de Letteren.

* deelnemers aan het BoekenOverleg:

Bibnet; Boek.be (vVB, vUV); Canon Cultuurcel; Letterenhuis; KANTL; LOCUS; Stichting Lezen Vlaanderen; Vlaamse Auteursvereniging; Vlaamse Erfgoedbibliotheek; Vlaams Fonds voor de Letteren; Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief en Documentatie.

3 10 Steunpuntenoverleg

Sinds 2008 neemt het vFL deel aan het maandelijks overleg van de Kunstensteunpunten. Hoewel het formeel geen steunpunt is, was het voor het vFL belangrijk om de letteren meer centraal in de kunstensector te brengen door aan dit overleg deel te nemen. De expertise en informatie over de dagelijkse werking van de steunpunten BAM, Muziekcentrum Vlaanderen, vTi en vAi zijn voor de vFL-directeur een belangrijke impuls om de letterensector te analyseren en te voeden.

De thema's waar gemeenschappelijk aan wordt gewerkt (een internationaal kunstenbeleid, e-cultuur, een maatschappelijk draagvlak voor de kunsten, de coördinatie en implementatie van onderzoeken) zijn ook voor het vFL belangrijke aandachtspunten. Voor het vFL spelen deze aandachtspunten weliswaar in een andere kunstomgeving met specifieke sectoreigenschappen en moeten ze ingevuld worden vanuit een andere rol in het veld.

Voor de internationale dimensie vult het vFL het letterenluik in van de Art Flanders website en de elektronische nieuwsbrief, beide opgezet door de Kunstensteunpunten. In 2012 werd er ook regelmatig overlegd met Cultuurnet om tot een uitgebreide samenwerking te komen.

De kunstensteunpunten nemen ook deel aan het ACCE-overleg dat de brug tussen cultuur en educatief werk wil versterken.

De inkorting op de werkingsmiddelen van de Kunstensteunpunten is de aanleiding om hun eigen functie te herdefiniëren en te onderzoeken welke opdrachten eventueel gezamenlijk ingevuld kunnen worden.

3 11 Stichting Lezen

Het Vlaams Fonds voor de Letteren en Stichting Lezen werken op vraag van minister van Cultuur Joke Schauvliege gezamenlijk en ieder vanuit hun eigen expertise aan het grotere plan voor een geïntegreerd letterenbeleid. Dit gebeurt conform de gemeenschappelijke paragraaf opgenomen in de beheersovereenkomst van beide organisaties met de overheid. Gedurende voorjaar en zomer 2012 werkte een gemeenschappelijke werkgroep van beide organisaties aan een nota en plan in een viertal sessies. Een voorlopige versie daarvan werd besproken op twee ronde tafels in juni 2012 met alle belangrijke partners uit het boeken- en letterenveld (vAV, vUV, Boek.be, onderwijs, bibliotheken en welzijn) en op basis van hun input werd het plan verder bijgestuurd.

In die nota beschrijven Stichting Lezen Vlaanderen en het Vlaams Fonds voor de Letteren hun respectievelijke missies, sommen ze op op welke duidelijke reeks doelstellingen hun rol gebaseerd is, overdenken ze op welke manier ze hun missie en doelstellingen realiseren en onderzoeken tenslotte waar ze complementair aan elkaar zijn en elkaar wederzijds kunnen versterken.

Die nota werd formeel goedgekeurd door de Raden van Bestuur van beide organisaties en bevat verder ook vijf duidelijke prioritaire actiepunten voor de periode 2012 tot en met 2015. Die punten zijn:

- 1 Armoedebestrijding
- 2 Interculturaliseren
- 3 Gedichtendag
- 4 Internationale samenwerking
- 5 Toekomstproject: het 'huis van de letteren'

Ten slotte gaat de structurele omkadering van dit plan ook nader in op de budgetlijn 'leesbevordering' van het Participatiedecreet. Deze budgetlijn wordt vandaag nog opgevolgd door het departement CJSM. De Stichting Lezen en het VFL kwamen overeen om die budgetlijn toe te voegen aan de subsidielijnen van het VFL. De budgetlijn wordt toevertrouwd aan een Adviescommissie Leesbevordering met een paritaire samenstelling van experts leesbevordering en experts uit het letterenveld. De normale methodiek en systematiek van subsidieaanvraag en -toekenning wordt voor deze middelen toegepast, zoals die ook geldt voor de andere subsidieregelingen binnen het VFL. Stichting Lezen en het VFL stellen gezamenlijk een volledig uitgewerkt reglement op te stellen vóór eind 2013.

Het VFL en SL beslissen gezamenlijk over duidelijke inhoudelijke lijnen voor de toekenning van die middelen en houden daarbij uitdrukkelijk rekening met de criteria en beleidslijnen van het Participatiedecreet én met die van het geïntegreerd letterenbeleid. Bij de toekenning van die middelen aan derde organisaties zal de aandacht in de eerste plaats gaan naar projecten ter bevordering van interculturaliteit en ter bestrijding van armoede.

Het inhoudelijk plan en de structurele omkadering werd door de minister van Cultuur goedgekeurd in het najaar van 2012. In de loop van 2013 zal dit leiden tot een bijkomende annex over 'leesbevordering en geïntegreerd letterenbeleid' aan de beheersovereenkomsten van beide organisaties.

3 12 Flanders Investment and Trade

Zoals de afgelopen drie jaar het geval was, diende het VFL ook in 2012 samen met de Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV) een subsidieaanvraag in bij Flanders Investment and Trade voor de ondersteuning van de buitenlandse beurzen in Angoulême, Londen en Bologna. Het VFL en de VUV versterken daar elkaar, ieder vanuit zijn rol. Het VFL concentreert zich vanuit een marktcorrigerende invalshoek op vertalingen van literair en cultureel waardevolle maar economisch moeilijk verkoopbare titels van Vlaamse auteurs. De VUV ondersteunt als werkgeversorganisatie de export van haar leden-uitgevers vanuit een economische logica. Die verschillende finaliteit belet niet om samen een collectieve stand op te zetten en literatuur uit Vlaanderen internationaal te presenteren en te promoten. FIT heeft een principiële toezegging gedaan voor de ondersteuning van de vier beurzen van ongeveer 95.000 euro, waarvan één vierde naar het VFL zou terugvloeien.

De stand op de Frankfurter Buchmesse werd voor de tweede keer gecoördineerd en deels gefinancierd vanuit FIT. Het VFL had een plaats in de collectieve stand om de uitstraling en de betrokkenheid vanuit cultuur en letteren duidelijk zichtbaar te maken.

FINANZIELL OVERZICHT

4.1 Jaarrekening 2012 (balans en resultatenrekening)

Het Vlaams Fonds voor de Letteren voert een bedrijfseconomische boekhouding en beantwoordt daarmee aan de verplichtingen onder artikel 13 paragraaf 4 (Titel 111: Toezicht) van onze beheersovereenkomst met de Vlaamse Overheid.

Sinds 2008 hebben instructies m.b.t. de boekhoudkundige verwerking tot een aantal correctieboekingen geleid die op één belangrijk punt afwijken van een normale bedrijfseconomische jaarrekening. In de bedrijfseconomische jaarrekening worden de subsidiebeslissingen normaliter meegenomen op het moment van toekenning. In de context van het VFL mogen ze slechts worden meegenomen op het ogenblik van de effectieve uitbetaling. Enige duiding is nodig om de horizontale vergelijking tussen de boekjaren juist te kunnen interpreteren.

De continuïteit van de boekhoudkundige verwerking en rapportering werd ingrijpend gewijzigd door de in 2009 door het Rekenhof verstrekte instructies in een brief (dd. 20 januari 2009) aan de toenmalige Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Financiën en Begroting Dhr. Van Mechelen. In die brief werden o.a. de tot dan toe gehanteerde toerekeningsregels grondig gewijzigd. Daarnaast heeft het nieuwe Rekendecreet, dat sinds 1 januari 2012 in voege is, eveneens aanleiding gegeven tot eenmalige correctieboekingen. Daarmee hoopt het VFL opnieuw een solide basis gevormd te hebben voor een duurzame rapportering naar vorm en inhoud.

Historiek van de wijzigingen in de regelgeving met betrekking tot boekhoudkundige verwerking

Tot het boekjaar 2008 werden subsidietoekenningen volgens het bedrijfseconomische ‘matching principe’ integraal toegerekend aan het boekjaar waarin het engagement werd genomen en dat ongeacht het boekjaar waarin dat engagement effectief werd uitbetaald. Er verloopt immers vaak enige tijd tussen het toekennen van subsidies en het uitbetalen ervan na het vervullen van de nodige formaliteiten door de ontvanger, zeker voor onze buitenlandwerking waar het vaak om vertaalsubsidies en productiesubsidies aan buitenlandse uitgevers gaat. Na 2008 dient het VFL het nog niet uitbetaalde gedeelte op subsidietoekenningen volgens de instructies van het Rekenhof in de hierboven vermelde brief volledig over te dragen naar een volgend boekjaar.

De nieuw aangegane engagementen voor subsidies en projecten in het boekjaar worden nog steeds integraal opgenomen in de respectieve 48110-schuldenrekeningen. Per 31 december wordt het nog niet uitbetaalde gedeelte op deze verplichtingen in het lopende boekjaar in een globale boeking op balansniveau overgedragen naar het volgende boekjaar via de overgangsrekening ‘490100 over te dragen subsidieregelingen’.

In de 640-kostenrekeningen van de resultatenrekening van het lopende boekjaar wordt enkel het reeds uitbetaalde deel van de subsidiebeslissingen en projecten opgenomen. Door deze werkwijze blijft wel het inzicht bestaan in de nieuw aangegane verplichtingen enerzijds (schuldenrekeningen), anderzijds wordt duidelijk welk gedeelte als kosten ten laste valt van het lopende boekjaar, en welk gedeelte in kosten zal worden genomen de volgende jaren bij effectieve uitbetaling omdat dan ook aan de subsidievoorwaarden en -verplichting is voldaan.

Naast de gewijzigde instructies door het Rekenhof heeft ook de introductie van het nieuwe Rekendecreet (sedert 1 januari 2012) tot eenmalige correcties geleid aangezien de overflow gedetailleerd moet worden berekend i.p.v. pro rata of procentueel zoals in het verleden. Naar aanleiding daarvan werd de betalingskalender van de aangegane subsidietoekenningen nauwkeurig vastgelegd.

Boekjaar 2012: introductie van het Rekendecreet met berekening van de overflow

In de balans van 2012 worden alle nog uit te betalen subsidie-engagementen in één bedrag opgenomen onder de overlopende rekening van het actief 490100 *over te dragen subsidieregelingen* voor een bedrag van 596.370,61 euro.

De strikte toepassing van de overflowberekening heeft in 2012 tot een substantiële stijging van de overgedragen betalingsverplichtingen geleid t.o.v. 2011 en dat met 213.816,36 euro. Die correctieboeking beïnvloedt het resultaat tijdelijk positief in 2012 en brengt de over te dragen winst op 247.170,94 euro.

De totale overgedragen betalingsverplichtingen samen bedragen nu in totaal 596.370,61 euro. De opsplitsing van de verwachte betaalkalender (volledig onderbouwd door schriftelijk toegezegde subsidiebeslissingen voor binnen- en buitenland) is bij de jaarafsluiting nu: 465.092 euro in 2013, 67.675 euro in 2014 en 63.604 euro in 2015.

Zoals hierboven uitgelegd is dit het gevolg van de instructies van het Rekenhof en de principes van het nieuwe rekendecreet en is dit enkel het verplaatsen van het betalingsengagement naar een volgend boekjaar, waar het dan wel op het boekhoudkundig resultaat zal wegen. Mocht het VFL de klassieke bedrijfseconomische boekhouding onverkort hebben toegepast zoals in het verleden, dan zou dat voor 2012 een bescheiden batig saldo van 33.354,58 euro opgeleverd hebben.

4.1.1 Resultatenrekening 2012

4.1.1.1 Opbrengsten

Operationele opbrengsten

+ 3.760.000	dotatie 2012
+ 90.209	co-financiering Nederlands Letterenfonds werk- en projectbeurzen
+ 16.500	geormerkt mecenaat
+ 6.033	standgelden Beijing Book Fair (Lannoo en Clavis)
+ 3.600	teruggevorderde productiesubsidies
+ 1.850	terugbetaalde kosten project Angoulême
+ 3.558	overige opbrengsten

.....
Totaal: € 3.881.750,49
.....

4.1.2 Kosten

	2012	2011	2010
— 2.1. Subsidies	2.426.254	2.726.181	2.762.090
Projecten	135.223	145.262	256.991
— 2.2. Werkingskosten	1.079.999	1.048.825	1.011.288
- personeel	770.728	755.97	725.457
- huisvesting	73.338	73.662	73.046
- administratie, bestuur	110.354	110.685	107.186
- ICT	43.368	18.888	22.897
- communicatie	36.491	33.964	45.842
- overige	45.72	55.656	36.86
— 2.3. Overige kosten	55.966	112.617	32.396
- afschrijvingen	55.966	49.117	32.352
- voorraadwijziging	0	0	44
- voorzieningen	0	63.500	0
Totaal operationele kosten	3.697.442	4.032.885	4.062.765
Operationeel resultaat	247.807	-32.300	-55.065
- financiële opbrengsten	134	204	182
- financiële kosten	-770	-732	-493
- uitzonderlijke kosten	0	0	
Over te dragen subsidieregeling	213.816	22.050	19.600
Resultaat van het boekjaar	247.171	-10.778	-35.774

4.1.3 Toelichting jaarrekening 2012 en vergelijking met 2011

Opbrengsten:

- Dotatie: 16.000 euro lager dan in 2011 omwille van besparingsoperatie Vlaamse Overheid.
- Betalingen door het Nederlands Letterenfonds voor de co-financiering van door beide fondsen toegekende werkbeurzen voor auteurs en projectbeurzen voor vertalers is 90.209 euro of een daling met 22.249 euro t.o.v. 2011. Het bedrag van de co-financiering wisselt elk jaar en is afhankelijk van welke auteurs aanvragen bij beide fondsen en eveneens in verband met welke projecten. Door de nieuwe regeling van de werkbeurzen (voortaan aanvragen op basis van woonplaats) is dit een uitdovende opbrengst.
- Geormerkt mecenaat in het kader van vertalingen van *Congo* (David Van Reybrouck): een gedeelte van het mecenaat (16.500 euro) werd gebruikt voor de Duitse, Deense en Zweedse vertalingen.
- Naar aanleiding van onze aanwezigheid op de Beijing International Book Fair hebben we ook gezamenlijke standruimte geregeld voor Lannoo en Clavis, die dat achteraf aan ons hebben terugbetaald: opbrengst 6.033 euro.
- Terugvorderingen in het kader van subsidiedossiers: 3.600 euro.

Kosten:

- Stijging van de werkingskosten t.o.v. 2011 met 31.174 euro. Deze stijging situeert zich enerzijds bij de personeelskosten (+ 15.000 euro) omwille van het ontslag van een senior stafmedewerker (ontslagvergoeding was het wettelijk equivalent van 1 jaarloon) en een toename met 24.480 euro (t.o.v. 2011) bij ICT omwille van het feit dat de kostprijs van AXI computer software nu voor het eerste volledige jaar in de boekhouding wordt meegenomen.
- De uitbetaalde subsidies in 2012 lagen 299.927 euro lager dan in 2011, maar de over te dragen subsidies (toegekend in 2012, maar slechts te betalen in 2013 of later) zijn met een totaal bedrag van 213.816 euro wel gestegen met 191.766 euro. Dit aanzienlijke verschil is het gevolg van de timing van de dossiers en ook de hoogte van de uitzonderlijke opbrengsten en correctieboekingen van 2011.
- De projecten bedragen met 135.223 euro zo'n 10.000 euro minder dan vorig jaar en dat is uitsluitend te wijten aan het feit dat het 'Ken je burens'-project in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds in 2012 niet heeft plaatsgevonden. In 2013 zullen we het echter opnieuw organiseren.
- Afschrijvingen: t.o.v. 2011 licht gestegen met 6.849 euro omwille van gestegen investeringen in software (AXI Databank).

Resultaat:

De stijging van de overgedragen betalingsverplichtingen einde 2012 t.o.v. 2011 met 213.816,36 euro levert in het boekjaar (resultatenrekening 2012) een positief (boekhoudkundig) resultaat op van 247.170,94 euro.

Zoals hierboven gesteld is het positief resultaat toe te schrijven aan een gedetailleerde berekening van de betaalkalender en de gewijzigde instructies m.b.t. de te hanteren toerekeningsregels. Bij ongewijzigde instructies zou dat een positief resultaat van 33.354,58 euro hebben opgeleverd.

Besluit van het VFL-bestuur (vergadering van 6 maart 2013)

Het bestuur neemt kennis van de jaarcijfers 2012 en de toelichting bij de cijfers, en neemt nota van de consequenties van de specifieke boekingswijze van het niet uitbetaalde deel van de subsidiebeslissingen 2012 en vorige jaren en de nieuwe engagementen 2012 en het effect daarvan op het resultaat.

Het bestuur neemt verder nota van het officiële verslag van commissaris Nikolas Vandelanotte (Vandelanotte Bedrijfsrevisoren CVBA) over de jaarrapportering over het boekjaar afgesloten op 31/12/2012. Deze verklaring over de jaarrapportering werd afgeleverd 'zonder voorbehoud' en bevat de volgende conclusie:

“Naar ons oordeel geeft de jaarrapportering afgesloten op 31/12/2012 een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de 'VOI', in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.”

De Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds voor de Letteren keurt de balans- en resultatenrekening goed met een positief resultaat over 2012 van 247.170,94 euro.

Het bestuur beslist om het positieve resultaat van 247.170,94 euro van het boekjaar 2012 toe te voegen aan het overgedragen (negatief) resultaat uit het verleden, waardoor het te verwerken verliessaldo van 168.451,97 euro uit het verleden verdwijnt.

Het aldus te bestemmen resterende winstsaldo van 78.718,97 euro wordt als volgt opgenomen op de balans: 75.000 euro wordt toegevoegd aan het eigen vermogen onder de bestemde reserves en 3.718,97 euro wordt toegevoegd als over te dragen winst.

Het overgedragen resultaat bedraagt einde 2012 dan 3.718,97 euro.

4.2 Balans per 31.12.2012 en toelichting

4.2.1 Balans per 31.12.2012 (na bestemming resultaat)

	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2010
Activa			
<i>Vaste activa</i>	134.492,58	161.610,94	166.424,25
II. Immateriële vaste activa	35.044,39	64.070,30	49.480,85
III. Materiële vaste activa	85.401,20	85.690,30	105.260,31
B. Installaties, machines en uitrusting		828,99	
C. Meubilair en rollend materieel	38.414,75	36.509,02	53.055,21
E. Overige materiële vaste activa	46.157,46	49.181,28	52.205,10
IV. Financiële vaste activa	14.046,99	11.850,34	11.683,09
<i>Vlottende activa</i>	723.501,51	402.453,98	542.963,68
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	4.042,28	2.500,00	177.921,50
A. Handelsvorderingen	4.042,28	2.500,00	7.009,00
B. Overige vorderingen			170.912,50
IX. Liquide middelen	127.370,69	5.986,62	7.068,80
X. Overlopende rekeningen	592.088,54	393.967,36	357.973,38
Totaal der activa	857.994,09	564.064,92	709.387,93
	31/12/2012	31/12/2011	31/12/2010
Passiva			
<i>Eigen vermogen</i>	99.718,97	(130.951,97)	(157.674,09)
IV. Reserves	75.000,00		
D. Beschikbare reserves	75.000,00		
V. Overgedragen winst (verlies)(+)/(-)	3.718,97	(168.451,97)	(157.674,09)
VI. Kapitaalsubsidies	21.000,00	37.500,00	
VII. Voorzieningen en uitgestelde belastingen		63.500,00	
A. Voorzieningen voor risico's en kosten		63.500,00	
<i>Schulden</i>	758.275,12	631.516,89	867.062,02
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	758.275,12	631.516,89	835.912,02
B. Financiële schulden		37.964,53	261.544,03
1. Kredietinstellingen		37.964,53	261.544,03

C. Handelsschulden	32.392,39	15.821,31	39.233,66
1. Leveranciers	32.392,39	15.821,31	39.233,66
E. Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	129.512,1	125.224,99	96.856,13
1. Belastingen	26.682,54	27.390,25	17.552,50
2. Bezoldigingen en sociale lasten	102.829,58	97.834,74	79.303,63
F. Overige schulden	596.370,61	452.506,06	438.278,20
X. Overlopende rekeningen			31.150,00
Totaal der passiva	857.994,09	564.064,92	709.387,93

4.2.2 Toelichting

Activa

- Dalende immateriële vaste activa: door langer gebruik van afgeschreven software (investering van 3 jaar geleden) daalt deze post substantieel.
- Materiële vaste activa: aankoop van nieuw fotokopietoestel en vervanging afgeschreven computers.
- Liquide middelen: de dotatie van de Vlaamse Overheid werd volledig uitbetaald voor eind december 2012, waardoor er een positief saldo van 124.500 euro op onze bankrekening stond.
- Overlopende rekeningen:
 - De over te dragen kosten dalen in 2012 naar 20.022,04 euro t.o.v. 35.717,22 euro vorig jaar
 - De over te dragen subsidieregeling stijgt met 213.816,36 euro naar 572.066,50 euro.

Passiva

- Vanuit het positief boekhoudkundig resultaat worden 75.000 euro geboekt op de post 1331 van bestemde reserves voor doeleinden in 2013 en volgende jaren.
- Het boekjaar (resultaatsrekening) wordt afgesloten met een positief resultaat van 3.718,97 euro (post 140100): resultaat van het boekjaar.
- Bij overige dotaties (post 151000): een bestemde reserve opgebouwd vanuit een geormerkt mecenaat (daling met 16.500 euro t.o.v. 2011).
- Het negatief eigen vermogen dat in 2011 werd vastgesteld op -130.952 euro werd door het boekhoudkundig resultaat en de bestemde reserves omgebogen in een positief eigen vermogen van 99.718,97 euro.
- Er was geen financiële schuld (negatief banksaldo) tegenover 37.964 euro in 2011.
- De handelsschulden stegen van 15.821,31 euro in 2011 naar 32.392 euro in 2012.
- Overige schulden stegen van 452.506,06 euro in 2011 naar 596.370,61 euro in 2012, maar dat is uitsluitend te wijten aan de verwachte uitbetalingen in 2013 en volgende jaren in verband met de overgedragen subsidieregeling (zie hoger).

4.3 Overzicht van de subsidietoezeggingen naar hoofdgroepen

	2012	2011	2010
Binnenland			
Werkbeurzen auteurs (na co-financiering en aftopping)	808.409	755.357	740.999
Werkbeurzen stripauteurs (na aftopping)	110.651	135.039	122.400
Stimuleringsbeurzen auteurs	31.000	33.500	32.500
Biografiebeurzen	120.000	83.000	65.200
Projectbeurzen vertalers	34.959	71.523	81.817
Stimuleringsbeurzen vertalers	2.350	9.670	9.984
Reisbeurzen auteurs/vertalers	4.230	2.374	2.961
Literaire Tijdschriften	226.000	255.500	262.000
Productiesubsidies	30.912	29.800	42.075
Literaire Organisaties	472.000	557.000	556.500
Literaire Manifestaties	132.323	125.000	194.400
Deskundigheidsbevordering	8.548	14.353	8.002
Digitalisering	4.000	35.900	32.500
Productiesubsidies strips	23.700	7.500	20.800
Stripmanifestaties	5.500	4.000	2.000
Oeuvre regeling	60.000	60.000	60.000
Boekhandelsregeling	42.716	60.826	40.722
Buitenland			
Vertaalsubsidies	149.620	158.689	169.518
Productiesubsidies	4.955	8.405	15.680
Prentenboeken/strips	49.917	49.125	52.095
Auteursbezoeken	16.030	18.726	26.936
Vertalersprijzen	12.070	10.756	9.757
10 Books	5.646	7.532	3.376
Auteursfiches	9.637	6.230	9.498
Vakbeurzen (Bologna, Londen, Frankfurt)	37.915	35.046	32.917
Beoordeelaars vertalingen	3.659	5.801	2.676
Werkingskosten	3.600	4.639	2.402
Publishers Tour	6.193	5.205	30.437
Angoulême	42.649	20.693	56.011
Poetry International Web	4.019	2.324	5.108
Lyrikline	1.113	695	1.766
Vertalershuis Antwerpen	58.021	51.964	49.711
Documentatie	586	593	285

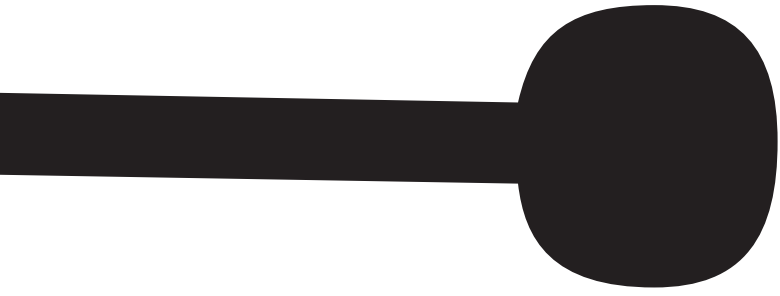
Projecten 2012 Binnenland

Vlaamse Auteursvereniging	€ 42.000
Gedichtendagessay	€ 9.704
Externe beoordeelaars vertaling (binnenland)	€ 4.382
Steunaankopen literaire tijdschriften	€ 1.684

Projecten 2012 Buitenland

China: internationale boekenbeurs Beijing	€ 22.430
Vorbereiding gastlandschap Frankfurter Buchmesse	€ 2.353

**BEGHIDEN
INHERING
WERKING**

5.1 ICT auteurslezingen

Vanaf 1 januari 2013 worden de auteurslezingen gesubsidieerd door het VFL en niet langer door Stichting Lezen. Stichting Lezen liet een systeem ontwikkelen voor het aanvragen en opvolgen van deze subsidievorm. Het bestaande systeem is echter verouderd. Het VFL deed daarom in 2012 een vooronderzoek naar een gepaste toepassing om het online aanvraagstelsel verder te optimaliseren en een vlotte dossieropvolging, gelinkt aan het huidige dossierbeheersysteem van het VFL te garanderen. In de loop van 2013 zal dit nieuwe systeem geïmplementeerd worden. Naast een nieuwe gebruiksvriendelijke website en een koppeling met het bestaande dossierbeheersysteem, zal ook de boekhouding en betaling met betrekking tot de auteurslezingen deels geautomatiseerd worden.

5.2 Interne studiepunten

Actualisering subsidiereglementen 2013

De VFL-subsidiereglementen worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. In de zomer van 2012 werden de subsidiereglementen voor 2013 voorbereid. De belangrijkste wijziging voor 2013 betreft het reglement werkbeurzen voor literaire auteurs. Omwille van beleidswijzigingen in Nederland, werd ervoor geopteerd om niet langer te werken met een dubbele aanvraagmogelijkheid en het principe van de cofinanciering. Vanaf 2013 zullen enkel auteurs met een woonplaats in België een werkbeurs kunnen aanvragen bij het VFL.

Ook het meerjarige subsidiereglement voor literaire organisaties (2013–2015) werd grondig herschreven. Aan de organisaties wordt gevraagd om aan te geven welke van de volgende functies zij vervullen:

- creatie en ontwikkeling: het stimuleren van de creatie van nieuwe literaire producten;
- presentatie en spreiding: het presenteren en verspreiden van literaire producten;
- reflectie en experiment: ruimte bieden voor literaire experimenten en discussies over literatuur, en kruisbestuivingen met andere kunsten stimuleren;
- informatie en documentatie: informatie over literatuur of een bepaald segment van het literaire veld inventariseren en ontsluiten voor een duidelijk omliggende doelgroep, met uitzondering van erfgoedprojecten;
- dienstverlening: inhoudelijke, zakelijke, juridische en organisatorische ondersteuning verlenen aan auteurs en literaire intermediairen.

De commissie kent aan de verschillende functies criteria toe die in rekening worden gebracht bij de beoordeling van de aanvraagdossiers. Met de literaire organisaties zullen beheersovereenkomsten voor de periode 2013–2015 afgesloten worden.

Ook het reglement voor literaire manifestaties en stripmanifestaties werd gewijzigd. Reeds voor hun werking betoelagde organisaties (bv. cultuurcentra, bibliotheken, kunstencentra, tijdschriften, ...) konden binnen deze regeling ook een aanvraag indienen, voor experimentele/vernieuwende literaire projecten die de reguliere gesubsidieerde werking overstegen. Op advies van het Rekenhof is vorig jaar reeds beslist dat deze formulering wordt aangepast: “Reeds voor hun

werking betoelaagde organisaties (bv. cultuurcentra, bibliotheken, kunstencentra, tijdschriften, ...) kunnen enkel een aanvraag indienen indien de structurele subsidie die zij van de Vlaamse overheid ontvangen (bv. in het kader van het Kunstendecreet of via de VFL-subsidieregelingen) lager is dan 300.000 euro. Als aan deze voorwaarde voldaan is kan enkel subsidie aangevraagd worden voor experimentele / vernieuwende literaire projecten die geen deel uitmaken van de reguliere gesubsidieerde werking.” Daarnaast werd aandacht voor interculturaliteit en armoedebestrijding ingeschreven in het reglement, evenals aandacht voor kwetsbare genres: poëzie, essay, toneelliteratuur en vertalingen.

Voor de vertaalsubsidie voor theaterteksten geldt ook de regel dat Vlaamse theatergezelschappen met een structurele subsidie van meer dan 300.000 euro niet langer in aanmerking komen voor deze regeling.

Het VFL besliste ook om vanaf 1 januari 2012 vertaalsubsidies en productiesubsidies aan buitenlandse uitgevers en voor alle genres pas uit te betalen na de publicatie van de ondersteunde vertaling en het voorleggen van een bewijs van betaling van de vertaler, eventueel aangevuld met facturen om druk- en andere kosten te bewijzen.

Tot nu werd bij de goedkeuring van een aanvraag een voorschot van 50 % betaald, en het resterende bedrag bij het ontvangen van de boeken. Een voorschot blijft nog altijd mogelijk, maar enkel in heel uitzonderlijke gevallen en om dringende redenen. Ook het verplicht voorleggen van betaalbewijzen en facturen is nieuw.

Deze maatregelen maken de procedure voor het VFL-secretariaat arbeidsintensiever, maar zijn in eerste instantie ingevoerd om de vertalers uit het Nederlands beter te beschermen. Door de betaalbewijzen aan de vertalers op te vragen, wil het VFL misbruiken tegengaan, waarbij subsidiegeld dat bestemd is voor de vertaler soms verdwijnt in de zakken van de uitgever. Zo bedraagt een vertaalsubsidie in de meeste gevallen 60 % van de totale vertaalkosten. In het verleden ontving een vertaler de resterende 40 % al eens niet. De extra ingebouwde controle maakt dat nu zo goed als onmogelijk.

Daarnaast waren er nog een aantal kleinere wijzigingen:

— Auteursgenootschappen:

De ondersteuning bestaat uit een basissubsidie van 750 euro en eventueel een aanvullende subsidie. Tot en met 2012 kon de aanvullende subsidie 750, 1.500 of 3.000 euro bedragen. In het reglement voor 2013 wordt dit flexibeler geformuleerd, namelijk “maximaal 3.000 euro”.

— Reisbeurzen voor auteurs en vertalers:

In navolging van het werkbeurzenreglement wordt opgenomen dat de auteur een woonplaats in België moet hebben. Auteurs met een woonplaats in Nederland kunnen een reisbeurs aanvragen bij het Nederlands Letterenfonds.

Wegens het beperkte subsidiebudget blijft een reisbeurs in 2013 geplafonneerd tot maximaal 500 euro. Een auteur of vertaler kan per kalenderjaar in totaal voor maximaal 1.000 euro aan reisbeurzen ontvangen.

— Werkbeurzen stripauteurs:

De professionaliteitscriteria voor de uitgeverij waarbij het stripwerk verschijnt, worden iets duidelijker omschreven.

De mogelijkheid van een stripmentoraat, waarbij een (beginnende) auteur bij het maken van een album begeleid wordt door een ervaren auteur, is niet meer voorbehouden aan startbeurzen, maar aan alle stripwerkbeurzen.

De realiteit leert dat jong Vlaams striptalent soms eerder publicatiekansen kan vinden in buiten- dan in binnenland. Het subsidiereglement blijft stipuleren dat het werk van de stripauteur bij voorkeur oorspronkelijk Nederlandstalig is en in ons taalgebied gepubliceerd en verspreid wordt.

— Stimuleringsbeurzen voor debuterende literaire auteurs:

Dit reglement werd aangepast aan de principes van het reglement werkbeurzen literaire auteurs: Auteurs van Nederlandstalig literair werk met een woonplaats in België wier literaire debuut is verschenen tussen 1 januari 2011 en 1 juli 2013, kunnen een stimuleringsbeurs aanvragen. Auteurs met een woonplaats in Nederland dienen een beursaanvraag in bij het Nederlands Letterenfonds. Een beursaanvraag voor een literair project kan slechts bij één van beide Fondsen worden ingediend.

— Productiesubsidies voor uitgevers van literair werk en strips:

Het reglement werd beter afgestemd met het Nederlands Letterenfonds. Op initiatief van het VFL kiest ook het Nederlands Letterenfonds ervoor om de woonplaats van de auteur als onderscheidend element te gebruiken, en niet de vestigingsplaats van de uitgeverij. Uitgevers van auteurs met een woonplaats in België kunnen dus een productiesubsidie aanvragen bij het VFL, uitgevers van auteurs met een woonplaats in Nederland bij het Nederlands Letterenfonds.

— Auteursbezoeken naar het buitenland:

Het reglement werd verfijnd, en per genre werden de criteria lichtjes aangepast. Zo kunnen illustratoren en stripauteurs naar het buitenland reizen met steun van het VFL als een festival een tentoonstelling van hen programmeert. Een boek vertaald in de taal van het land waarheen ze reizen is een troef, maar niet langer een bindende voorwaarde. Ook voor poëzie is een vertaalde bundel een belangrijke troef, maar een aantal vertaalde gedichten volstaan ook om in aanmerking te komen voor auteursbezoeken aan het buitenland.

5 3 Stages en onderzoeksprojecten

5 3 1 Zihan Tang – Onderzoeksproject (De Chinese literaire markt)

Zihan Tang startte zijn stage op de buitenlandafdeling van het VFL in november 2011. De stage werd afgerond in de zomer van 2012. Zihan volgde de opleiding Culturele Studies aan de K.U. Leuven en onderzocht voor het VFL de literaire economie van de Chinese markt. In zijn thesis beschreef hij de evoluties in het Chinese boekenwezen en werkte hij een methodiek gericht op de bevordering van interculturele relaties uit.

Net als bij een eerder onderzoeksproject naar de Spaanstalige literaire markt, maakte Zihan een informatiefiche met daarin onder meer een situationele schets (inwonersaantal, analfabetisme, politieke en culturele bijzonderheden...), de kenmerken van de boekenmarkt in mainland China, Taiwan en Hong Kong, en de belangrijkste Chinese literaire uitgevers.

Dit onderzoek past in een grootschalig project van het VFL om informatie te verzamelen en te analyseren over de literaire markten in nieuwe focuslanden. Op basis hiervan leert het VFL de specificiteit van een literaire markt in kwestie kennen, en kan de buitenlandwerking daarop afgesteld worden.

5 3 2 Daria Shmitko – Onderzoeksproject (De Russische literaire markt) en stage vormgeving

In datzelfde project paste ook (deels) de stage van Daria Shmitko, een Russische studente die in het Italiaanse Urbino woont en grafische vormgeving studeert. Haar stage begon in juni 2012, begin december 2012 diende ze haar werkstuk over de Russische literaire markt in.

De analyse van de Russische literaire markt die Daria maakte is bijzonder interessant voor het buitenlandbeleid van het VFL. Er staan heel bruikbare informatie en statistieken in, een duidelijk overzicht én analyse van alle Russische uitgeverij, beurzen, prijzen, vertaalorganisaties, festivals, enzovoort.

Daarnaast maakte Daria zich tijdens haar stage erg nuttig als vormgeefster en verzorgde het design van:

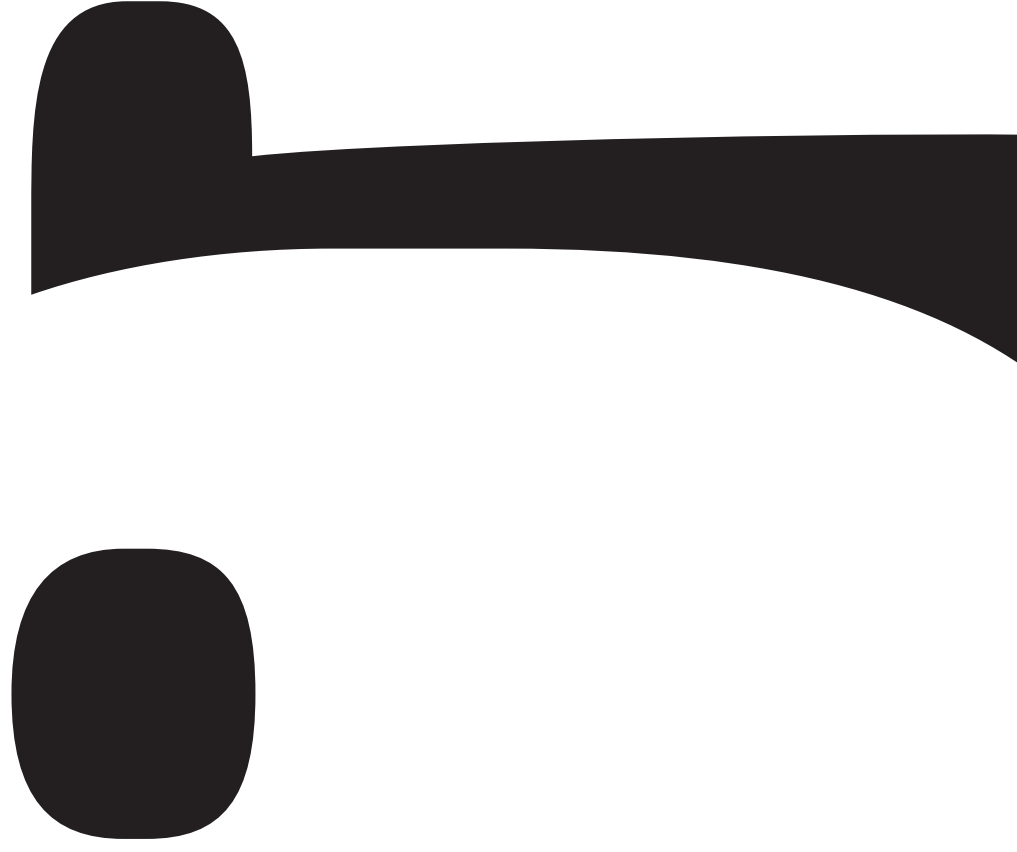
- de krant ‘News & Views’ voor Frankfurt (zie 6 3 8);
- een visual op de stand van het VFL in Frankfurt, op basis van een foto van Andy Huysmans;
- het draagtasje dat het VFL als gadget in Frankfurt verspreidde, met dezelfde foto;
- een banner voor een verkoopstand op het stripfestival in Helsinki, waar België gastland was (zie 2 2 2 9).

5 3 3 Silke Van Vlasselaer – Vervolledigen vertalingendatabank

Van eind 2011 tot maart 2012 liep Silke Van Vlasselaer vrijwillig stage bij het VFL. Ze vervolledigde daarbij de gezamenlijke vertalingendatabank van het VFL met het Nederlands Letterenfonds, door actief op zoek te gaan naar ontbrekende vertalingen van Vlaamse auteurs, illustratoren en stripauteurs.

Mét resultaat: Meer dan 500 vertalingen van kinder- en jeugdboeken werden toegevoegd aan de databank, 14 stripvertalingen, 40 prozavertalingen, zowel fictie als non-fictie, vaak in tijdschriften, 47 poëzievertalingen, vooral in tijdschriften en bloemlezingen en enkele toneelvertalingen. Daarnaast formuleerde Silke nog een aantal pijnpunten in de databank en enkele waardevolle tips en mogelijkheden voor de toekomst.

COMMUNICATIVE

6.1 Website

Op de VFL-website verschenen ook in 2012 regelmatig VFL-gerelateerde nieuwsberichten, was er informatie beschikbaar over de VFL-subsidieregelingen en over het VFL in het algemeen, werden er literaire evenementen aangekondigd en werd er regelmatig gerapporteerd over subsidietoekenningen en boeken die gerealiseerd werden met de steun van het VFL. In een apart buitenlandluik, dat in het Nederlands en in het Engels beschikbaar is, werd onder andere bericht over vertalingen uit het Nederlands en buitenlandacties van het VFL.

Eind 2012 werd de website geherstructureerd: de opdeling tussen een buitenlandluik en een binnenlandluik werd daardoor minder uitgesproken. De website is nog steeds beschikbaar in het Nederlands en het Engels. Een aantal illustratoren voorzag de website ook van nieuwe beelden.

De website werd in 2012 30.954 keer bezocht, gemiddeld 84,7 keer per dag. Er waren 18.237 unieke bezoekers, 13.800 terugkerende bezoekers en 93.988 paginaweergaves. Per bezoek werden gemiddeld 3,04 pagina's bezocht. 22,60% van de bezoekers vond rechtstreeks de weg naar www.vfl.be; 21,98% van de bezoekers kwam op de site terecht via een link op een andere website; 55,42% vond de weg naar de site via een zoekmachine.

6.2 Pers

Via persberichten vestigt het VFL media-aandacht op subsidietoekenningen, bijzondere manifestaties, alsook acties in het buitenland. In 2012 werden 17 persberichten verspreid.

Overzicht persberichten

- 03 januari 2012: Vondel Translation Prize gaat naar Paul Vincent
- 13 januari 2012: Erik Spinoy presenteert vijfde Gedichtendagessay 'As/zteken'
- 21 januari 2012: VFL reikt vierde Parnassusprijs uit aan Dirk Leyman en Hans Cottyn
- 29 januari 2012: Vlaamse stripauteurs laten van zich spreken in Angoulême
- 31 januari 2012: Ivo Michiels bekroond met America Award 2012
- 23 februari 2012: VFL vindt LP Boon wél belangrijk
- 22 maart 2012: Veel concrete vertaalplannen in Bologna
- 10 mei 2012: 1,1 miljoen euro steun aan literaire auteurs
- 27 juni 2012: Vlaams Parlement stemt resolutie voor 'Actieplan voor de letteren'
- 03 september 2012: VFL adviseert uitgevers in te zetten op China
- 11 september 2012: Animatiefilm en poëzie in het teken van WO I
- 24 september 2012: VFL neemt Auteurslezingen over van Stichting Lezen
- 26 september 2012: Genomineerden Taalunie Toneelschrijfprijs 2012 bekend
- 10 oktober 2012: Else Otten Übersetzerpreis 2012 voor Christiane Kuby
- 15 oktober 2012: Grote belangstelling voor literatuur uit Vlaanderen op de Frankfurter Buchmesse
- 19 december 2012: Winnaars open oproep ultrakorte animatieprojecten over vrede gekend

Op 29 november 2012 publiceerden VFL-voorzitter en -directeur Jos Geysels en Koen Van Bockstal in krant De Standaard een vrije tribune over de roerende voorheffing voor auteurs onder de titel ‘Boekje voor het bloeden. De ene roerende voorheffing is de andere niet’.

6.3 Publicaties

Behalve het jaarverslag 2011 en het Gedichtendagessay 2012 (zie 2.1.2.3) verschenen in 2012 de volgende VFL-publicaties:

6.3.1 Elektronische nieuwsbrieven

De nieuwsbrieven worden sinds januari 2009 rechtstreeks en regelmatig verstuurd via de website. Er zijn twee verschillende nieuwsbrieven, een voor binnenland- en een voor buitenlandnieuws. Van alle buitenlandniewsbrieven is er telkens zowel een Nederlandstalige als een Engelstalige versie. Na de herstructurering van de website zal er enkel nog een Nederlandstalige en een Engelstalige nieuwsbrief verzonden worden. Bovendien werd de binnen- en buitenlandagenda in de nieuwsbrieven geïntegreerd.

Het VFL verstuurde in 2012 in totaal 14 nieuwsbrieven: 7 met binnenland- en 7 met buitenlandnieuws.

Nieuwsbrief Arts Flanders

Het VFL sloot zich in juni 2008 aan bij Arts Flanders. Via de nieuwsbrief van Arts Flanders informeert het VFL samen met de vier kunstesteunpunten (BAM, VAI, VTI en Muziekcentrum Vlaanderen) en FARO (Erfgoed) het internationale publiek tweemaandelijks over de Vlaamse kunsten.

Deze berichten publiceerde het VFL in Arts Flanders in 2012:

- Februari 2012: Ivo Michiels receives America Award 2012
- Februari 2012: Flemish graphic novelists make a splash at Angoulême
- Februari 2012: Vondel Translation Prize goes to Paul Vincent
- April 2012: Flemish Delegation in Budapest opens library and reading room
- April 2012: Four Flemish illustrators at the Bologna Children’s Book Fair
- April 2012: Foreign publishers on tour in Flanders
- Juni 2012: Dutch Literature Prize for Leonard Nolens
- Juni 2012: Two Paris exhibitions for Tom Schamp
- Juni 2012: Successful London Book Fair
- Augustus 2012: FLF attends the Beijing Book Fair again
- Augustus 2012: Helsinki Comics Festival focuses on Belgian Comics
- Oktober 2012: Great interest for literature from Flanders at the Frankfurt Book Fair
- Oktober 2012: Ivo Michiels has passed away
- Oktober 2012: FLF urges publishers to explore China
- Oktober 2012: Film rights sold for Stefan Brijs’ book ‘The Angel Maker’
- December 2012: ‘La Boîte à Gand’ presents young talent in Angoulême
- December 2012: High Impact: Literature from the Low Countries

- December 2012: Peter Terrin wins 2012 AKO Literature Prize
- December 2012: French and German prizes for David Van Reybrouck

6 3 2 Informatiefiches buitenland

Voor proza werden in 2012 fiches aangemaakt over *De allerlaatste caracara ter wereld* van Peter Verhelst, *Dinsdag* van Elvis Peeters en *Duizend heuvels* van Koen Peeters. Daarnaast stonden nog zeven andere titels in het magazine *10 books from Holland and Flanders* (zie 6 3 3). Er werden bovendien fragmentvertalingen gemaakt voor specifieke doeleinden van *Omtrent Deedee* van Hugo Claus in het Engels (voor de promotie in China), *De kunst van het wachten* van David Nolens en *Bloedgetuigen* van Johan De Boose. Het Nederlands Letterenfonds promoveert *Zwarte kant* van het Nederlands-Vlaamse schrijversduo Kisling & Verhuyck. Op vraag van onze collega's nam het VFL een deel van de vertaalkosten van de fragmentvertaling op zich.

Poëzie werkt met kleine, monografische brochures 'Poets from Flanders'. In 2012 werden nog drie boekjes aangemaakt met vertalingen van gedichten van Erik Spinoy, Jan Lauwereyns en Maarten Inghels.

De nieuwe oogst strips in 2012 was mager. Daarom werd geopteerd geen fiches te maken, maar gaf het VFL de drie naar het stripfestival van Angoulême meereizende jonge auteurs de kans zich voor te stellen aan het internationale strippubliek. Leen Van Hulst, Ivan Adriaenssens en Wauter Mannaert tekenden een uitnodiging voor het jaarlijkse netwerkmoment van het VFL in Angoulême in de vorm van een bierkaartje, dat wijd verspreid werd. Daarnaast werd van de graphic poem 'Sylvia' van Lies Van Gasse een Engelse fragmentvertaling gemaakt, die Van Gasse zelf letterde in het Engels.

Voor kinder- en jeugdliteratuur werden auteursfiches en Engelse fragmentvertalingen gemaakt van 'Vijftien wilde zomers' van Jan De Leeuw, 'Kelderkind' van Kristien Dieltiens, 'Job en de duif' van Evelien De Vlieger en Noëlle Smit en 'Rosie en Moussa' van Michael De Cock en Judith Vanistendael. De fiches over 'Mare en de dingen' van Tine Mortier en Kaatje Vermeire en over 'Ik wou' van Toon Tellegen en Ingrid Godon werden geüpdatet. Van 'Cheffie is de baas' van Kaat Vrancken werd een Engelse fragmentvertaling gemaakt.

6 3 3 10 Books from Holland and Flanders

Het Engelstalige *10 Books from Holland and Flanders* komt tot stand in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds. Er verschijnt een voorjaars- en een najaarseditie. De brochures worden verspreid onder buitenlandse uitgevers en redacteurs. Het doel is hen te informeren over recent verschenen prozaititels van Nederlandse en Vlaamse auteurs, interessant voor een buitenlands publiek. De in 2012 opgenomen Vlaamse titels waren:

- *De man die niet begraven wilde worden* van Rachida Lamrabet
- *Gelukkig zijn we machteloos* van Ivo Victoria
- *Brandlucht* van Erik Vlaminck
- *Gestameld liedboek* van Erwin Mortier
- *Post Mortem* van Peter Terrin
- *De allerlaatste caracara ter wereld* van Peter Verhelst
- *Kelderkind* van Kristien Dieltiens

Na een grondige kosten-batenanalyse werd beslist dat het VFL vanaf 2013 niet meer meewerkt aan de *10 Books from Holland and Flanders*.

634 Brochure China

Voor de promotie van de Vlaamse literatuur op de Beijing International Bookfair (zie 2222) maakte het VFL opnieuw een tweetalige brochure Chinees-Engels. ‘Look at Literature from Flanders 2’ presenteerde Vlaamse titels over de verschillende genres heen:

- *Grote Europese roman* van Koen Peeters
- *Gestameld liedboek* van Erwin Mortier
- *Kartonnen dozen* van Tom Lanoye
- *De vermaledijde vaders* van Monika van Paemel
- *Dinsdag* van Elvis Peeters
- *De maagd Marino* van Yves Petry
- *Gelukkig zijn we machteloos* van Ivo Victoria
- *Steden* van Stefan Hertmans
- *Over de vriend* van Piet Joostens
- *Identiteit* van Paul Verhaeghe
- *O vermiljoenen spleet!* van Bart Van Loo
- *James Ensor. Een biografie* van Eric Min
- *Allemaal willen we de hemel* van Els Beerten
- *Ik denk dat het liefde was* van Kathleen Vereecken
- *Bevroren kamers* van Jan De Leeuw
- *Cheffie* van Kaat Vrancken en Martijn van der Linden
- *De roos en het zwijn* van Anne Provoost
- *Rosie en Moussa* van Michael De Cock en Judith Vanistendael
- *Job en de duif* van Evelien De Vlieger en Noëlle Smit
- *Mannetje Koek schrijft een boek* van Lorraine Francis en Pieter Gaudesaboos
- *Meneer René* van Leo Timmers
- *Appelmoes* van Klaas Verplancke
- *Manieren van leven. Gedichten 1975–2011* van Leonard Nolens
- *De gedichten* van Herman de Coninck

Daarnaast werden op dubbele pagina's enkele klassiekers uit onze literatuur gepresenteerd, zowel voor proza als voor kinder- en jeugdliteratuur:

- Willem Elsschot: *Kaas*, *Villa des Roses*, *Lijmen/Het Been* en *Het Dwaallicht*
- Louis Paul Boon: *De kappelekensbaan*, *Mijn kleine oorlog*, *Menuet* en *Pieter Daens*
- Hugo Claus: *De Verwondering*, *Omtrent Deedee*, *De geruchten* en *Het verdriet van België*
- Bart Moeyaert: *De melkweg*, *Blote handen*, *Duet met valse noten* en *Het is de liefde die we niet begrijpen*
- Carll Cneut: *O monster, eet me niet op!* (tekst van Carl Norac), *Het geheim van de keel van de nachtegaal* (tekst van Peter Verhelst), *De blauwe vogel* (bewerking van Do Van Ranst, naar Maurice Maeterlinck) en *Een miljoen vlinders* (tekst van Edward van de Vendel)

De brochure werd op de boekenbeurs aan geïnteresseerden uitgedeeld, en werd via een mailing digitaal op voorhand aan Chinese uitgevers bezorgd. De brochure is ook op de website van het VFL te vinden.

35 Brochure non-fictie

Voor de promotie van Vlaamse non-fictietitels in Frankfurt, werd een nieuwe editie van de Engelstalige brochure *Nonfiction from Flanders* gemaakt waarin de volgende 14 titels werden voorgesteld:

- *Beethoven. Een biografie* van Jan Caeyers
- *Congo. Een geschiedenis* van David Van Reybrouck
- *Darwin in de supermarkt of hoe de evolutie ons gedrag dagelijks beïnvloedt* van Mark Nelissen
- *De geschiedenis van de wereld van morgen* van Rik Coolsaet
- *Het Belgisch labirint* van Geert van Istendael
- *Leopold I. De eerste koning van Europa* van Gita Deneckere
- *Liefde in tijden van eenzaamheid* van Paul Verhaeghe
- *De hoogvlaktes* van Lieve Joris
- *Vrede zij met u, zuster* van Chris de Stoop
- *Identiteit* van Paul Verhaeghe
- *Steden* van Stefan Hertmans
- *Frankrijktrilogie* van Bart Van Loo
- *James Ensor. Een biografie* van Eric Min
- *Over de vriend* van Piet Joostens

De brochure werd op de Frankfurter Buchmesse aan geïnteresseerde uitgevers uitgedeeld, en werd ook via een mailing digitaal op voorhand aan non-fictie-uitgevers van over de hele wereld bezorgd. In 2012 werd een Engelse fragmentvertaling van *De Frankrijktrilogie* van Bart Van Loo gemaakt.

36 News & Views Bologna

Voor de vakbeurs voor specialisten kinder- en jeugdliteratuur in Bologna maakte het VFL voor de eerste keer een nieuwskrant onder de titel 'News & Views. News from the Flemish Literature Fund'. In 2010 was er al wel eens een gelijkaardig initiatief, samen met het Nederlands Letterenfonds.

De krant wordt op voorhand naar alle uitgevers gestuurd met wie het VFL afspraken heeft in Bologna, met de bedoeling hen warm te maken voor bepaalde titels. En niet alleen door boeken aan te prijzen, maar ook nieuws errond bekend te maken. Ter plekke wordt het krantje op papier verspreid, om zo de Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur een nog grotere bekendheid te geven.

Zo stond in het nummer van Bologna 2012 een openingsartikel over Geert Vervaeke en Ruth Van Wichelen, het illustratorenduo dat de boekenbeurs samen met het VFL bezocht, een artikel over de publishers tour voor internationale kinder- en jeugd uitgevers die net voor Bologna plaatsvond (zie 2223), nieuwtjes over de verfilming van 'Nooit gaat dit over' van André Sollie en de eerste vertalingen van 'Ik wou' van Toon Tellegen en Ingrid Godon, en een greep uit de recente vertalingen.

637 News & Views Frankfurt

Voor Frankfurt werd voor de tweede maal een 'News & Views' gemaakt, met hetzelfde opzet als die voor Bologna.

De openingsartikels gingen over *Kelderkind* van Kristien Dieltiens, en de Engelse vertaling van Peter Terrins *De Bewaker*, die 8 op 10 kreeg van *The Guard*. Daarnaast veel kort nieuws in telexvorm, en stukken over het internationale succes van *Congo* van David Van Reybrouck, over de Duitse vertalingen van Louis Paul Boons oeuvre, over prijzen voor Jan Lauwereyns en Leonard Nolens, over het succes van de Vlaamse aanwezigheid op de Beijing Book Fair en het stripfestival in Helsinki; en een vooruitblik op de tentoonstelling van het VFL in Angoulême 2013, met Brecht Evens als curator.

UITDAGINGEN VOOR 2013

Ook in 2013 blijft onze decretale opdracht als ‘payer’ of subsidieverstrekker onverminderd de eerste prioriteit in onze jaarplanning. In 2012 behandelden we in totaal 604 dossiers. Slechts in 14 gevallen (0,02 %) heeft de aanvrager om een beroepsprocedure verzocht en slechts in 4 dossiers (0,006 %) werd een beslissing geheel of gedeeltelijk teruggedraaid. We beschouwen dit als een compliment voor de degelijkheid, zorgvuldigheid en professionaliteit waarmee de vele adviescommissies van onafhankelijke experts binnen het VFL hun werkzaamheden verrichten en we streven ernaar om ook in 2013 gelijkaardige scores te halen.

7 1 Grondige evaluatie van bestaande subsidielijnen

Elk jaar worden de bestaande subsidiemogelijkheden op hun efficiëntie en doelmatigheid gecontroleerd en waar nodig bijgestuurd door de respectievelijke adviescommissie, het beslissingscollege en de Raad van Bestuur.

In 2013 zal er bijzondere aandacht uitgaan naar de boekhandelsregeling, die in het voorjaar ernstig zal worden geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd. Die taak zullen we opnemen in samenspraak met de VVB (Vereniging Vlaamse Boekverkopers), Confituur (een nieuw samenwerkingsverband tussen onafhankelijke boekhandels) en de VAV. Na vier jaar werking willen we nagaan of de vooropgestelde doelstellingen werden gerealiseerd en of de operationele invulling (A-label, ondersteuning van boekhandelsactiviteiten, gratis exemplaren van boeken die met productiesteun van het VFL tot stand kwamen) nog aangepast is aan de reële noden van de doelgroep en de markt. Op basis van de input van de diverse stakeholders en marktevoluties zullen we de boekhandelsregeling herijken.

In verband met een nieuwe meerjarige subsidieregeling voor de literaire tijdschriften zullen we ook deze subsidieregeling grondig onder de loep nemen en een aangepast reglement publiceren. Nieuwe aandachtspunten in de regeling zullen onder meer zijn: het lezersbereik en nieuwe doelgroepen, de bewuste keuze voor een drager (papier, digitaal of mengvorm), een billijke kostenverdeling tussen auteursrechten en druk- en verspreidingskosten, de eigen, unieke stem binnen het literaire landschap en een stimulans voor een doorgedreven samenwerking tussen de tijdschriften en partners als onderwijs, boekhandels, bibliotheken en de media. Ook een betere promotionele omkadering en het stimuleren van samenwerkingsverbanden staan op de agenda.

Omwille van het groeiende aantal hybride literaire werkvormen zullen we ook nadenken over de huidige regeling waarin aanvragen voor dergelijke hybride literatuur nu door verschillende adviescommissies onafhankelijk van elkaar worden beoordeeld en waarin het beslissingscollege de knoop definitief moet doorhakken.

Ten slotte zullen we door een brede consultatie van huidige bestuursleden en leden van de adviescommissies, de Vlaamse Auteursvereniging (VAV), Boek.be en het literaire middenveld ook nagaan of het huidige subsidie-instrumentarium van het VFL een voldoende antwoord biedt op alle noodzakelijke vormen van marktcorrigerende en marktstimulerende uitdagingen voor het letterenveld. Dat kan leiden tot een hertekening van één of meerdere van onze subsidielijnen en mogelijk ook tot de creatie van nieuwe ondersteuningsmodellen. Deze oefening zal in het najaar van 2013 uitmonden in een verfijning en aanpassing van die reglementen en zo nodig ook van het huishoudelijke reglement van het VFL.

7.2 Geïntegreerd Letterenbeleid

Zoals de minister aangeeft in haar beleidsbrief Cultuur Beleidsprioriteiten 2012–2013 van 22 oktober 2012 onder operationele doelstelling 23 zal het VFL in het komende jaar zijn sleutelrol in het geïntegreerd letterenbeleid ten volle kunnen spelen en opnemen. We brengen de diverse actoren en ondersteuningsmogelijkheden samen binnen het letterenbeleid, coördineren en sturen en houden daarbij ook rekening met de specificiteit en de autonomie van de diverse organisaties. Deze integratie beperkt de versnippering en mogelijke overlappingsen en resulteert in meer samenwerking, onderlinge versterking en synergie.

- a Met de organisaties Poëziecentrum, de werkplaats Passa Porta, Het Beschrijf en Schrijverspodium zullen op basis van de adviezen van de Adviescommissie literaire organisaties en manifestaties en de beslissingen van het Beslissingscollege aparte beheersovereenkomsten worden afgesloten die gelden tot en met eind 2015. Dit is immers ook de einddatum van de huidige beheersovereenkomst tussen het VFL en de Vlaamse Overheid. Deze beheersovereenkomsten zullen duidelijk omschrijven welke missie, visie en doelstellingen elke organisatie heeft en die missie nader bepalen in duidelijke, resultaatgerichte doelstellingen en concrete aanbevelingen.
- b De Auteurslezingen kwamen op 1 januari 2013 van Stichting Lezen terug naar het VFL. In nauw overleg met de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) werd het reglement aangepast en een vernieuwde website (streefdoel najaar 2013) moet de auteurs-, organisatie- en gebruiksvriendelijkheid verhogen. Via deze veranderingen streven we een grotere dynamiek na die het mogelijk maakt de auteurslezingen, naast hun belangrijke functie als additionele inkomstenbron voor de auteurs, mee in te zetten voor de realisatie van andere beleidsprioriteiten. Samenwerking met CANON Cultuurcel, LOCUS en verenigingen rond armoede en interculturaliteit zullen hier ook nadrukkelijk bij in beeld komen.
- c De vertaling van de gezamenlijke plannen van het VFL en Stichting Lezen in sluitende concrete afspraken met de minister van Cultuur vormt een andere sluitsteen van het geïntegreerd letterenbeleid. Die plannen zullen als addendum worden toegevoegd aan de huidige beheersovereenkomsten van zowel de Stichting Lezen als het VFL. Voor de periode 2013 tot en met 2015 hebben de Raden van Bestuur van beide organisaties beslist om gezamenlijk prioritair actie te ondernemen rond 'Armoedebestrijding, Interculturaliseren, Gedichtendag, Internationale samenwerking en de realisatie van het Huis van de Letteren'.
- d Het VFL werkt in 2013 (en volgende jaren) ook nauw samen met het Poëziecentrum om Gedichtendag een doorstart te geven en via doorgedreven samenwerking tussen het literaire middenveld, CANON Cultuurcel, LOCUS en Boek.be verder uit te bouwen tot hét jaarlijkse evenement rond poëzie (naar analogie met bijvoorbeeld Open Monumentendag). Op 21 maart organiseren we samen met Poëziecentrum voor de eerste keer 'De Staat van de Poëzie'. Deze staten-generaal met alle relevante partners uit het letteren- en boekenvak moet leiden tot concrete beleidsaanbevelingen voor een genre dat – minstens commercieel – in de verdrukking komt.
- e De residentiewerking, die tot eind 2012 onder het Agentschap Kunsten en Erfgoed ressorteerde, zullen we samen met Passa Porta verder uitbouwen. De grote beleidslijnen en afstemming met het buitenlandbeleid van het VFL worden voortaan samen besproken. De concrete operationele uitvoering van dit takenpakket vertrouwen we toe aan Passa Porta in een onderlinge overeenkomst.

- f Het VFL neemt ook de secretariaatsrol van het BoekenOverleg op, een orgaan dat minstens vier keer per jaar samenkomt om relevante thema's en uitdagingen van de voornaamste partners uit het letteren- en boekenvak te behartigen. Een nauwe opvolging van de evolutie van het leenrecht dossier, een echt sociaal statuut voor de scheppende kunstenaar, de digitale problematiek (zowel in functie van het bewaren van literair erfgoed als van de toegankelijkheid voor het publiek via bibliotheken en het Vlaams E-book Platform) en de mogelijkheid op een gereguleerde boekenprijs zijn enkele van de dossiers die gedurende dit jaar aan bod zullen komen.
- g Hoewel ze niet rechtstreeks door het VFL financieel ondersteund worden, streven we in 2013 ook een betere samenwerking na met de Buren, Ons Erfdeel, KANTL en de Brakke Grond, waar mogelijk en wenselijk.

7.3 Andere prioritaire doelstellingen

- a De ingezette beweging naar een grotere synergie met andere beleidsdomeinen – onderwijs, economie, welzijn, internationaal, wetenschapsbeleid, innovatie – wordt een permanent aandachtspunt en zal van het VFL een grotere aanwezigheid vergen in relevante netwerken en alertheid in de ontwikkeling van gemeenschappelijke projecten en samenwerkingsverbanden.
- b Ten aanzien van het intercultureel beleid kiest het VFL voor een inclusief beleid, dat wil zeggen een maximale integratie van interculturele doelstellingen en doelgroepen binnen de bestaande regelingen. De engagementsverklaring *interculturaliseren* zal daarbij als taakstelling dienen. Het VFL zal extra inzetten op het onder de aandacht brengen en houden van dit segment van de literaire markt bij de relevante actoren (tijdschriften, uitgeverijen, literaire organisatoren en manifestaties...). Ook in de nauwe samenwerking met Stichting Lezen zal hier specifieke aandacht naartoe gaan. Ten slotte streven we ernaar om via een eigen plan 'Interculturaliteit' tegen eind 2013 de vuurtorenfunctie op te nemen binnen de literaire sector.
- c De meer algemene maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van welzijn zullen voor het VFL een inspiratiebron en een uitdaging vormen om de letteren maatschappelijk in te bedden en een grote dynamiek te bezorgen. (Kans) armoedebestrijding, kinderrechten en maatschappelijke participatie zijn daarbij aandachtspunten. Ook voor dit thema is samenwerking met Stichting Lezen evident, zowel in het kader van het 'Jaar van het voorlezen' als in het kader van de tweede Kinderkunstendag (november 2013) en de verdere plannen van de UITpas. Ten slotte plannen we samen met Stichting Lezen een studiedag interculturaliteit en armoedebestrijding die als nadrukkelijke inzet heeft tot resultaatgerichte doelstellingen en concrete actiepunten te leiden.
- d In het kader van de beleidsbrief van de minister (meer bepaald: strategische doelstelling 5 'Aandacht voor cultuurmanagement en een culturele economie' en operationele doelstelling 13 'Alternatieve pistes voor financiering onderzoeken') zal het VFL een gericht experiment opzetten rond *crowdfunding* in nauwe samenwerking met het departement CJSM. We willen de mogelijkheden die deze alternatieve vorm van financiering biedt onderzoeken in het letteren- en boekenveld. Concreet denken we aan de financiering van een kinder- of jeugdboek van een Vlaamse auteur en/of illustrator. In de stuurgroep voor dit project zullen we een aantal belangrijke stakeholders (VAV, VUV, CANON Cultuurcel, Stichting Lezen, Cultuurnet Vlaanderen, etc.) opnemen.

7 4 Buitenlandbeleid

Zoals in voorgaande jaren zal het buitenlandbeleid van het VFL in 2013 nog hoofdzakelijk een vertaalbeleid blijven. In samenwerking met de Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV) en Flanders Investment & Trade (FIT) zullen we andermaal aanwezig zijn op de internationale boekenbeurzen van Angoulême, Bologna, Londen, Beijing en Frankfurt met een eigen stand of plaats in de rechtenruimte.

Daarnaast zijn de volgende activiteiten belangrijke accentverschillen voor 2013 en volgende.

- a Het VFL heeft zich meteen na de oprichting vooral gefocust op de binnenlandwerking. De uitbouw van een buitenlandwerking heeft zich op een organische en pragmatische manier ontwikkeld zonder dat daarover een aparte of heldere beleidsvisie werd ontwikkeld. In een denktank met experts (uitgevers, auteurs, vertalers,...) zullen we in 2013 deze visie verder ontwikkelen om in het najaar een duidelijk beleidskader voor de internationale rol en functies van het VFL te laten goedkeuren door onze Raad van Bestuur. Daarbij zullen we uiteraard ook voldoende rekening houden en overleg plegen met de Cel Internationaal Cultuurbeleid (CINT). We mogen er nu al van uitgaan dat daar, naast een vertaalbeleid, ook een residentiebeleid, selectieve presentatiemomenten op prestigieuze podia of festivals en een intensievere samenwerking met de Vlaamse vertegenwoordigers en de afdelingen Neerlandistiek in het buitenland (in samenwerking met de Nederlandse Taalunie) een eigen plek in zullen vinden.
- b In samenwerking met het Nederlands Letterenfonds en de Nederlandse Taalunie zullen we in 2013 en 2014 ook het vertaalbeleid verder uitdiepen. De rol van het Expertisecentrum Literair Vertalen en de evoluties van onze Europese zusterfondsen zullen daarbij een belangrijke inbreng betekenen. Bij het ontwikkelen van die visie zullen we ons baseren op *Overigens schitterend vertaald. Voor het behoud van een bloeiende vertaalcultuur* (het zogenaamde Vertalerspleidooi uit 2008) en op de recente PETRA-publicatie *Towards new conditions for literary translation in Europe* uit 2012.
- c Daarnaast zullen we in nauw overleg en samenwerking met het Nederlands Letterenfonds ook verdergaande samenwerking op diverse terreinen nastreven. In 2013 organiseren we in april en mei gezamenlijk de Vertalersgeluktournee die vertalers in Nederlandse en Vlaamse boekhandels brengt en eind augustus komt er een gemeenschappelijke stand op de Beijing International Book Fair in China, waarbij deze keer Vlaanderen gastheer speelt voor Nederland. Ook gezamenlijke prospectie op boekenbeurzen in Rusland en Turkije staat reeds in de planning ingeschreven. In september zullen we andermaal – in samenwerking met de Nederlandse Taalunie – een gemengde presentatie van Vlaamse en Nederlandse auteurs organiseren op Manuscripta in Amsterdam en in diverse onafhankelijke boekhandels in Nederland en Vlaanderen.
- d In het kader van de operationalisering van de Nota Internationaal Cultuurbeleid van minister Schauvliege (en Strategische Doelstelling 6 “Internationaal cultuurbeleid versterken” uit de beleidsbrief) wil het VFL ook uitdrukkelijk nauw betrokken worden bij de uitbouw van een kennisknooppunt ICB (Internationaal Cultuur Beleid), samen met onder meer de steunpunten uit het Kunstendecreet. Als eerste aanspreekpunt voor de letterensector zijn we ervan overtuigd vanuit die expertise belangrijke input te kunnen aanbieden voor het verder ontwikkelen van een beleidsvisie.

- e Vanaf 2013 zetten we ook de bijzondere samenwerking met het Internationale Stripfestival van Angoulême verder met een vernieuwde methodiek. Het concept ‘café flamand’, met een uitgebreide verkoopstand van alle beschikbare Vlaamse striptitels, was aan verandering toe. Voortaan zullen we tweejaarlijks een eigen tentoonstelling organiseren binnen de festivalprogrammatie waarbij een Vlaamse illustrator of striptekenaar zal fungeren als curator. Eind januari 2013 werd die rol een eerste keer vervuld door Brecht Evens. In de expositie ‘La Boîte à Gand’ brengt hij een aantal generatie- en klasgenoten voor het voetlicht en helpt ze op die manier te lanceren op het internationale terrein. Terzelfdertijd publiceerde het VFL een uitgebreid striptijdschrift dat aandacht besteedde aan alle deelnemende illustratoren, maar ook artikels over de geschiedenis en de recentste producties van de Vlaamse strip en graphic novel bevatte. Dit tijdschrift werd gratis verspreid tijdens het festival en zal in 2013 ook verder gebruikt worden als promotiemiddel voor alle andere buitenlandse boekenbeurzen. Er wordt ook onderzocht of de tentoonstelling nadien kan rondreizen in Vlaanderen of daarbuiten. Er komt een Belgische première in Gent (eind mei) en verder is er vraag uit Lissabon, Lausanne, Londen, Berlijn en Brussel. Afhankelijk van de beschikbare middelen en mogelijke samenwerkingen zullen we die expositie ook verder laten rondreizen.
- f Van 14 tot en met 19 januari 2013 participeerden we ook actief in ‘High Impact – Literature From The Low Countries’. Dit gezamenlijk initiatief van de Nederlandse ambassade en Flanders House in Londen bracht in nauwe samenwerking met het Nederlands Letterenfonds en het Vlaams Fonds voor de Letteren zes Nederlandstalige auteurs (waaronder vier Vlamingen: Peter Terrin, Lieve Joris, Chika Unigwe en Judith Vanistendael) gedurende zes opeenvolgende dagen op podia in zes grote Engelse steden (van Liverpool tot Londen). Vermits de Angelsaksische markt nog steeds een erg gesloten karakter vertoont, is dit een uitzonderlijke opportuniteit om daar via een gericht presentatiebeleid verandering in aan te brengen.
- g In mei 2013 organiseren we de tweede Publishers Tour voor proza in Vlaanderen. Een tiental uitgevers uit alle hoeken van de wereld wordt uitgenodigd voor een intensieve kennismaking met de literatuur en het cultureel-economische leven in Vlaanderen. Een uitgebreid programma brengt hen in contact met Vlaamse auteurs en uitgevers en laat hen het volledige subsidie-instrumentarium van het VFL waarop ze een beroep kunnen doen om vertalingen en uitgaven van Vlaamse boeken mee te financieren, ontdekken. Deze methodiek werd reeds drie keer – met groot succes – toegepast voor kinder- en jeugdliteratuur.
- h Op uitnodiging van de Beijing International Book Fair zal het VFL in nauwe samenwerking met de VUV en FIT een workshop of seminarie organiseren rond Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur (augustus 2013). Daarnaast zullen we ook onderzoeken om samen met de Belgische ambassade enkele parallele activiteiten met jeugdauteurs en illustratoren te organiseren in Peking of andere steden (bv. in boekhandels of scholen).
- i Tenslotte hopen we ook dat de Vlaamse Regering in de loop van het voorjaar van 2013 een officiële kandidatuur indient om in 2016 samen met Nederland gastland van de Frankfurter Buchmesse te kunnen worden. Het spreekt voor zich dat het VFL bij de praktische organisatie daarvan zeer nauw betrokken zal zijn. We verwijzen hiervoor naar de projectnota die we op verzoek van minister Schauvliege hebben overgemaakt aan haar kabinet.

BIJLAGEN

Bijlage I – Samenstelling bestuur, commissies en secretariaat

De functie en de werking van het bestuur en de commissies staan toegelicht in hoofdstuk 1 van dit jaarverslag. Een korte biografie van elk commissielid staat op de website van het VFL.

* is nieuw in 2012.

Fondsbestuur

- Voorzitter: Jos Geysels
- Ondervoorzitter: Rita De Graeve
- Leden: Geertrui Daem, Johan de Koning, Joris Gerits (voorzitter Beslissingscollege/adviserend), Geert Lernout, An Renard, Jan Renders, Annick Schramme, Peter Theunynck, Koen Van Bockstal (directeur/adviserend), Rik Vandecaveye, Dorian Van der Brempt, Mieke Van Hecke (vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering), Marleen Van Ouytsel

Dagelijks Bestuur

- Voorzitter: Jos Geysels
- Leden: Rita De Graeve, Koen Van Bockstal (directeur/adviserend), Rik Vandecaveye

Adviescommissies

Adviescommissie proza

- Voorzitter: Bart Keunen
- Leden: Willem Bongers-Dek*, Joseph Pearce, Bert Van Raemdonck*, Pieter Verstraeten

Adviescommissie poëzie en essay

- Voorzitter: Patrick Lateur
- Leden: Elke Brems*, Kurt De Boodt, Cathérine De Kock, Bart Van der Straeten*

Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur

- Voorzitter: Norbert Vranckx
- Leden: Jen de Groeve, Bea De Koster, Iris Van Germeersch, Geert Vervaeke*

Adviescommissie theater

- Voorzitter: Klaas Tindemans
- Leden: Peter Anthonissen*, Thomas Crombez, Claire Swyzen*, Mieke Versyp

Adviescommissie strips

- Voorzitter: Chris Bulcaen
- Leden: Toon Horsten, Gert Meesters*, Veerle Van Der Wee, Ferry Van Vosselen

Adviescommissie tijdschriften

- Voorzitter: Kevin Absillis (tot 14 juni)
- Leden: Annemarie Estor (tot 4 september), Dirk Leyman*, Tom Sintobin* (tot 4 september), Jan Stuyck (tot 4 september), Daniëlle De Regt* (vanaf 15 juni)

Adviescommissie literaire manifestaties en organisaties

- Voorzitter: Els De Bodt
- Leden: Martine Balcer*, Maja Coltura, Leen Lever, Lieve Peeters*

Adviescommissie vertalingen in het Nederlands

- Voorzitter: Bart Van den Bossche
- Leden: Inge Arteel*, Kristoffel Demoen, Bart Eeckhout, Trijne Vermunt

Adviescommissie auteurslezingen

- Voorzitter: Luk Van Haute*
- Leden: Maja Coltura*, Marleen Lippens*, Joseph Pearce*, Geert Swaenepoel*

Ad hoc adviescommissies

Adviescommissie culturele biografieën

- Voorzitter: Hilde Van Belle*
- Leden: Ides Debruyne, Helma De Smedt*, Marc Ruyters, Koen Rymenants*

Adviescommissie e-literatuur

- Voorzitter: Jan Baetens
- Leden: Kristof Michiels, Jeroen Overstijns, Yra van Dijk*, Jan Van Looy

Beslissingscollege

- Voorzitter: Joris Gerits
- Leden: de voorzitters van de acht adviescommissies

Beroepscommissie

- Voorzitter: Eddy Boutmans
- Leden: Johan Bijttebier, Vanessa Joosen*, Elisabeth Marain, Guido Vereecke

VFL-secretariaat

- Els Aerts, Koen De Smedt, Lien Devos, Georgia De Winter, Patrick Peeters, Greet Ramael (tot 6 november), Marieke Roels* (vanaf 15 november), Lara Rogiers, Michiel Scharpé, Karen Thys, Koen Van Bockstal, Mies Van Dun, Elise Vanoosthuysse, Kara Van Pelt* (vanaf 28 november), Karolien Verguts

Bijlage II – Realisaties 2012

Bijna dagelijks verschijnt er een boek of gaat er een theaterstuk in première dat het VFL heeft ondersteund. Hier volgt een overzicht van in 2012 verschenen of opgevoerde werken die mee dankzij de financiële steun of bemiddeling van het VFL tot stand zijn gekomen.

Werkbeurzen voor auteurs

Proza

- Chris De Stoop *Moedermoord* (De Bezige Bij)
- Bart Koubaa *De Brooklynclub* (Querido)
- Simone Lenaerts *De onvervangbare* (De Geus)
- Jeroen Olyslaegers *Winst* (De Bezige Bij Antwerpen)
- Joseph Pearce *Suikertantes* (De Bezige Bij Antwerpen)
- Peter Terrin *Post mortem* (Arbeiderspers)
- Elvis Peeters *Dinsdag* (Podium)
- Joost Vandecasteele *Massa* (De Bezige Bij Antwerpen)
- Peter Verhelst *De allerlaatste caracara ter wereld* (Prometheus)
- Annelies Verbeke *Veronderstellingen* (De Geus)

Poëzie

- Koenraad Goudeseune *Atletiek van snijbloemen* (Vrijdag)
- Luuk Gruwez *Wijvenheide. Gedichten* (Arbeiderspers)
- Rozalie Hirs *Gestamelde werken* (Querido)
- Peter Holvoet-Hanssen *Antwerpen-Oostende* (Prometheus)
- Leonard Nolens *Manieren van leven. Gedichten 1975-2011* (Querido)
- Marc Tritsmans *De stilte van de wereld na ons* (Nieuw Amsterdam)

Essay en literaire non-fictie

- Bert Govaerts *Ik alleen! Een biografie van Albert De Vleeschauwer* (Houtekiet)
- Hans Groenewegen *Met schrijven zin verzamelen* (Wereldbibliotheek)
- Joris Note *Wonderlijke wapens. Over literatuur en politiek* (De Bezige Bij)
- Marc Reugebrink *Het geluk van de kunst* (De Bezige Bij Antwerpen)
- Ludo Stynen *Jan Frans Willems. Vader van de Vlaamse Beweging* (De Bezige Bij Antwerpen)

Toneelliteratuur

- Frank Adam *Requiem voor goden* (Nabla vzw i.s.m. Concertgebouw Brugge)
- Frank Adam *De problematische dood van Aziz* (Klein verhaal)
- Peter Boelens *Het gastgezin* (Bad van Marie)
- Peter De Graef *Boiled Frog Syndrom* (Toneelgroep Oostpool)
- Peter De Graef *Begin* (de kolonie mt)
- Stijn Devillé *Hebzucht* (Braakland/ZheBilding)
- Abke Haring (i.s.m. Benjamin Verdonck) *SONG #2* (Toneelhuis)
- Johan Heldenbergh *Giovanni* (Compagnie Cecilia)
- Freek Mariën *Altijd tijd voor taart* (De Nietjesfabriek i.s.m. 't Arsenaal)
- Bart Meuleman *Half elf zomeravond* (Toneelhuis)
- Rudi Meulemans *De verkaveling* (De Parade)
- Rudi Meulemans *Purgatorio* (De Parade i.s.m. BOZAR)
- Arne Sierens *Lacrima* (Compagnie Cecilia)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Stefan Boonen & Tom Schoonooghe *De reus van de zomerflat* (Manteau)
- Ann De Bode (i.s.m. Reine De Pelseener) *De langzame weg van dwaal* (De Eenhoorn)
- Ann De Bode *Mijn straat* (De Eenhoorn)
- Stefanie De Graef (i.s.m. Pieter van Oudheusden) *Scherven van de hemel* (De Eenhoorn)
- Jan De Leeuw *Vijftien wilde zomers* (Davidsfonds/Infodok)
- Marita de Sterck *Niet zonder liefde* (Querido)
- Evelien De Vlieger & Sabien Clement *Mijn oma is van peperkoek* (Lannoo)
- Evelien De Vlieger (i.s.m. Noëlle Smit) *Job en de duif reddend kip* (Lannoo)
- Elsje Dezwarte *De gelukkige goudvis* (De Eenhoorn)
- Kristien Dieltiens *Kelderkind* (De Eenhoorn)
- Noëlla Elpers *Malou van de mussen* (Van Goor)
- Pieter Gaudesaboos *Mannetje koek schrijft een boek – Oude Opa Waterman* (Lannoo)
- Pieter Gaudesaboos *Mannetje koek schrijft een boek – Acht schijffes banaan op wereldreis* (Lannoo)
- Pieter Gaudesaboos *Mijn allermooiste speelgoed woordenboek* (Lannoo)
- Riske Lemmens (i.s.m. Rien Broere) *Hebbes!* (De Eenhoorn)
- Benjamin Leroy (i.s.m. Jaap Robben) *Als iemand ooit mijn botjes vindt* (De Geus)
- Benjamin Leroy (i.s.m. Pieter van Oudheusden) *Het eiland achter de horizon* (De Eenhoorn)
- Bart Moeyaert (i.s.m. Gerda Dendooven) *Wie klopt daar?* (De Eenhoorn)
- Tine Mortier (i.s.m. Caroline van Pelt) *Waldo en Woody naar school* (Lannoo)
- Anne Provoost & An Candaale *Springdag* (De Eenhoorn)
- Tom Schamp *Het leukste ABC ter wereld* (Lannoo)
- Tom Schamp *Tel mee* (Lannoo)
- Tom Schamp *Otto in de luchthaven* (Lannoo)
- Tom Schoonooghe *Mijn stad. Amsterdam, Oslo, Londen, Parijs, Talinn* (Oogappel)
- Leo Timmers *De kar van de koning* (Querido)
- Sebastiaan Van Doninck *Frankenstein* (Lannoo)
- Pieter Van Eenoge (i.s.m. Brigitte Minne) *De poppen van oma* (De Eenhoorn)
- Judith Vanistendael *De kronieken van Qrom* (Lannoo)
- Judith Vanistendael *Rosie en Moussa: de brief van papa* (Querido)
- Kaatje Vermeire (i.s.m. Jaap Robben) *Japie de stapelaar* (De Eenhoorn)
- Paul Verrept *Twee vrienden* (Larrios)

Strips

- Simon Spruyt & Fritz van den Heuvel *De Bamburgers 3: Rust en vrede!* (Silvester)
- Judith Vanistendael *Pelgrim of niet* (Oog & Blik/De Bezige Bij)
- Judith Vanistendael *Toen David zijn stem verloor* (Oog & Blik/De Bezige Bij)

Stimuleringsbeurzen voor auteurs**Proza**

- Ann De Craemer *De seingever* (De Bezige Bij Antwerpen)
- Vera Marynissen *Vroeger was er later* (De Bezige Bij Antwerpen)

Poëzie

- Annemarie Estor *De oksels van de bok* (Wereldbibliotheek)
- Xavier Roelens *Stormen, olieklekken, motetten* (Uitgeverij Contact)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Soetkine Aps (i.s.m. Inge Misschaert) *Teun en Keun* (De Eenhoorn)

Essay en literaire non-fictie

- Matthijs de Ridder *Rebelse ritmes. Hoe jazz en literatuur elkaar vonden* (De Bezige Bij Antwerpen)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Inge Bogaerts (i.s.m. Geert De Kockere) *Iets* (Lannoo)
- Alain Verster (i.s.m. Inge Bergh) *Warres vleugels* (De Eenhoorn)
- Stan Van Steendam *O Echo* (Vrijdag)

Reisbeurzen voor auteurs en vertalers**Proza**

- Herman de Jonghe *De idolen van Halle* (Houtekiet)
- Koen Peeters *Duizend heuvels* (De Bezige Bij Antwerpen)
- Joost Vandecasteele *Massa* (De Bezige Bij Antwerpen)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Tom Schoonooghe *Mijn stad. Amsterdam, Oslo, Londen, Parijs, Talinn* (Oogappel)

Strips

- Judith Vanistendael *Pelgrim of niet* (Oog & Blik/De Bezige Bij)

Vertalingen in het Nederlands

- Patrick Lateur *Italië in 100 brieven. Van Plato tot Pasolini* (Davidsfonds)

Productiesubsidies voor uitgevers**Poëzie**

- Diverse auteurs *Het Liegend Konijn voorjaar 2012* (Van Halewyck)
- Diverse auteurs *Het Liegend Konijn najaar 2012* (Van Halewyck)
- Albert Bontridder *Wonen in de vloed* (Poëziecentrum)
- Charles Ducal *Alsof ik er haast ben. Verzamelde gedichten 1987-2012* (Atlas)

Proza

- André Baillon *Waanzinnen*, vertaald door Frans Denissen (Voetnoot)
- Louis Paul Boon *Boontjes reserlaat* (De Arbeiderspers)
- Pol Hoste *99. Van Flemish tot catwalk* (Het balanseer)
- Elvis Peeters *Oradour* (Voetnoot)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Gerda Dendooven *Het takkenkind* (Querido)

Strips

- Nix *Billy Bob* (Bbloan)

Essay en literaire non-fictie

- Bert Govaerts *Ik alleen! Een biografie van Albert De Vleeschauwer* (Houtekiet)
- Ludo Stynen *Jan Frans Willems. Vader van de Vlaamse beweging* (De Bezige Bij Antwerpen)

Theater

- Rudi Meulemans *Verzameld* (Vrijdag)
- Johan Heldenbergh en Mieke Dobbels *The Broken Circle Breakdown, featuring the Cover-ups of Alabama & Johan Heldenbergh Massis. The Musical* (Bebuquin)

Vertalingen in het Nederlands

Proza

- André Aciman *Alibi's*, vertaald door Reintje Ghoos en Jan Pieter van der Sterre (Ambo)
- Lydia Davis *Varianten van ongemak en andere verhalen*, vertaald door Peter Bergsma (Atlas Contact)
- Keigo Higashino *De fatale toewijding van verdachte X*, vertaald door Luk Van Haute (De Geus)
- Hiromi Kawakami *Manazuru*, vertaald door Luk Van Haute (Atlas)
- Daniela Krien *Ooit zullen we elkaar alles vertellen*, vertaald door Hilde Keteleer (Anthos)
- Andrew Miller *Pure*, vertaald door Reintje Ghoos en Jan Pieter van der Sterre (Xander uitgevers)
- Amanda Smith *Het huis bij de plantage*, vertaald door Leen Van Den Broucke (Van Gennepe)

Essay en literaire non-fictie

- Emmanuel Carrère *Limonov*, vertaald door Katelijne De Vuyst en Katrien Vandenberghe (De Bezige Bij Antwerpen)

Poëzie

- Antonio Gamoneda *Beschrijving van de leugen*, vertaald door Bart Vonck (Uitgeverij P)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Saci Lloyd *F*ck the system*, vertaald door Lies Lavrijsen (Manteau)

Vertalingen uit het Nederlands

Proza

- Willem Elsschot *Syr* (Kaas), in het Slowaaks vertaald door Adam Bzoch (Európa Publishing House, Bratislava)
- Stefan Brijs *Englemageren* (De engelenmaker), in het Deens vertaald door Lise Bogh-Sorensen (Turbine, Arhus C)
- Hugo Claus *Hladni ljubavnik* (De koele minnaar), in het Servisch vertaald door Ivana Scepanovic (Arhipelag, Belgrado)
- Hugo Claus *Sista bädden/En vandring i sömnen* (Het laatste bed/Een slaapwandeling), in het Zweeds vertaald door Per Holmer (Malexis Förlag, Karlskrona)
- Willem Elsschot *Juust* (Kaas), in het Ests vertaald door Mati Sirkel (Verb, Harjumaa)
- Rachida Lamrabet *Über die Liebe und den Hass* (Een kind van God), in het Duits vertaald door Heike Baryga (btb Verlag, München)
- Ivo Michiels *book alpha & orchis militaris* (Het boek Alfa & Orchis militaris), in het Engels vertaald door Adrienne Dixon (Green Integer, Los Angeles)

- Erwin Mortier *Cuando los dioses duermen* (Godenslaap), in het Spaans vertaald door Goedele de Sterck (Acantilado, Barcelona)
- Onbekend *Beatrijs, Egy apáca története* (Beatrijs), in het Hongaars vertaald door Anikó Daróczy en Orsolya Réthelyi (Modrijan, Boedapest)
- Peter Terrin *The guard* (De bewaker), in het Engels vertaald door David Colmer (MacLehose Press, Londen)
- Peter Terrin *Kvinnor och barn, först* (Vrouwen en kinderen eerst), in het Zweeds vertaald door Urban Lindström (Brandgul Vitterhet, Lund)
- Peter Terrin (De bewaker), in het Hebreeuws vertaald door Ran HaCohen (Carmel Publishing House, Jeruzalem)
- Peter Terrin *Cuvaj* (De bewaker), Sloveens vertaling door Mateja Seliskar Kenda (Modrijan, Ljubljana)
- Joost Vandecasteele *Por qué el mundo funciona perfectamente sin mí* (Hoe de wereld perfect functioneert zonder mij), in het Spaans vertaald door Gonzalo Fernández (Tropo Editores, Zaragoza)
- Annelies Verbeke *Fli!* (Slaap!), in het Albanees vertaald door Jimmy Lazri (Fan Noli, Tirana)
- Annelies Verbeke *At redde fisk* (Vissen redden), in het Deens vertaald door Naja Mollmann-Ibsen (Turbine, Arhus C)
- Dimitri Verhulst (De helaasheid der dingen), in het Japans vertaald door Saki Nagayama (Shinchosa Publishing Co., Tokyo)
- Pieter Aspe *Die Midas Morde* (De midasmoorden), in het Afrikaans vertaald door Daniel Hugo (LAPA Uitgewers, Pretoria)
- Pieter Aspe *Kwadrat zemsty* (Het vierkant van de wraak), in het Pools vertaald door Ryszard Turczyn (Videograf, Chorzów)
- Louis Paul Boon *Sapel Yolu* (De Kapellekensbaan), in het Turks vertaald door Burak Sengir (Bizim Kitaplar, Istanboel)
- Diane Broeckhoven *Une journée avec Monsieur Jules* (De buitenkant van meneer Jules), in het Frans vertaald door Marie Hooghe (NiL éditions, Parijs)
- Diane Broeckhoven *Jeste jeden den spanem Julem* (De buitenkant van meneer Jules), in het Tsjechisch vertaald door Lenka Rehová (Eroika, Praag)
- Herman Brusselmans *Bývalý Bubeník* (Ex-drummer), in het Tsjechisch vertaald door Pavel Englický (dybbuk, Praag)
- Hugo Claus *Belgium Bánata* (Het verdriet van België), in het Hongaars vertaald door Szabolcs Wekerle (L'Harmattan, Boedapest)
- Guido Eekhaut *Schwarze Kanäle* (Absint), in het Duits vertaald door Stefanie Schäfer (Rowohlt Verlag, Reinbek)
- Willem Elsschot *Peynir* (Kaas), in het Turks vertaald door Burcu Duman (Kanat Kitap, Istanboel)
- Maurice Gilliams *Elias eller Kampen med näktergalarna* (Elias of Het gevecht met de nachtegalen), in het Zweeds vertaald door Per Holmer (CKM Förlag, Stockholm)
- Geert Kimpen *Kabbalisti* (De kabbalist), in het Fins vertaald door Titia Schuurman (Bazar, Helsinki)
- Tom Lanoye *Sprakeloos* (Sprakeloos), in het Afrikaans vertaald door Daniel Hugo (Protea Boekhuis, 2011)
- Tom Lanoye (Sprakeloos), in het Deens vertaald door Miriam Boolsen (Turbine, Arhus C)
- Tom Lanoye *La Langue de ma mère* (Sprakeloos), in het Frans vertaald door Alain van Crugten (La Différence, Parijs)
- Tom Naegels *Válófélben* (Los), in het Hongaars vertaald door Tibor Bérczes (Silenos Publishing House, Boedapest)
- Jeroen Olyslaegers *Mi* (Wij), in het Soveens vertaald door Mateja Seliskar Kenda (Modrijan, Ljubljana)

- Annelies Verbeke *Fische retten* (Vissen redden), in het Duits vertaald door Andreas Gressmann (mareverlag, Hamburg)
- Annelies Verbeke *Lola* (*Lola*, verhaal uit *Groener gras*), in het Kroatisch vertaald door Gioia Ana Ulrich (Profil Multimedija, Zagreb)
- Annelies Verbeke (Slaap!), in het Russisch vertaald door Svetlana Kniaszkova (Azbooka-klassika, Sint-Petersburg)
- Paul Verhaegen (*Omega Minor*), in het Grieks vertaald door Ynn van Dyck-Balta (Polis Publishers, Athene)
- Paul Verhaeghen *Omega minor* (*Omega Minor*), in het Hongaars vertaald door Tamás Balogh (Gondolat Kiadó, Boedapest)
- Dimitri Verhulst *The Misfortunates* (De helaasheid der dingen), in het Engels vertaald door David Colmer (Portobello Books, Londen)
- Dimitri Verhulst (De helaasheid der dingen), in het Koreaans vertaald door Bae Soo-A (The Open Books Co., Gyeonggi-do)
- Dimitri Verhulst *Alle tings bedrovelighet* (De helaasheid der dingen), in het Noors vertaald door Hedda Vormeland (Pax Forlag, Oslo)
- Dimitri Verhulst *Úprdelný dny na úprdelný planete* (Godverdomse dagen op een godverdomse bol), in het Tsjechisch vertaald door Veronika ter Harmsel Havlíková (Mladá Fronta, Praag)
- Diverse auteurs *Ah, ces Flamands!* (speciaal nummer van *Revue ah!* gewijd aan Vlaamse auteurs), in het Frans vertaald door Monique Nagielkopf (Les amis de la revue de l'université de Bruxelles et *Revue ah!*, Brussel)

Poëzie

- Jan H. Mysjkin *Voor mijn ogen ligt het zwijgen* – tweede reeks in *VERSUS/m* nr. 4, in het Roemeens vertaald door Linda Maria Baros en Jan H. Mysjkin (Editura Exigent, Boekarest)
- Jan H. Mysjkin *Selectie gedichten* in het kader van het festival *Days and Nights of Literature*, in het Engels vertaald door John Irons (Writers' Union of Romania)
- Dirk van Bastelaere *Splash!* (bloemlezing), in het Frans vertaald door Daniel Cunin (Les petits matins, Parijs)
- Stefaan van den Breemt *Stimme aus dem tiefen Land* (Stem uit het laagland), in het Duits vertaald door Maria Csollány (Verlag Im Wald, Rimbach)
- Tom Van de Voorde *Selectie gedichten* in het kader van het festival *Days of Poetry and Wine*, in het Sloveens vertaald door Tanja Mlaker (Studentska Zalozba, Ljubljana)
- Tom Van de Voorde *Selectie gedichten* in *Poezija*, in het Kroatisch vertaald door Romana Percinec (Hrvatsko Drustvo Pisaca, Zagreb)
- Hans Thil (Hrsg.), *Meine schlichten Reisen. Gedichte aus Belgien*. Heidelberg 2011, Verlag Das Wunderhorn. (Poesie der Nachbarn – Dichter übersetzen Dichter 23).

Essay en literaire non-fictie

- Jan Caeyers *Beethoven. Der einsame Revolutionär. Eine Biographie* (Beethoven. Een biografie), in het Duits vertaald door Andreas Ecke (C.H. Beck Verlag, München)
- Lieve Joris *Godzina rebeliantów* (Het uur van de rebellen), in het Pools vertaald door Danuta Dzieglewicz-Suchorowska (Czarne, Sekowa)
- Mark Nelissen *Darwin a supermarketben* (Darwin in de supermarkt), Hongaarse vertaling door Tibor Bérczes (Typotex, Budapest)
- David Van Reybrouck *Kongo. Eine Geschichte* (Congo. Een geschiedenis), in het Duits vertaald door Waltraud Hüsmert (Suhrkamp, Berlijn)
- David Van Reybrouck *Congo. Une histoire* (Congo. Een geschiedenis), in het Frans vertaald door Isabelle Rosselin (Actes Sud, Arles)

- David Van Reybrouck *Kongo – en historia* (Congo. Een geschiedenis), in het Zweeds vertaald door Joakim Sundström (Natur & Kultur, Stockholm)
- David Van Reybrouck *Congo, Historien om Afrikas hjerte* (Congo. Een geschiedenis), in het Deens vertaald door Birthe Lundsgaard (Tiderne Skifter, Kopenhagen)

Toneelliteratuur

- Geert Hautekiet *Poivre blanc – Le premier volet de la Trilogie des Gaudrioles* (De trilogie van de Vieze Ver ol Tjes – deel 1: Witte Peper), in het Frans vertaald door Monique Nagielkopf (Compagnie KAIET!, Borgerhout)
- Jeroen Olyslaegers *Wuthering heights, restless souls* (Woeste hoogten, rusteloze zielen), in het Engels vertaald door Rina Vergano (Theater Artemis, 's-Hertogenbosch)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Jean-Claude Van Rijckeghem en Pat van Beirs (Jonkvrouw), in het Chinees vertaald door Pan Ting (Liaoning Children's Publishing House, Liaoning)
- Edward van de Vendel en Alain Verster (De duif die niet kon duiken), in het Taiwanees vertaald door Minya Lin (Reader Publishing Co., Kaohsiung)
- Paul Verrept en Tim Van den Abeele (Op een dag was de liefde moe), in het Taiwanees vertaald door Minya Lin (Reader Publishing Co., Kaohsiung) Leen Van den Berg en Kaatje Vermeire *La Pregunte del Elefante* (De vraag van Olifant), in het Spaans vertaald door Goedele De Sterck (Barbara Fiore Editora, Albolote)
- Geert De Kockere en Sabien Clement *Amo amar, amor* (Jij lievert), in het Spaans vertaald door Goedele De Sterck (Barbara Fiore Editora, Albolote)
- Michael De Cock en Judith Vanistendael *Rosie und Moussa* (Rosie en Moussa), in het Duits vertaald door Rolf Erdorf (Beltz und Gelberg, Hamburg)
- Pieter Gaudesaboos *Sammy and the Skyscraper Sandwich* (Tommie en de torenhoge boterham), origineel in het Engels door Lorraine Francis (Book Island, Raumati-South)
- Annemie Berebrouckx *Bernie & Flora* (Berre en Fleur), in het Engels vertaald door Laura Watkinson (Book Island, Raumati-South)
- Dirk Nielandt en Marjolein Pottie *Sir Mouse to the Rescue* (Muis en Draak – Help! Help!), in het Engels vertaald door Laura Watkinson (Book Island, Raumati-South)
- Edward Van de Vendel en Alain Verster *Duen som ikke kunne stupe* (De duif die niet kon duiken), in het Noors vertaald door Bodil Engen (Cappelen Damm, Oslo)
- Edward Van de Vendel en Carll Cneut *Hier wohnt mein Glück* (Fluit zoals je bent), in het Duits vertaald door Rolf Erdorf (Bloomsbury, Berlijn)
- Kristien Aertssen (De knuffelkoningin), in het Hindi vertaald door Arundhati Deosthale (A & A Book Trust, Gurgaon)
- Nic Balthazar *Ben X* (Niets was alles wat hij zei), in het Deens vertaald door Aino Roscher (Turbine, Arhus)
- Michael De Cock en Judith Vanistendael *Gökten Not Yagiyor! Rosie ile Musa'nin Maceralari* (Rosie en Moussa), in het Turks vertaald door Burak Sengir (Hayykitap, Istanbul)
- Marita de Sterck *Zuletzt die Hunde* (De hondeneters), vertaald in het Duits door Rolf Erdorf (Oetinger Taschenbuch)
- Evelien De Vlieger en Wendy Panders (Hoe maak ik tijd?), vertaald in het Koreaans door Jin-Young Choi (BookInFish, Seoul)
- Ingrid Godon en Toon Tellegen *Ich wünschte* (Ik wou), vertaald in het Duits door Birgit Erdmann (Mixtvision, München)

- Leo Timmers *The Magical Life of Mr. Renny* (Meneer René), in het Engels vertaald door Bill Nagelkerke (Gecko Press, Wellington)
- Jan De Leeuw *Rød sne* (Rode sneeuw), in het Deens vertaald door Naja Møllmann-Ibsen (Turbine, Arhus C)
- Jan De Leeuw *Röd snö* (Rode sneeuw), in het Zweeds vertaald door Rikard Bonde en Ingrid Wikén Bonde (Turbine, Arhus C)
- Ingrid Godon (Is het nog ver?), in het Chinees vertaald door Minya Lin (Reader Publishing Co., Kaohsiung)
- Thomas Nollet (Anna houdt van dansen), in het Chinees vertaald door Minya Lin (Read Publishing Co., Kaohsiung)
- Thomas Nollet (Anna houdt van dansen), in het Hindi vertaald door Arundhati Deosthale (A & A Book Trust, Gurgaon)
- Anne Provoost *Die arkvaarders* (De arkvaarders), in het Afrikaans vertaald door Daniel Hugo (Protea Boekhuis, Pretoria)
- Anne Provoost (De arkvaarders), in het Amhaars vertaald door Hailemeleket Tekesteberhan (Qirtas Publisher, Addis Ababa)
- Thierry Robberecht en Philippe Goossens (Sarah en haar spookjes), in het Hindi vertaald door Arundhati Deosthale (A & A Book Trust, Gurgaon)
- Henri van Daele *Die Bären von Hügelwald* (De fanfare van Heuvelbos), in het Duits vertaald door Verena Kiefer (Gerstenberg, Hildesheim)
- Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong-Khing (Vos en Haas), in het Chinees vertaald door Zhang Guangrui (Beijing Yuanliu Classic Culture, Peking)
- Sylvia Vanden Heede en Thé Tjong-Khing (Tot kijk, Vos en Haas), in het Chinees vertaald door Zhang Guangrui (Beijing Yuanliu Classic Culture, Peking)
- Edward van de Vendel en Alain Verster, *Duen som ikke kunne stupe* (De duif die niet kon duiken), vertaald in het Noors door Bodil Engen (Cappelen Damm, Oslo)
- Mariette Vanhalewijn en Rita van Bilsen (Kleine Adam), in het Koreaans vertaald door Jin-Young Choi (Dourei Publication Co., Seoul)
- Peter Van Olmen *Odessa i el món secret dels llibres* (De kleine Odessa), in het Catalaans vertaald door Laia Fàbregas (La Galera Publishing House, Barcelona)
- Peter Van Olmen *Odessa y el mundo secreto de los libros* (De kleine Odessa), in het Spaans vertaald door María Lerma (Ediciones Siruela, Madrid)
- Pieter van Oudheusden en Isabelle Vandenabeele (Mijn schaduw en ik), in het Chinees vertaald door Minya Lin (Reader Publishing Co., Kaohsiung)
- Pieter van Oudheusden en Stefanie De Graef (Aisja), in het Hindi vertaald door Arundhati Deosthale (A & A Book Trust, Gurgaon)
- Jean-Claude Van Rijckeghem en Pat van Beirs *Galgmeisie* (Galgenmeid), in het Afrikaans vertaald door Daniel Hugo (Protea Boekhuis, Pretoria)
- Jean-Claude Van Rijckeghem en Pat van Beirs *Pigen met sværdet* (Jonkvrouw), in het Deens vertaald door Birthe Lundsgaard (ABC Forlag, Helsingor)
- Kathleen Vereecken *Eine grössere Welt* (Ik denk dat het liefde was), in het Duits vertaald door Meike Blatnik (Bloomsbury, Berlijn)
- Kathleen Vereecken *Léon ou les confessions d'un orphelin ordinaire* (Ik denk dat het liefde was), in het Frans vertaald door Emmanuèle Sandron (Bayard Jeunesse, Montrouge)
- Klaas Verplancke *Compota de manzana* (Appelmoes), in het Spaans vertaald door Carmen Diana Daerden (Ediciones Ekaré, Barcelona)
- Kaat Vrancken *Meine wahre erfundene Welt* (30.000 woorden van Charlie), in het Duits vertaald door Kristina Kreuzer (Oetinger Taschenbuch, Hamburg)

Strips

- Maarten Vande Wiele en Erika Raven *Paris* (Paris), vertaald in het Duits door Rolf Erdorf (Carlsen Comics, Hamburg)
- Brecht Evens *Los Entusiastas* (De liefhebbers), vertaald in het Spaans door Maria Rosich (Sins Entido, Madrid)
- Leen Van Hulst *Maitoa ja lunta* (Melk en sneeuw), vertaald in het Fins door Elina Ahola (Turku Comic Society, Helsinki)
- Brecht Evens *The Making Of* (De liefhebbers), vertaald in het Engels door Laura Watkinson en Michele Hutchison (Jonathan Cape, Londen)
- Brecht Evens *The Making Of* (De liefhebbers), vertaald in het Engels door Laura Watkinson en Michele Hutchison (Drawn & Quarterly, Montreal)
- Kamagurka en Herr Seele *Cowboy Henk: Ja Lahjahevoset* (Cowboy Henk: De paardenschenkers), vertaald in het Fins door Viljami Jauhainen (Huuda Huuda, Helsinki)
- Pieter De Poortere *Dickie Hollywoodissa* (Boerke in Hollywood), vertaald in het Fins door Janne-Matti Keisala (Kustannusosakeyhtiö Kumiorava, Helsinki)
- Brecht Evens (Ergens waar je niet wil zijn), in het Koreaans vertaald door Hyun-ah Choi (The Open Books Co., Gyeonggi-do)
- Nix *Billy Bob* (Billy Bob), in het Frans vertaald door Thomas Bernard (Les Requins Marteaux, Bordeaux)
- Maarten Vande Wiele en Erika Raven *Paris* (Paris), in het Engels vertaald door Nemi Jebelli (Knockabout Comics, Londen)

Bijlage III – Beheersovereenkomst 2012–2015 tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Fonds voor de Letteren

BEHEERSOVEREENKOMST

In uitvoering van het decreet van 30 maart 1999 houdende de oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren, gewijzigd door het decreet van 30 april 2004, in het bijzonder van artikel 4, wordt

tussen

de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, voor wie optreedt
Mevrouw Joke Schauvliege,
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,
Gevestigd te 1000 Brussel, Koolstraat 35;

en

de Vlaamse openbare instelling sui generis Vlaams Fonds voor de Letteren, afgekort "VFL",
Generaal Van Merlenstraat 30, 2600 Berchem, vertegenwoordigd door de heer Jos Geysels, voorzitter van
het Fondsbestuur en de heer Koen Van Bockstal, directeur, ingevolge artikel 18 van het huishoudelijk
reglement van de instelling,

de volgende overeenkomst gesloten:

TITEL I – TOEKENNING VAN EEN DOTATIE

Artikel 1. §1. De Vlaamse Regering verbindt zich ertoe, binnen de perken van de daartoe in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven kredieten, jaarlijks vanaf 2012 een basisdotatie van minstens 3.760.000 euro ter beschikking te stellen van het VFL, voor de kosten verbonden aan de in deze overeenkomst omschreven werking.

Als basis dient het ingediende meerjarenbeleidsplan 2011 – 2015 'Letteren in de wereld van vandaag en morgen', met dien verstande dat er op basis van de huidige budgettaire situatie geen ruimte is voor het daarin opgenomen groeipad.

De dotatie wordt uitbetaald op rekeningnummer BE36 4354 5386 3181 van het Centraal Financieringsorgaan, conform het besluit van de Vlaamse Regering van 22 september 1993 houdende modaliteiten tot invoering van het centraal thesauriebeheer door de Vlaamse openbare instellingen.

§2. Bij de aanvang van elk werkingsjaar zal de Vlaamse Regering, binnen de perken van de daartoe in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven kredieten, enerzijds het loonaandeel (per 01.01.2011 bepaald op 16 %) van de voornoemde dotatie aanpassen ter financiering van de extra personeelsuitgaven die voortvloeien uit de stijging van het indexcijfer dat van toepassing is op de salarissen van de Vlaamse ambtenaren (in toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 9 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen); en anderzijds het niet-loonaandeel van de voornoemde dotatie aanpassen aan de tijdens de begrotingsronde gehanteerde werkingsindex.

§3. Het VFL engageert zich tot het realiseren van het in onderling overleg voorziene ESR-vorderingensaldo in de begroting, zoals dit bepaald wordt in het kader van de begrotingscyclus (respectievelijk de begrotingsopmaak en -controle).

§4. Voor de periode 2016-2020 dient het VFL een nieuw inhoudelijk en financieel vijfjarig beleidsplan voor te leggen, en dit ten laatste tegen 30 juni 2015. Hierbij dient het eerste jaar inhoudelijk gedetailleerd uitgewerkt te zijn en financieel voor de hele periode.

Art. 2. §1. De werkingskosten omvatten de personeelskosten, huisvestingskosten, operationele leasings, ICT, communicatie, presentiegelden en kosten adviescommissies en bestuur verbonden aan de taken en activiteiten zoals omschreven in artikel 6.

§2. Het totaal van de werkingskosten, dit zijn alle middelen die worden aangewend voor andere doeleinden dan voor subsidies, zal vanuit het jaarlijkse actieplan en op het ogenblik van de opstelling van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap in overleg met de Vlaamse minister bevoegd voor Cultuur worden vastgelegd. Dit bedrag moet in een redelijke verhouding staan met de totale dotatie én met het takenpakket en het werkvolume, en elke wijziging moet worden gemotiveerd. Als referentie voor 2012 kan deze verhouding in het jaar 2010 als indicatie en als basis gelden: nl. 26 % van de dotatie. Daarnaast zal het personeelsbestand uitgedrukt in VTE in 2014 niet hoger liggen, en bij voorkeur lager liggen dan het aantal VTE op 15 juli 2009. Indien de taken (zoals vastgelegd in art. 6 en 7) worden uitgebreid zal het personeelsbestand worden herbekeken in functie van het bereiken en realiseren van de bijkomende doelstellingen.

Art. 3. Het VFL voert een boekhouding en maakt de jaarrekeningen op overeenkomstig de boekhoudwet van 17 juli 1975, zoals gewijzigd.

Art. 4. Het VFL mag een reservefonds aanleggen dat jaarlijks mag aangevuld worden met maximum 10 % van de jaarlijkse dotatie. De totale reserve mag nooit meer bedragen dan 50% van de jaarlijkse basisdotatie. Dit bedrag zal uitdrukkelijk op de uitgavenzijde van de begroting van het VFL worden ingeschreven. Deze gelden kunnen in de volgende begrotingsjaren door onttrekking aan het reservefonds worden bestemd voor nieuwe projecten of uitgaven. De besteding van deze reserve moet conform artikel 6 van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de begroting- en de boekhouding van de Vlaamse rechtspersonen eerst voorgelegd worden door de minister, bevoegd voor Culturele Aangelegenheden, aan de minister bevoegd voor Financiën en Begroting.

TITEL II – WERKING

Art. 5. Krachtens art. 4 § 1 van het decreet zal het VFL de Nederlandstalige letteren ondersteunen door het toekennen van subsidies of het financieren van projecten en initiatieven, en daardoor bij te dragen tot de verbetering van de sociaal-economische positie van auteurs en vertalers.

De letteren zoals bedoeld binnen dit artikel omvatten proza, poëzie, kinder- en jeugdliteratuur, theaterteksten, literair essay, (literaire) non-fictie, strips en beeldroman.

Art. 6. §1. Bij de werking, de regelingen, de instrumenten en de beoordeling van de subsidieaanvragen dient steeds het kwaliteitsbeginsel voorop te staan. Gekozen moet worden om dynamisch te investeren in de diepte om daardoor de kansen op efficiëntie en reële kwaliteitsresultaten te maximaliseren, eerder dan passief en risicoloos te beleggen in de breedte.

§2. De operationele doelen en taken van het VFL zijn:

- a) subsidies toekennen aan o.a. auteurs, vertalers, uitgeverijen, literaire tijdschriften, literaire organisaties, auteursgenootschappen, auteursverenigingen, buitenlandse uitgeverijen;
- b) projecten financieren of initiatieven nemen die bijdragen tot de interesse voor en de ontwikkeling van de Nederlandstalige literatuur;
- c) overige activiteiten opzetten en initiatieven nemen om de doelstellingen van artikel 5 te realiseren, zoals informatieverzameling en -verspreiding, samenwerkingsverbanden aangaan, partnerships ontwikkelen,

- onderzoeken uitvoeren, etc.;
- d) bijdragen leveren aan beleidsontwikkeling, -evaluatie en –uitvoering op het vlak van letteren- en boekenbeleid;
- e) samenwerken met het Nederlandse Letterenfonds, de Nederlandse Taalunie, IVA Kunsten en Erfgoed, Departement CJSM, de KANTL en andere culturele partners;
- f) advies uitbrengen over letteren-/boekenbeleid op vraag van de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement, de administratie Cultuur van de Vlaamse Gemeenschap, of op eigen initiatief;
- g) beheer en dagelijkse opvolging van het Vertalershuis Antwerpen;
- h) ontwikkeling, opvolging en uitvoering van beleid ten aanzien van kwaliteitsboekhandels in Vlaanderen.

§3. De basisdotatie is bedoeld voor de consolidering van de bestaande regelingen per 01.01.2012:

- auteurs: werkbeurzen, stimuleringsbeurzen, werkbeurzen biografieën, reisbeurzen, deskundigheidsbevordering;
- vertalers: projectbeurzen, stimuleringssubsidie, ontwikkelingsbeurs beginnende Vlaamse vertalers, deskundigheidsbevordering;
- literaire tijdschriften: basissubsidie, aanvullende subsidies, collectieve distributie en promotie;
- Nederlandstalige uitgeverijen: productiesubsidies voor literair werk van Vlaamse auteurs, exportondersteuning;
- boekhandels: assortiment en titelkeuze, literaire manifestaties, opleiding en productkennis;
- literaire organisaties: werkingssubsidies, projectsubsidies;
- auteursverenigingen: werkingssubsidies, projectsubsidies;
- auteursgenootschappen: werkingssubsidies, projectsubsidies;
- literaire manifestaties: projectsubsidies;
- buitenland: vertaalsubsidies aan buitenlandse uitgeverijen, productiesubsidies buitenlandse uitgeverijen, auteursbezoeken op buitenlandse uitnodiging, aanwezigheid op vakbeurzen, informatie en documentatie, literaire manifestaties in het buitenland.
- beheer van het Vertalershuis
- e-literatuur: projectsubsidies

§4. De bestaande subsidievormen worden jaarlijks getoetst aan de doelstellingen en de concrete behoeften van de doelgroepen. In het jaarlijks actieplan worden de ingezette instrumenten omschreven en in een deelbudget vertaald.

§5. De actuele reglementen voor elke subsidieregeling kunnen jaarlijks, indien aangewezen, het voorwerp uitmaken van een actualisering en op de website worden geplaatst. Via een eenmalige jaarlijkse aankondiging op de website en via de elektronische nieuwsbrief worden de subsidie-aanvragers geattendeerd op de aanvraagdata en documenten. De elektronische nieuwsbrief, gerichte zendingen per mail, brief of andere media brengen deze informatie regelmatig onder de aandacht.

§6. Het huishoudelijk reglement is het bindende werkkader voor bestuur, adviescommissies, beroepscommissie, beslissingscollege en Fondssecretariaat ten aanzien van de gebruikers.

Art. 7. §1. In het kader van een beter geïntegreerd letterenbeleid (cfr. beleidsnota Cultuur 2009-2014 en de beleidsbrief Cultuur 2011-2012, OD23) is de versterking van het literaire middenveld, zowel organisatorisch, inhoudelijk als qua samenwerking en afstemming, een belangrijke strategische opdracht voor het VFL. Momenteel worden organisaties binnen het literaire middenveld zowel via het Vlaams Fonds voor de Letteren, via het Kunstendecreet als ad nominatim binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd. In het kader van een beter geïntegreerd letterenbeleid wordt er voor gekozen om het VFL als sleutelspeler voor het gesubsidieerde letterenveld te bevestigen. Er wordt dan ook bewust gekozen om subsidiëring maximaal via het VFL te laten verlopen zodat de afstemming tussen de verschillende spelers vanuit het VFL kan bewaakt worden, weliswaar met respect voor de eigenheid van de betrokken organisaties.

Concreet betekent dit dat in de loop van de beleidsperiode waarover deze overeenkomst handelt een aantal organisaties van subsidiekanaal zullen veranderen. Een overstap van een organisatie zal steeds vergezeld zijn van een overdracht van middelen. Die overdracht van middelen zal gebeuren na afloop van de subsidieperiode bij één van beide instellingen, de overgedragen middelen zullen gelijk zijn aan het

toegekende subsidiebedrag in het laatste jaar van de subsidieperiode, tenzij hieronder anders bepaald. Bovendien worden deze middelen na de overdracht voor minstens 2 jaren na de overheveling integraal geoormerkt voor de hieronder genoemde begunstigden of doeleinden.

Concreet zullen volgende stappen gezet worden:

- vanaf 1 januari 2012:
 1. de subsidiëring van de vzw Strip Turnhout wordt vanaf die datum vanuit het VFL gesubsidieerd en niet meer via een nominatim-subsidie binnen de cultuurbegroting;
 2. de subsidiëring van het Focuspunt Jeugdliteratuur gebeurt vanaf die datum niet meer door het VFL, maar wordt toegevoegd aan de subsidie voor de vzw Stichting Lezen Vlaanderen.
- vanaf 1 januari 2013:
 1. de subsidiëring van de vzw Poëziecentrum zal vanaf die datum vanuit het VFL gebeuren en niet meer via een nominatim-subsidie binnen de cultuurbegroting;
 2. de subsidiëring van de residentiewerking van Het Beschrijf zal vanaf die datum vanuit het VFL gebeuren en niet meer vanuit de internationale middelen van de cultuurbegroting;
 3. de subsidiëring van de vzw Passa Porta zal vanaf die datum vanuit het VFL gebeuren en niet meer via het Kunstendecreet;
 4. de subsidiëring van auteurslezingen zal vanaf die datum door het VFL gebeuren en niet meer door Stichting Lezen Vlaanderen vzw. Hiervoor wordt een som van 325.000 euro overgedragen vanuit de nominatim-subsidie van Stichting Lezen naar het VFL. Ten laatste op 1 september 2012 is de praktische overdracht geregeld en ten laatste op 30 september 2012 gebeurt de communicatie naar het veld door de 2 betrokken organisaties.

De praktische modaliteiten van de hierboven opgesomde verschuivingen zullen, waar van toepassing, worden vastgelegd in de overeenkomsten met de bovengenoemde organisaties. Het uitgangspunt hierbij is dat de organisaties in kwestie geen nadeel ondervinden van deze overdracht.

§2. Samenwerking met Stichting Lezen Vlaanderen (SLV)

Het VFL-beleid is gericht op de ondersteuning van creatie, productie, presentatie en omkadering van de Nederlandstalige letteren. Hiertoe verleent het VFL subsidies, informatie en documentatie. Het VFL organiseert en financiert projecten, samenwerkingsverbanden en andere initiatieven.

Bij SLV staat de lezer centraal - naast veellezers, ook aarzelende lezers en technisch moeilijke lezers. Qua "boeken" en doelgroepen is het werkingsgebied ruimer: zowel geografisch (ook Nederlandse auteurs en vertalers), als genres (in breedte en diepte), als instrumentarium (toeleidende websites, nationale manifestaties, terugkerende projecten...), specifieke samenwerkingsverbanden (Kind & Gezin, onderwijs, openbaar bibliotheekwerk) en duidelijk omschreven kansengroepen in het kader van het Actieplan Armoedebestrijding.

Een activerend beleid aan de aanbod-, productie- en presentatiekant (opdracht VFL) vereist een maximaal afgestemd leesbevorderend beleid (opdracht SLV). Een gericht leesbevorderend beleid steunt deels op een gedifferentieerd aanbod.

Het streefdoel is om die complementariteit structureel te verankeren en deze maximaal te concretiseren in op elkaar afgestemde doelstellingen, acties en regelingen, mede gebaseerd op een raadpleging van betrokken actoren in het literaire veld, het welzijnswerk en de bibliotheken. Bij de uitwerking van deze verankering zal erover worden gewaakt dat de autonomie van beide organisaties gerespecteerd wordt. Concreet betekent dit dat beide partijen VFL erkennen als de organisatie die bij de planning en uitvoering van de creatie-ondersteunende doelstellingen het voortouw neemt, en SLV als de organisatie die dat doet voor de planning en de uitvoering van de leesbevorderingsdoelstellingen. Voor doelstellingen die op het snijvlak van beide organisaties liggen zal overleg leiden tot taak(her)verdeling en verdere specialisatie. Binnen de beleidskeuzes van de minister zullen de middelen die aan elk van de doelstellingsclusters worden toegewezen, duidelijk geoormerkt worden.

De verdere ontwikkeling van dit traject zal gebeuren door een VFL-SLV projectgroep, die rapporteert aan de beide raden van bestuur en uiterlijk 1 september 2012 zijn besluiten vastlegt en voorlegt aan de minister

van Cultuur, zodat deze vanaf 1 januari 2013 stap voor stap geoperationaliseerd kunnen worden. In de werking van de projectgroep zullen alle aspecten van een complementaire werking aan bod komen: doelstellingen, concrete acties, benodigde middelen, taakverdeling, communicatie, onderzoek, timing.

Binnen dit traject zal ook de subsidiëring van leesbevorderingsprojecten op basis van het Participatiedecreet worden meegenomen waarbij VFL en SLV de opdracht krijgen om deze projecten te verankeren binnen het geïntegreerd letterenbeleid. Dit moet echter gebeuren met respect voor de uitgangspunten van het Participatiedecreet. Bij de beoordeling van deze projecten moet in de toekomst beide elementen – participatie en geïntegreerd letterenbeleid – vervat zitten, wat dus ook impliceert dat de samenstelling van de commissie hierop wordt afgestemd.

Op basis van de besluiten van de werkgroep zal de minister tegen ten laatste 1 december 2012 een besluit nemen over de modaliteiten van de samenwerking tussen beide organisaties. Deze zullen worden verankerd in een aangepaste overeenkomst.

§3. Het VFL zal ook afstemming beogen met andere organisaties die actief zijn op vlak van letteren en al dan niet ondersteund worden door de Vlaamse Gemeenschap. Het VFL zal hiertoe ondermeer aandacht hebben voor de werking van de KANTIL en eventuele kunstenuorganisaties die zich ondermeer en projectmatig bezighouden met literatuur.

§4. In het kader van een geïntegreerd letterenbeleid vervult het VFL voor zijn eigen terrein ook de steunpuntfunctie. Dit omhelst een kennis-en coördinatiefunctie met als kernopdrachten beleidsgericht sectoronderzoek, informatiebundeling en -verspreiding en managementondersteuning van het BoekenOverleg enerzijds en het overleg van het literaire middenveld anderzijds.

§5. Het VFL was in 2008 initiatiefnemer voor het opstellen van een basisvisie voor Vlaanderen op de Nederlandstalige literaire canon. Het is de opdracht van het VFL om de ontwikkelingen hieromtrent op te volgen bij de betrokken partners in Vlaanderen en Nederland (onderwijs, academische wereld, openbaar bibliotheekwerk, de boekensector, SLV, KANTIL, wetenschapsbeleid, het Nederlands Letterenfonds en de Nederlandse Taalunie). Het VFL signaleert vanuit deze permanente opvolging nieuwe noden, formuleert oplossingsgerichte voorstellen en mogelijke acties en voert in opdracht bijkomende taken uit zowel in coördinatie, conceptvorming en uitvoering.

§6. De Vlaamse Regering kan aanvullend op deze overeenkomst op de deeldomeinen buiten deze zoals vastgelegd in deze overeenkomst of voor nieuwe werkgebieden buiten deze opgesomd in artikel 6 §3, aan het VFL bijkomende opdrachten en bijkomende middelen geven om instrumenten binnen het letteren-/boekendomein te ontwikkelen.

Na aanvaarding van de opdracht door het VFL wordt deze vastgelegd in een annex bij deze overeenkomst waarin de inhoud, de timing, het budget, het uitbetalingsritme en de controle op de uitvoering van het project wordt omschreven.

Art. 8. Sectorspecifieke-, algemeen culturele- en maatschappelijke inbedding

§1. Een belangrijk deel van het letterenbedrijf ontwikkelt zich binnen de economische condities van vraag en aanbod met een voornamelijk economisch georganiseerde (re)productie, distributie en verkoop. Het VFL dient zich te positioneren tussen deze economische realiteiten en zijn cultureel-maatschappelijke opdracht die in essentie marktcorrigerend is. Daarbij is het VFL een actieve partner voor innovatie in deze culturele industrie en werkt mee aan de uitdagingen in het kader van de toenemende digitalisering en het wijzigende medialandschap.

§2. De algemene ontwikkelingen in het culturele landschap en meer specifiek in het kunstendomein dienen voor het VFL zowel een inspiratiebron te zijn als een uitdaging om de letteren binnen deze dynamiek een meer centrale plaats te bezorgen. Multidisciplinariteit, cross overs, internationalisering, duurzaamheid, diversiteit, participatie, globalisering... zijn daarbij aandachtspunten en ontwikkelingsdomeinen voor een open VFL-beleid.

§3. De ingezette beweging naar een grotere synergie met andere beleidsdomeinen – onderwijs, economie, welzijn, internationaal, wetenschapsbeleid, innovatie – dient een permanent aandachtspunt te zijn en vereist van het VFL een grotere aanwezigheid in de relevante netwerken en alertheid in de ontwikkeling van gemeenschappelijke projecten en samenwerkingsverbanden. Het VFL zal in dit kader cross-over projecten initiëren om letteren een volwaardige plaats te doen krijgen in multidisciplinaire organisaties en manifestaties.

§4. Ten aanzien van intercultureel beleid kiest het VFL voor een inclusief beleid d.w.z. maximale integratie voor interculturele doelstellingen en doelgroepen binnen de bestaande regelingen. De engagementsverklaring interculturaliseren zal daarbij als taakstelling dienen. Extra zal worden ingezet op het onder de aandacht brengen en houden voor de relevante actoren (tijdschriften, uitgeverijen, literaire organisatoren en manifestaties...) van dit segment van de literaire markt. Expertiseverzameling via bevoorrechte getuigen en actieve literaire en culturele organisaties binnen deze doelgroepen blijft nodig om specifieke behoeften te detecteren en te remediëren. Jaarlijks zal het effectieve bereik en effect van de VFL-aanpak getoetst worden aan de engagementsverklaring en waar nodig geredimeerd.

§5. De meer algemene maatschappelijke ontwikkelingen, meer specifiek op vlak van welzijn, dienen voor het VFL eveneens een inspiratiebron te zijn en een uitdaging om de letteren dieper maatschappelijk in te bedden en een grote dynamiek te bezorgen. (Kans)armoedebestrijding, kinderrechten, maatschappelijke participatie zijn daarbij aandachtspunten. Het VFL zal zich hierbij door bestaande actieplannen van de Vlaamse overheid zoals het Vlaams actieplan kinderrechten en het VAPA laten inspireren.

Art. 9. CultuurNet Vlaanderen

Het VFL zal zowel actief als passief ten volle haar medewerking verlenen aan CultuurNet Vlaanderen en daartoe alle relevante informatie aan CultuurNet Vlaanderen ter beschikking stellen.

Art. 10. Communicatie

Bij elke briefwisseling, mededeling of verklaring, ongeacht de drager, in verband met de activiteiten in het kader van deze overeenkomst, mag het VFL de eigen huisstijl gebruiken maar moet het melding maken van de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap door bij zijn naam te vermelden: "Vlaamse Openbare Instelling".

Bij publicaties moet het voorgeschreven standaard-logo van de Vlaamse overheid worden opgenomen. Dit is samen met de nodige technische gegevens daaromtrent op eenvoudig verzoek verkrijgbaar bij het agentschap Kunsten en Erfgoed.

Art. 11. Teneinde het subsidiebeleid in Vlaanderen en Nederland op elkaar af te stemmen, overlegt het VFL met het Nederlands Letterenfonds. Het VFL neemt ook deel aan de initiatieven die door de beide ministers of beleidsverantwoordelijken voor Cultuur en door de NTU worden genomen met het oog op de samenwerking en afstemming van het Vlaamse en Nederlandse letterenbeleid.

De afstemming op het algemene cultuurbeleid en de specifieke regelingen binnen het Kunstendecreet vereisen een periodiek overleg (minimaal 3 maal per jaar) met het Agentschap Kunsten en Erfgoed en themagewijs met het Departement CJSM.

Art. 12. §1. Het VFL is eraan gehouden bij aanvang van de overeenkomst aan het agentschap Kunsten en Erfgoed een meerjarig beleidsplan voor te leggen waarin zij haar plannen voor de betreffende periode toelicht. Dit meerjarig beleidsplan is gebaseerd op de doelstellingen van het letterenbeleid zoals opgenomen in de beleidsnota Cultuur 2009-2014, de evaluatie van de eigen werking door het VFL, de signalen en evoluties in de sector en het overleg met de commissie Cultuur van het Vlaams parlement.

§2. In een jaarlijks actieplan wordt het meerjarenplan geconcretiseerd voor het volgende werkjaar en dit wordt voorgelegd aan de minister van Cultuur door het Fondsbestuur uiterlijk twee maanden na definitieve toezegging van de dotatie voor het volgend werkjaar. Het actieplan voor het eerste werkingsjaar wordt uiterlijk 2 maanden na de ondertekening van deze overeenkomst voorgelegd.

TITEL III – TOEZICHT

Art. 13. §1. Om de dotatie en het financiële luik van het jaarplan te bewaken bespreekt het Fondsbestuur op elke bestuursvergadering een gedetailleerd overzicht van de uitgevoerde betalingen per regeling en van de nieuw aangegane engagementen door het VFL.

§2. De vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering ziet toe op de werking en de naleving van het decreet. Hij wordt uitgenodigd voor elke bijeenkomst van het Fondsbestuur. Hij ontvangt daartoe alle stukken. In naam van de Vlaamse Regering kan hij te allen tijde gegevens opvragen aan het Fonds, de bestuurs- en adviesorganen en het secretariaat. Hij kan punten voor beslissing op de agenda van het Fondsbestuur plaatsen.

§3. Met het oog op de uitoefening van het toezicht op de naleving, zowel van deze overeenkomst, als van het door de Vlaamse Regering goedgekeurde meerjarige beleidsplan, en op de aanwending van de middelen die door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking gesteld werden van het VFL, moet het VFL een jaarverslag opstellen van elk werkingsjaar

§4. Het jaarverslag bevat:

- 1° een gedetailleerd overzicht van de gerealiseerde activiteiten in het kader van de opdrachten en werking van het VFL;
- 2° de uittreksels uit de verslagen van het Fondsbestuur met betrekking tot de goedkeuring van rekeningen en van de begroting;
- 3° de balans;
- 4° de resultatenrekening;
- 5° een afschrijvingstabel voor de investeringen;
- 6° het verslag van een externe revisor, die niet betrokken mag zijn bij de dagelijkse artistieke, organisatorische en zakelijke werking van de organisatie, met commentaar bij de balans en de resultatenrekening van de zakelijk verantwoordelijke van de organisatie;
- 7° het verslag van de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering;
- 8° kopie van de brieven van toezeggingen van alle subsidiërende overheden (inclusief de Vlaamse Gemeenschap);
- 9° kopie van de samenwerkingsovereenkomsten, o.m. met het Nederlands Letterenfonds;
- 10° organogram van de personeelsleden met vermelding van hun functie en lonen/barema's.

§5. Het jaarverslag moet uiterlijk op 31 mei van het jaar dat volgt op het jaar waarover verslag wordt uitgebracht, naar de minister van Cultuur verstuurd worden, met kopie aan het Agentschap Kunsten en Erfgoed. Bovendien dient de organisatie een exemplaar van dit jaarverslag over te maken aan de afgevaardigde van de Vlaamse Regering, en dit binnen dezelfde termijn.

§6. Indien de Vlaamse overheid constateert dat het VFL niet voldoet aan de gemaakte afspraken in deze overeenkomst, dan dient deze binnen de maand een overlegmoment te beleggen waarbij alle partijen aanwezig zijn, met de bedoeling om de werking van de organisatie bij te sturen. Wanneer het VFL binnen de drie maanden volgend op dit overlegmoment nog steeds niet voldoet aan de gemaakte afspraken in deze overeenkomst, kan de Vlaamse Regering besluiten om over te gaan tot het opleggen van een remediëring op voorstel van de minister van Cultuur. Deze remediëring kan zowel het management als de financiën betreffen. De management remediëring zal betrekking hebben op de leidinggevende functies binnen de organisatie. Ze kan al dan niet gevolgd worden door een financiële remediëring. De loutere financiële remediëring betreft het geheel of gedeeltelijk staken van de dotatie aan het VFL. De beide zijn ten vroegste uitvoerbaar met ingang van het volgende kalenderjaar, rekening houdend met de bestaande financiële verplichtingen.

§7. De bevoegde administratie mag op ieder ogenblik aanvullende informatie en documenten opvragen aan het VFL.

Art. 14. Er zal op geregelde tijdstippen overleg worden gepleegd tussen de betrokken partijen en de afgevaardigde van de Vlaamse Regering over de uitvoering van deze overeenkomst. Dit gebeurt minstens één keer per jaar, bij voorkeur in het tweede kwartaal van het kalenderjaar.

TITEL IV - EVALUATIE

Art. 15. Het Agentschap Kunsten en Erfgoed zal jaarlijks een evaluatie uitvoeren van de uitvoering van deze overeenkomst en van de zakelijke werking van het VFL betreffende het voorgaande jaar. Deze evaluatie zal gebeuren op basis van de in artikel 13, § 4 opgesomde documenten. Deze evaluatie zal aan de minister van Cultuur, de afgevaardigde van de Vlaamse regering, de voorzitter en directeur van het VFL worden bezorgd.

Art. 16. De inhoudelijke werking wordt jaarlijks geëvalueerd door het Vlaams Parlement in samenspraak met de minister van Cultuur, op basis van het jaarverslag dat getoetst wordt aan het lopende jaaractieplan. Aanvullend wordt het volgende jaaractieplan voorgesteld en besproken.

Elementen voor deze evaluatie kunnen volgende indicatoren en normen zijn:

- a. de toetsing van de kwaliteitsnorm (artikel 6, §1) aan de werking en de toekenning van subsidies;
- b. kerntaak van het VFL binnen het letterenbeleid bewaken, met name aanbodbevordering door ondersteuning van creatie, productie en verspreiding;
- c. een maximale doorlooptijd van aanvraag tot beslissing realiseren: voor werkbeurzen: bij indiendatum 1 december, uiterlijk 1 mei – voor andere regelingen: maximum 2 maanden na de vastgestelde indiendatum mits het dossier behandelingsklaar is;
- d. grondige motivering van de beslissingen verzorgen, in voorkomend geval wordt een algemene motivering bezorgd en op aanvraag een aanvullende individuele motivering;
- e. communicatie met de letterensector verder uitbouwen:
 - door zelf opgezette media (o.a. website, elektronische nieuwsbrief, mailzendingen, schriftelijke informatie)
 - eerstelijnsinformatie vanuit het VFL (o.a. telefoon, mailberichten)
 - gericht overleg met direct betrokkenen (auteursvereniging, tijdschriftenforum, BoekenOverleg, boek.be, SLV, de verenigingen die werken in het kader van het geïntegreerd letterenbeleid)
 - uitbouw van een steunpuntfunctie letteren;
- f. in het kader van dit meerjarenplan de ontwikkeling en invoering van specifieke regelingen voor:
 - specifieke doelgroepen: debutanten (auteurs en vertalers)
 - algemene digitaliseringsproblematiek
 - specifieke segmenten: non-fictie, extra aandacht strips, digitale publicaties en buitenlandwerking;
- g. buitenlandbeleid:
 - samenwerking versterken met het Nederlandse Letterenfonds, de Nederlandse Taalunie, de Vlaamse vertegenwoordigers en de lectoraten Nederlands in het buitenland;
 - bijdragen tot de uitvoering van het letterenluik van de culturele akkoorden in samenwerking met het agentschap Kunsten en Erfgoed, het departement CJSM, Vlaanderen Internationaal;
 - binnen het vertaalbeleid: stimuleren van literaire vertalingen in het buitenland;
- h. binnen de VFL-opdrachten vervullen van de loketfunctie en aanvullend gericht doorverwijzen naar aangepaste loketten en instanties, evenals maximale bereikbaarheid voor actoren uit de sector.

TITEL V - DUUR VAN DE OVEREENKOMST

Art. 17. Deze overeenkomst treedt in werking op 1 januari 2012 en eindigt op 31 december 2015.

Art. 18. §1. Indien alle partijen akkoord gaan, kan de overeenkomst jaarlijks worden herzien met ingang van 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin de evaluatie gebeurde.

§2. Indien zich tijdens de duur van de overeenkomst ingrijpende wijzigingen voordoen, hetzij in de maatschappelijke omgeving waarin het VFL actief is, hetzij in de beleidsopties, hetzij door een interventie van de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting in overleg met de Vlaamse Regering ten

gevolge van een belangrijke wijziging van het financiële engagement van de Vlaamse Regering tijdens de duur van de overeenkomst, en deze wijzigingen de opdracht van het VFL dermate veranderen dat deze veranderingen niet kunnen ingepast worden in de vigerende afspraken tussen de partijen, dan kan deze overeenkomst op vraag van één van de ondertekende partijen opnieuw onderhandeld worden.

§3. In het geval van geschil zal een commissie van deskundigen, bestaande uit twee gemachtigde afgevaardigden van de Vlaamse Regering en twee afgevaardigden van het VFL trachten tot een oplossing te komen. Indien deze commissie niet in haar opdracht slaagt, ligt de definitieve beslechting van het geschil bij de functioneel bevoegde minister.

Art. 19. Ten laatste twee maanden voor het einde van de duur van deze overeenkomst, wordt een nieuwe overeenkomst afgesloten. Als dit niet tijdig gebeurt wordt de lopende overeenkomst automatisch met 6 maanden verlengd.

Gedaan te Brussel op 16 AUG. 2012
in drievoud, waarvan één origineel voor het VFL,

Voor het Vlaams Fonds voor de Letteren,

de voorzitter van het Fondsbestuur
Jos GEYSELS

de directeur
Koen VAN BOCKSTAL

Voor de Vlaamse Gemeenschap,

de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,
Joke SCHAUWVLEGE

Bijlage IV – Lijst van afkortingen

BAM	Instituut voor beeldende, audiovisuele en mediakunst
BSC	Belgisch Stripcentrum
CeLT	Culturele en Literaire Tijdschriften
Ctb	Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie
DBNL	Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren
ELV	Expertisecentrum Literair Vertalen
FBKVB	Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst (Nederland)
FIT	Flanders Investment & Trade
FPD	Fonds Pascal Decroos
GAU	Groep Algemene Uitgevers (Nederland)
IVA Kunsten & Erfgoed	Intern Verzelfstandigd Agentschap Kunsten en Erfgoed
KANTL	Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde
LOCUS	Lokaal, Cultuur, Steunpunt (steunpunt voor lokaal cultuurbeleid)
NTU	Nederlandse Taalunie
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PIW	Poetry International Web
SLV	Stichting Lezen Vlaanderen
ST	Strip Turnhout
TIN	Theater Instituut Nederland
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VAi	Vlaams Architectuurinstituut
VAV	Vlaamse Auteursvereniging
VEP	Vlaams e-boekplatform
VFL	Vlaams Fonds voor de Letteren
VIC	Vlaamse Illustratorenclub
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroep
VTi	Vlaams Theaterinstituut
VUV	Vlaamse Uitgeversvereniging
VVB	Vereniging Vlaamse Boekverkopers
VvL	Vereniging van Letterkundigen (Nederland)

Afkortingen gebruikt in subsidietabellen

IB	In behandeling
IG	Ingetrokken

Landenafkortingen gebruikt in subsidietabellen

AM..... Armenië	FO..... Farøer Eilanden	NO..... Noorwegen
BE..... België	FR..... Frankrijk	PL..... Polen
BG..... Bulgarije	HR..... Kroatië	PT..... Portugal
CA..... Canada	HU..... Hongarije	TR..... Turkije
CN..... China	IL..... Israël	RO..... Roemenië
CZ..... Tsjechië	IN..... Indië	RU..... Rusland
DE..... Duitsland	IT..... Italië	SI..... Slovenië
DK..... Denemarken	KR..... Zuid-Korea	TW..... Taiwan
EE..... Estland	LB..... Libanon	UA..... Oekraïne
EG..... Egypte	MK..... Macedonië	UK..... Verenigd Koninkrijk
ES..... Spanje	MX..... Mexico	US..... Verenigde Staten
ET..... Ethiopië	MY..... Maleisië	YU..... Servië
FI..... Finland	NL..... Nederland	ZA..... Zuid-Afrika

Colofon

Vlaams Fonds voor de Letteren
Generaal Van Merlenstraat 30
2600 Berchem
+32 3 270 31 61
info@vfl.be
www.vfl.be

Verantwoordelijke uitgever en hoofdredacteur:
Koen Van Bockstal, Generaal Van Merlenstraat 30, 2600 Berchem

Aan dit jaarverslag werkten mee:
Els Aerts, Koen De Smedt, Georgia De Winter, Lien Devos, Jos Geysels,
Patrick Peeters, Marieke Roels, Lara Rogiers, Michiel Scharpé, Karen Thys,
Koen Van Bockstal, Mies Van Dun, Elise Vanoosthuysse

Vormgeving: Stéphane de Schrevel
Druk: Drukkerij Schaubroeck

Overname van berichten is alleen toegelaten met bronvermelding. Het VFL
kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten en/of schade
die voortvloeit, direct of indirect, uit het gebruik van deze informatie.

Wettelijk depot D/2013/9430/1

Vlaams Fonds voor de Letteren · Generaal Van Merlenstraat 30 · 2600 Berchem · +32 3 270 31 61 · info@vfl.be · www.vfl.be